itiraf.3

«DAVADAN DÖNEN» ADNAN ÖZÇİFTÇİ ANLATIYOR

MHP'NİN DENİZ ASSUBAY OKULUNDAKİ FAALİYETLERİ

SEKIZINCI SAYFADA

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 10 HAZİRAN 1980

10 LİRA

Tarih boyunca

İŞKENCE

R.Kısacık'ın incelemesi SEKİZİNCİ SAYFADA

"MHP'nin ordu içindeki faaliyetleriyle ilgili soruşturma açılmalıdır"

TİKP Genel Başkanı, davadan dönen Özçiftçi'yi gazetecilere tanıttı

Perinçek «MHP 'orduyu fethetmek ve istila' amacıyla ordu içinde örgütleniyor»

"Davadan dönen" Adnan Özçiftçi MHP'nin Deniz Assubay Okulundaki faaliyetlerini ve kurdukları hücreyi anlattı.

● Özçiftçi: "Vicdanım beni zorladı, bu açıklamayı yaptım Ölümden korkmuyorum"

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, dün bir basın toplantısı düzenleyerek, MHP'nin ordu içindeki örgütlenmesine katılmış olan Assubay Okulu eski öğrencisi Adnan Özçiftçi'yi gazetecilere tanıtarak ''MHP orduyu 'fethetmek ve istila' amacıyla ordu içinde örgütlenmektedir'' dedi.

Perinçek'in açıklaması şöyle: ''MHP'nin ordu içinde gizli örgütler kurduğunun somut bir kanıtını sunuyoruz. Assubay okulu eski öğrencisi Adnan Özçiftçi bu örgütün 'orduyu fethet-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Çorum'da TİBO-MHP pusulası taşıyan faşistler evleri kundakladılar

ÇORUM(ÖZEL)

YAKALARINDA TİBO(Türkiye İhtilalci Bozkurt Ordusu) ve MHP yazılı pusulalar taşıyan komandolar Çorum'da kendilerine para vermeyi reddeden yurttaşların evlerini kundakladılar.

Evi yakılan yurttaşlardan Gülabibey Mahallesi Sosyal Evler'de oturan topoğraf Durak Kılınç olayı gazetemize şöyle anlattı:

"2 Haziran günü saat 4.20'de sabaha karşı evime dinamit atıldı. Aynı gün saat 15.00'de de yakalarında TİBO-MHP rumuzu taşıyan üç saldırgan evimi basarak para ve silah istemişti. 'Ya para yahut da makinalı tüfek verin' diyen saldırganlar evde bulunan 100 lirayı alarak gittiler.

"Benden daha önce de para istemişlerdi, ben vermedim. 'Bunlar bizden olmuyor' diye 4 Haziran günü evimi tamamen yaktılar Yakmadan evvel TİBO militanlarından Cevdet Zeren, Mustafa Kayalar ve Caner Zeren, annemi ve eşimi alt kattaki eve kaçırmışlar. Evin yanması üzerine eşim bağırarak yardım istemiş. Cevdet Zeren ve Mustafa Kayalar ise 'Sus namussuz kadın, daha size az yaptık, asıl yapacaklarımız geride' diyerek hanımımı susturmuş-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Devalüasyonun ilk taksidi geldi

1 dolar 79 lira

HABER MERKEZİ

IMF'nin yeni imzalanacak Stand-by antlaşması için istediği şartlar birer birer yerine getiriliyor. Faiz hadlerinin serbest bırakılmasından sonra istenen yüzde 22'lik devalüasyonun ilk taksidi de gerçekleşti. Türk lirasının değeri ABD doları karşısında yüzde 6,5 oranında düşürülerek, doların değeri 79.56 liraya çıkarıldı.

Yeni devalüasyona göre, Batı Alman markı 44.85, Fransız frangı 19.28, Kanada doları 68.91, sterling ise 185,58 lira üzerinden işlem görecekler.

Önümüzdeki günlerde yine küçük oranlarda devalüasyonlar ve önemli KİT ürünleriyle akaryakıta da zam bekleniyor.

Uluslararası Af Örgütü

«Türkiye'de işkence yaygın ve sistematik bir hale geldi»

LONDRA(AA)

ULUSLARARASI Af Örgütünün dün Londra'da yayımlanan raporunda Türkiye'de işkencenin yaygın ve sistematik hale geldiği belirtildi.

19-30 Mayıs günleri arasında Türkiye'ye bir soruşturma grubu gönderen Uluslararası Af Örgütünün raporunda "İşkenceye uğrayan kimselerin, çoğunlukla politik şiddet ile bir ilişkisinin bulunmadığı'' kaydedildi.

Raporda, iki kız öğrenciye elektro-şok ve falaka ile işkence edildiği belirtilerek, üç kişinin işkence sonucu öldüğü kaydediliyor.

Uluslararası Af Örgütü, bilgisi dahilinde olan vakaların çoğunda tutuklanan kişilerin ve ailelerinin kendilerine yöneltilen suçlamalardan haberdar edilmediklerini belirtti.

Sakharov, Olimpiyatların boykot edilmesini istedi

● Gorki'de sürgünde bulunan ünlü fizikçi sürekli KGB denetiminde tutuluyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYET muhalifi Sakharov, Rus askerlerinin Afganistan'dan çekilmesini sağlamak için Olimpiyatların boykot edilmesini ve iktisadi ve siyasi yaptırım uygulanmasını istedi.

Gorki'de sürgünde bulunan Sakharov'un yazdığı makale karısı tarafından Moskova'ya

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Sakharov'un ne seyahat etmesine, ne de yabancılarla görüşmesine izin verilmiyor. KGB ünlü fizikçinin radyo dinlemesini engellemeye çalışıyor.

Yönetim içindeki hizip çatışması şiddetleniyor

Afganistan'da Amin yanlısı 10 kişi idam edildi

YENİ DELHİ

AFGANİSTAN'da Hafızullah Amin yanlısı 10 kişi için açılan davanın sonuçlandığı ve devrik Amin yönetiminin bakan ve yüksek düzeydeki yetkililerinden oluşan 10 kişinin idam edildiği bildirildi.

Kabil Radyosunun haberine göre, Amin'in iki kardeşinin de içinde bulunduğu 10 kişi, özel "Devrim Mahkemesinde" cinayet, işkence ve Afganistan'ın birliğine ihanet iddialarıyla yargılandılar.

Afganistan'da idam edildiği bildirilen 11. kişinin ise hükümete karşı mücadele eden ve mücadeleyi örgütleyen bir gerilla önderi olduğu bildirildi. Abdülmacid Kalkani adındaki gerilla önderinin, Karmal yönetimine bağlı askerlerin, gerilla saflarına katıl-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Daha önce de İngiltere ve Berlin kanadı diye ikiye bölünmüştü

İngiltere kanadı "TKP'de irade birliği yoktur"

HABER MERKEZİ

KAMUOYUNDA TKP'nin İngiltere kanadı olarak bilinenlerin düzenledikleri "Türkiye Komünist Partisinin Leninci Güçleri" konferansında TKP'nin bölük pörçük olduğu, her biri kendi iç disiplinine sahip çeşitli grupların ortaya çıktığı bildirildi.

Konferanstan sonra yayınlanan duyuruda, durumun kritik olduğu tahlil ediyor ve "Böyle bir dönemde TKP üst yönetimi oportünizme, kuyrukçuluğa battı, düpedüz parti yıkıcılığına saptı, işçi sınıfımıza ihanet etti" deniyor. TKP yöneti-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

CHP Küçük Kurultayı Bildirisi:

«Terör, devlet terörü biçiminde gelişiyor»

ANKARA(ÖZEL)

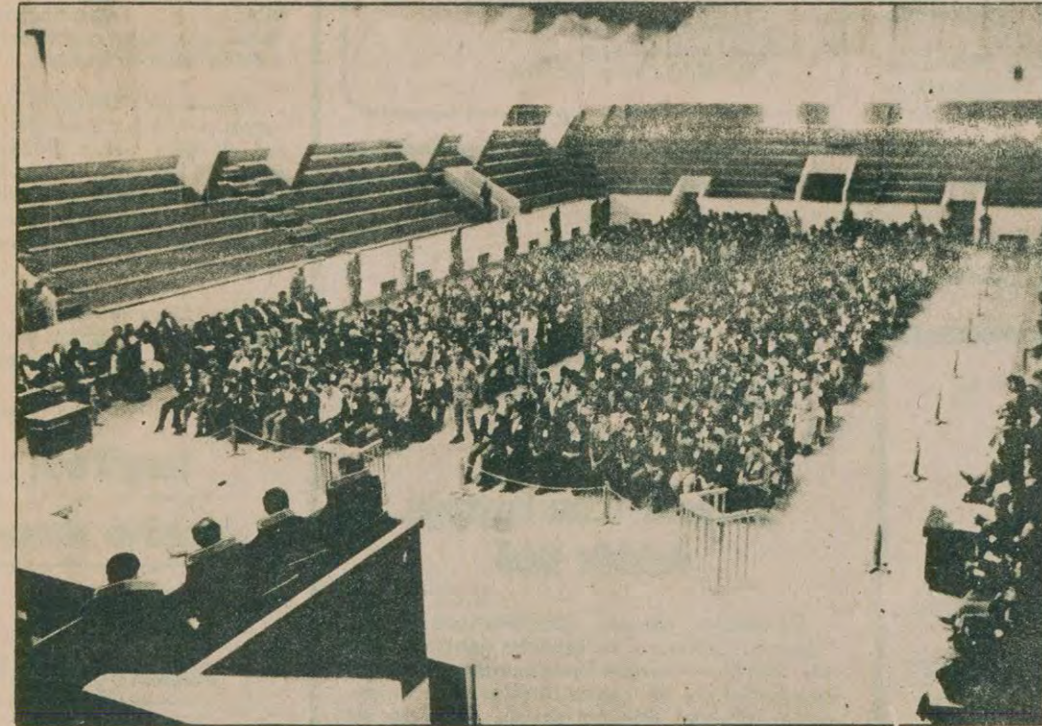
CHP Küçük Kurultayı bildirisinde, terör olaylarının güvenlik memurların teşvik, tahrik hatta önderliğinden güç alarak devlet terörü biçiminde gelişmekte olduğu bildirildi.

Bildiride, polisin içine yerleştirilen bazı militanların, teröristlerin peşini bırakarak, kurşunlanan yurttaşların üzerine yürüdüğü, vatandaşların karakollara gidemediği gibi, oradaki yanlı polislerin iftira ve işkencelerinden kendisini nasıl koruyacağını düşündüğü de belirti-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Özür

Dünkü 1. sayfamızda Mem-Der Genel Başkanı Baki Özilhan ın demecine ait ''Zorbalık bizzat hükümetten destek gördü'' şeklindeki altbaşlık yanlışlıkla Mehmet Yazar haberinin altbaşlığı olarak yayınlanmıştır. Mehmet Yazar başlığının doğrusu ''Faizlerin serbest bırakılması, serbest piyasa ekonomisinin bir gereğidir'' şeklinde olacaktı. Düzeltir özür dileriz.

K.Maraş davasında

Sanık vekillerinin davayı uzatma talebi reddedildi

ADANA (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ olayları duruşmalarında Mahkeme Heyeti katliamcı sanıkların vekili avukatların 2 Haziran günkü duruşmada ileri sürdükleri taleplerin ''Davayı uzatmayı yönelik'' bularak reddetti.

2 Haziran günkü duruşmada katliamcı sanık vekili avukatlar Mahkeme Heyetinin yanlı davrandığını öne sürerek davadan çekilmesini 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 21/D maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesine sevkini ve tahkikatın genişletilmesini istemişlerdir.

Dünkü duruşmada sanık vekili avukatların bu talebi hakkında görüş belirtmek üzere söz alan Askeri Savcı Deniz Hakim Önyüzbaşı Özcan Özkan, ''Uzun süredir bir kısım çevreler ha-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Kasımpaşa'da bir Aygaz bayisi öldürüldü

● Kasımpaşa'da önceki gün üç kişiye yaylım ateş açan saldırganlar bir kişiyi öldürdüler, ikisini yaraladılar

HABER MERKEZİ

KASIMPAŞA'da önceki akşam üç kişinin silahlı kişilerce taranmasından sonra dün sabah da bir Aygaz bayisi işyerinde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre 50 yaşındaki Recep Erdoğan dün saat 09.30 sıralarında Kasımpaşa Büyükpiyalepaşa Caddesinde bulunan işyerinde silahlı üç kişinin saldırısına uğradı. Erdoğan olay yerinde öldü.

Olay yerinde yapılan aramada Dev-Sol imzalı bir bildiri bulun-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Jandarmanın gözü önünde ve Ankara'nın göbeğinde

Polisler gazetemizi önce yırttılar daha sonra da yaktılar

● Sivil giyimli bir polis dağıtım görevlimizi tartaklayarak hakarette bulundu.

ANKARA (ÖZEL)

GAZETEMİZİN idare paketine polisler tarafından el konarak sokak ortasında yakıldı. Ankara'nın Dikimevi semti civarında arama yapan polisler gazetemizin idare paketine el ko-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Gelin bir meclis kuralım

AYDINLIK MECLİSİ'miz 9 aylık bir aradan sonra yeniden açılıyor. Meclis deyince nedense akla hep Büyük Millet Meclisimiz geliyor. 20 Mart 1978'de Aydınlık'ın ilk çıktığı gün de ''Öyle pabuç atılmayacak bu mecliste, uygarca tartışabileceğiz'' diyerek köşemizi Büyük Millet Meclisiyle kıyaslamışız.

Meğer kavga gürültüde, birbirine pabuç atmalar da bir demokrasi işaretiymiş de haberimiz yokmuş. İki yıl sonra, üzerinde büyük oyunların oynandığı bugün ya bir de Meclis kaldırılır kaygısıyla milletvekillerimizin birbirine pabuç atma özgürlüklerine (!) de saygı duyuyoruz. Ve bu yüzden Büyük Millet Meclisi ile karşılaştırmak istemiyoruz Meclisimizi.

Meclis sözü yalnız Büyük Millet Meclisini anımsatmıyor. Bakın dünyaca ünlü sözlük, Meydan Larousse ''Meclis'' sözünü nasıl açıklıyor:

''Herhangi bir nedenle yapılan toplantı.''

Sözlükte iyi anlaşılsın diye bir yazarımızın romanından örnek bir cümle verilmiş:

''İçkiyi severdi. Daha doğrusu içki meclisini severdi. Gün ışıyıncaya kadar coşmak, konuşmak için.''

İçki meclisinin öyle özel bir yeri vardır ki ülkemizde, ergen olan mutlaka bu meclisten geçer bir kere. Hatta bazı yörelerde içki içmeyene ''erkek'' denmez. Doğruluğu yanlışlığı ayrı, belki de ilerde gündeme getirilecek bir tartışma konusu. Ama söylemek istenip de söylenemeyen sözlerin, siyasetten, evliliğin sırrına kadar her şeyin bir şişe rakıyla ortaya saçıldığı meclistir içki meclisi. Yürekten küfür edilir, düzenin dibine sövülür. Hayaller kurulur, şiirler söylenir, bazen küçük bir şaka ile kahkahalar patlatılır. Bu mecliste duygular olanca açıklığıyla ortaya dökülür. Usul usul konuşmasıyla tanınanın narası, güçlünün ağlaması, yüzü gülmezin kahkahası...

Amaç içki değildir. İşte sözlükte açıklandığı gibi ''Herhangi bir nedendir'' içki. Ve içki de şişede durduğu gibi durmadığından meclis gün ışıyıncaya kadar sürer. Bazen bir duvar dibinde sona erse de bu meclis, evlileri evlerinde mutlaka başka bir meclis beklemektedir.

İçki meclisi erkekler meclisidir ülkemizde. Kadınlar birçok haktan yoksun bırakıldıklarından meclisin yeri konusunda müşkülpesent değillerdir. Hali vakti yerinde ailelerde hanımlar ''gün'' düzenleyerek meclislerini genişletirlerse de, çalışmayan kadın için günün hemen her saatinde, kapı önünde, çeşme başında, ya da pencereden pencereye meclis kurmak mümkündür.

Kadın meclislerinde çocuklar da vardır mutlaka. Konular çoğu kez aile sorunları, çocuğun hastalığı, yakında yapılan bir düğün, çoğunlukla mahalle içi dedikodulardır. Özellikle iç içe evlerin bulunduğu mahallelerde meclis de içli dışlı olur. Kadınlar içkiye falan gerek duymadan, çocuk düşürmeden, gece yarısı yapılan kavgaya kadar her şeylerini, birkaç gün saklamayı becermiş olsalar da, dayanamaz tüm içtenlikleriyle anlatıverirler birbirlerine.

Çocuk meclisi deseniz, bir başka alemdir. Bu mecliste anne babalara büyüklere yer yoktur. Aslında çocuğun kendisi bir meclistir. Meclisin bir anlamı da bildiğiniz gibi dünyadır, evrendir.

Gençler ise geniş bir özgürlük yaratırlar kendi çizdikleri meclislerde. Bu meclislere girebilmek için birinci koşul genç olmak ise, ikincisi sır saklamasını bilmektir.

Meclislerden söz etmemizin nedeni, sözün kısası bu köşemizin amacı, sizin meclislerinize girebilmek, tüm Aydınlık okurlarıyla bir meclis kurabilmek.

Dileğimiz sürekli bir Aydınlık meclisi kurup, toplumun küçük sanılan aslında büyük konularını, günlük yaşamın sorunlarını, tabu saymadan her türlü şeyi burada tartışabilmek.

Tartışma konusu için mektuplarınızı Aydınlık gazetesi AYDINLIK MECLİSİ köşesine bekleriz.

AYDINLIK MECLİSİNDE DAHA ÖNCE TARTIŞILAN KONULAR:

1. *Kocaların karılarını dövmeleri doğru mudur?*
2. *Bu memlekete bir diktatör lazım fikri doğru mudur?*
3. *Bölgesel Eşitlik tartışması*
4. *Ülkücülerle tartışma.*
5. *Sol nasıl birleşir?*
6. *Pahalılığa karşı tedbirler.*

düşünce dünyası

İsmail Beşikçi, düşünce özgürlüğü ve hapisaneler

Cezaevindeki bir ''fikir suçlusundan'' söz etmek istiyorum: İsmail Beşikçi'den.

İsmail Beşikçi aylardır İstanbul'daki Toptaşı Cezaevinde yatıyor. Mahkumiyetinin bitmesine daha aylar var. Hakkında açılan birkaç dava da bu sıralarda karar safhasına gelmiş.

İsmail Beşikçi'nin adının AYDINLIK okurlarına yabancı olmadığını sanırım. Yıllar yılı Doğu Anadolu'nun sorunları üzerine yaptığı çalışmalarıyla, düşün hayatımızda kendine özgü bir yer edindi Beşikçi. Doğu Anadolu hakkında bazı fikirler ileri sürdü. Şöyle olmalı, böyle olmamalı dedi.

İsmail Beşikçi işte bu yüzden hapiste yatıyor.

Cüneyt Akalın

BEŞİKÇİ ve DOĞU ANADOLU ARAŞTIRMALARI

Kamuoyu Beşikçi'yi 1960'ların sonlarına doğru tanıdı. Beşikçi Erzurum Atatürk Üniversitesinde sosyoloji asistanlığı yaparken Doğu Anadolunun toplumsal düzeni hakkında araştırma çalışmalarına girişmişti. Bu çalışmaları hemen dikkati çekmiş bir yandan da fincancı katırlarını ürkütmüştü. Öyle ya.. Beşikçi bir sosyologdu. Ne işi vardı Alikan'larla? Devletin unuttuğu göçerleri hatırlamak Beşikçi'ye mi düşmüştü? Bilim adamı dediğin haddini bilmeliydi!

Erzurumda rahat bırakmadılar Beşikçi'yi. Irkçısı, gericisi, yüklendi Beşikçi'ye, hedef aldılar. O da kalktı, Ankara'ya geldi. Siyasal Bilgiler Fakültesine girdi. Çalışmalarını burada sürdürdü.

''Doğu Anadolunun Düzeni'' adlı kitabı bu sıralarda yayınlandı. Kitap ilgiyle karşılandı. Doğu Anadolunun toplumsal yapısı hakkında bilgilerin oldukça yetersiz olduğu koşullarda, ''Kürt meselesi''nin Türkiye solunda geniş bir biçimde tartışmaya başlandığı yıllarda, Beşikçi'nin ''Doğu Anadolunun Düzeni'' adlı eseri, önemli tartışmalara yol açtı.

Irkçıların, gericilerin Beşikçi'ye yönelttikleri saldırılar daha da arttı bu sıralarda. Bunlar fırsat kollamaya başladılar.

Aradıkları fırsat 12 Martta karşılarına çıktı. 12 Mart rejimi, Beşikçi'yi de hapse atıverdi. Sessiz sedasız Diyarbakır'a şevkedildi. Hakkında soruşturmalar yürütüldü, davalar açıldı. Sonunda uydurma bir Beşikçi davası yaratıldı. Davanın konusu, bugün olduğu gibi o gün de Beşikçi'nin fikirleriydi. Bozacının şahidi şıracıymış. 12 Mart savcılarının şahitleri de Erzurum Atatürk Üniversitesinin bilumum gerici profesörüydü. Şaban Karataslar ve diğerleri Erzurum'dan kalkarak Diyarbakır'a geldiler, Sıkıyönetim Mahkemesinde şahadette bulunmak için sıraya girdiler. Ve Beşikçi mahkum edildi.

12 Marttan sonra özgürlüğüne kavuşunca, çalışmalarına devam etti Beşikçi. Fikirleri, inançları doğrultusunda... Tekrar üniversiteye dönmedi, belki de almadılar, bilmiyorum.

Beşikçi şimdi İstanbul'daki Toptaşı cezaevinin kalabalık bir koğuşunda, teyp gürültüleri ve tespih şakırtıları arasında hengame içinde çalışmalarını sürdürüyor.

ÖZGÜRLÜK DÜŞMANLARI TÜRKİYE'YE KÖTÜLÜK EDİYOR

Beşikçi'nin fikirlerine katılıp katılmamak ayrı bir mesele. Birçok fikrine katılmıyorum. Beşikçi'nin hatalı fikirlerini eleştirmenin içinde yaşadığımız ortamda önemli olduğuna da inanıyorum.

Mesele düşünce özgürlüğünün bir Anayasa buyruğu olduğu Türkiye'de, İsmail Beşikçi'nin fikirlerinden dolayı hapislerde olmasıdır.

Bir kez, özgürlük düşmanları düşünceleri bastırarak, insanların ağzını tıkamaya çalışarak, bir Anayasa suçu işliyorlar. Tuttukları yol, Abdülhamitlerin, Mendereslerin yoludur.

İkincisi, özgürlük düşmanları Beşikçi'nin kalemine kilit vurmaya çalışmakla, Türkiye'ye büyük bir kötülük ediyorlar. Türkiye bugün ekmek gibi su gibi özgürlüğe ihtiyaç duyuyor. Türkiye'nin bütün sorunlarının özgürce tartışılması Türkiye'nin yararınadır.

Türkiye'nin ''Doğu sorunu'' diye önemli bir sorunu var. Beşikçi'yi hapse atarak fikirleri yok edebileceklerini sananlar büyük bir yanılgı içindedirler. Fikirlerden neden korkuyorsunuz? Tartışmaları bastırmakla, fikirleri ezmekle, nereye vardınız? Yüzlerce yıllık baskı siyasetinin sonuçları ortada değil mi? Baskı ve zulüm Doğuda sadece ve sadece ayrılıkçılığı güçlendirir. Bugün de bu siyaset en başta ayrılıkçılığın pususuna yatmış Sovyetler Birliği'ne yaramıyor mu?

Beşikçi'yi fikirlerinden dolayı hapse atmak, ülkemiz demokrasisi için bir yüz karasıdır.

İsmail Beşikçi'nin en kısa zamanda özgürlüğüne kavuşmasını diliyorum.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Komand olar Sivas'ta azdı

28 Mayıs 1980 günü sabahı Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri okula giderken Eğitim Enstitüsündeki komandolar Endüstri Meslek Lisesindeki arkadaşlarıyla birleşip silah ve bıçakla öğrencilere saldırdılar. Bu arada komandoların arasında polisin de bulunduğu görüldü. 2-3 öğrenci taş ve bıçakla yaralandı. Okula ve hastaneye canlarını zor atan öğrenciler orada bulunanların yardımıyla zor kurtuldular.

Hızını alamayan faşistler tekrar okula gittiler ve orada bulunan idareci ve hademelere saldırdılar. Bazı idareciler telefon edilmesini engellemek için telefon kablolarını kesti.

Öğrenciler faşistlerin saldıracağını polislere söylediğinde ''siz kaçın'' diye cevap aldılar. Bununla da kalmayıp bazı polis arabalarının öğrencilerin üzerine sürüldüğü görüldü. Öğrenciler kendilerini kaldırıma atarak canlarını zor kurtardılar.

Sivas Lisesinde faşistler idarenin yardımıyla okulda yatılı olarak kalan ve hepsinin memleketi Sivas'ın dışında olan öğrencileri zorla dışarı attılar. Dışarı atılan öğrenciler paraları olmadığından halktan para toplayarak memleketlerine gitmeye çalıştılar.

Faşistler hemen hemen tüm okullarda bunları yaptıktan sonra hükümet meydanını kordon altına aldılar. Gelene geçene saldırmaya başladılar ve birkaç kişiyi yaraladılar. Sonunda meydanda bir yürüyüş yaptıktan sonra tekrar köşeleri tuttular. Halk artık çarşıya çıkamaz oldu.

Bu kadar olay olurken, polis olaylar Alibaba'da oluyormuş gibi orada önlem alındı. Hükümet anarşinin değil, halkın üzerine yürüyor. Demirel ''anarşinin köküne iniyoruz'' derken, anarşinin kökünü halkta arıyor.

Sivas'tan Bir Okuyucu

Gün Sazak'ı ben mi öldürdüm?

28 Mayıs Perşembe günü Isparta'da Kültür Pastanesi önünde 20-30 kişilik bir MHP'li olarak tanınan bir grubun saldırısına uğrayarak kaşım üzerinden 2 santimetre derinliğinde ve 4 santimetre uzunluğunda yara aldım.

Bu halk ve özgürlük düşmanı eşkiyalar tekme, tokat, muştalı saldırılar arasında şunları söylüyorlardı: ''Adam öldürmesi nasılmış'' size göstereceğiz, size ölümlerden ölüm beğendireceğiz''.

Yanımda bulunan arkadaşım yakında bulunan polise söylediği zaman ''benim yapabileceğim birşey yok kardeşim, ne haliniz varsa görün'' demiş.

Soruyorum yetkililere. Acaba bu acımasız insan avcıları karşısında bizleri kim koruyacak? Yoksa Eğridir'in Karaağı köyünden gelerek Gün Sazak'ı benim gibi halk çocukları ve öğretmenler mi öldürdü?

Yahut da adam öldürmenin ve saldırının sağdan ya da soldan gelsin karşısına çıktığımız için mi bunu yapıyorlar?

Hadi beni Gün Sazak'ın katiline benzeterek bu hale soktular, benden sonra tanınmayacak şekilde Isparta Devlet Hastanesine başvuranların suçu neydi? Gidin sorun Isparta Devlet Hastanesi yetkililerine o gün kaç kişinin tedavisini yaparak evlerine gönderdiler.

Güllük gülistanlık olarak bilinen Sayın Başbakanın memleketi olan Isparta'da yurtsever, demokrat öğrenci, öğretmen ve işçilerini, düğünden gelen kadın ve çocukların başına gelenleri, adını unuttuğum benim arkamdan yarasını sardırmaya gelen memur arkadaşın halini gidin de görün.

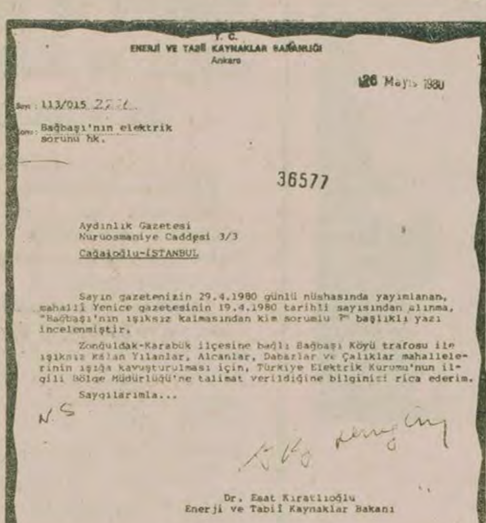
Sayın Başbakan, daha hâlâ bana ''sağcılar da adam öldürüyor ve saldırıyor dedirtemezsiniz'' demeye devam edecekseniz, lütfen bir komite göndererek anne ve babaların oylarını alarak üç milletvekili çıkardığınız Isparta'da halk çocuklarının okullarda ne hale sokulduğunu, hükümeti devralalı kaç çocuğun köylerine gitmek zorunda bırakıldığını gözlerinizle görün.

TRT Gün Sazak'ın öldürülmesi ile çeşitli yerlerde çıkan olaylarda ölü sayısının 12'ye çıktığını söylüyordu. Peki bunlar insan değil mi? Bunların yakınları kimden hesap soracak? Bunların eşi dostu çıksın da sokaktaki masum insanlardan mı hesap sorsun?

Yetkililerden tarafsız uygulama bekliyoruz.

Eğridir'den Bir Okuyucu
(İsmi bizde saklı)

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Ankara

26 Mayıs 1980

Sayı: 113/015 22?

Konu: Bağbaşı'nın elektrik sorunu hk.

36577

Aydınlık Gazetesi
Nuruosmaniye Caddesi 3/3
Cağaloğlu-İSTANBUL

Sayın gazetenizin 29.4.1980 günlü nüshasında yayımlanan, mahalli Yenice gazetesinin 19.4.1980 tarihli sayısından alınma, "Bağbaşı'nın ışıksız kalmasından kim sorumlu ?" başlıklı yazı incelenmiştir.

Zonguldak-Karabük ilçesine bağlı Bağbaşı Köyü trafosu ile ışıksız kalan Yılanlar, Alcanlar, Dabazlar ve Çalıklar mahallelerinin ışığa kavuşturulması için, Türkiye Elektrik Kurumu'nun ilgili Bölge Müdürlüğü'ne talimat verildiğine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla...

Dr. Esat Kıratlıoğlu
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Yenice gazetesi ile ortak yayınımız üzerine

Başbağı elektriğe kavuşuyor

Anadolu Basını köşemizde bundan bir süre önce Yenice'de yayınlanan Yenice gazetesinin bir haberine yer vermiştik. "Bağbaşı'nın Işıksız Kalmasından Kim Sorumlu'' başlıklı yazıda belediye parasını ödemediği için trafosu sökülen Bağbaşı Mahallesinin 4 aydır elektriksiz kaldığı belirtiliyor ve belediyenin suçunu köylü mü çekecek diye soruluyordu.

Haberin gazetemizde yayınlanması üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Esat Kıratlıoğlu gazetemize bir açıklama göndererek Bağbaşı köyünün elektrik sorununun ele alındığını ve Türkiye Elektrik Kurumuna talimat verildiğini bildirdi.

Kıratlıoğlu'nun açıklaması şöyle;

"Sayın gazetenizin 29.4.1980 günlü nüshasında yayımlanan, mahalli Yenice gazetesinin 19.4.1980 tarihli sayısından alınma, ''Bağbaşı'nın Işıksız Kalmasından Kim Sorumlu?'' başlıklı yazı incelenmiştir.

SİİRT'TE SON SÖZ
9.5.1980 — SİİRT

Anayasa Tanrı buyruğu değildir tabii

İLKE ÖNER

Gaziantep mahalli gazetelerinde çıkan ''işkence'' iddiaları, vatandaşlar tarafından büyük üzüntü ve nefretle karşılanmıştır. 2000 yılına yaklaşılan bir çağda Türkiye Cumhuriyetinde işkence iddiaları devam ediyorsa bu gerçekten düşündürücü bir olaydır.

Cemile Özaslan ''Elektrik şokuna tabii tutuldum, çırılçıplak soyulmakla tehdit edildim'' diyor.

Düşunun beyler... Bu durumlar size, karınıza, çocuğunuza veya bir yakınınıza yapılsa ne hissederdiniz?

Bu sorun, şu parti veya bu parti meselesi değil, en azından bir vicdan insanlık sorunudur.

Daha özgür, demokratik, insana değer veren bir toplum yaratmak istiyorsak, başka yasalara, kişilere, topluma saygılı olmak zorundayız.

ÖZGÜR GAZİANTEP
Gülülük, Siyasi, Halk Gazetesi

İşkence bir insanlık suçudur

Daha iyi bir toplum, daha iyi bir Türkiye yaratmak istiyorsak, hangi iktidar döneminde olursa olsun, insanlık suçlarına karşı kesin tavır almak zorundayız. Çünkü bu ülkenin fertleri olarak, yanyana kardeşçe yaşamaya mecburuz. Topluma kin tohumları ekmek hiç bir kimseye fayda getirmeyeceği gibi, millete yapılan en büyük kötülük olmaktadır.

Büyük Atatürk 10. yıl nutkunda ''Türk Milleti milli birlik ve beraberlik içerisinde tüm güçlükleri yenmiştir'' diyor. Milli beraberliği sağlamak istiyorsak, işkencelerden kişilere yasadışı uygulamalar yapmaktan vazgeçmemiz lazımdır.

İnegöl'den mobilya almaya gelenlere sesleniyorum!

ŞATAFATA KANMAYIN

Ben bir mobilya işçisi olarak siz sayın mobilya alıcılarına sesleniyorum. İnegöl'e geldiğiniz zaman doğru mobilya mağazalarına (teşhir salonlarına) gidiyor ve kat kat ucuza alabileceğiniz mobilyaları pahalıya alıyorsunuz. İnegöl sanayisini elinde bulunduran tüccarlardan aldığınız mobilyaları biz küçük esnaf ve zanaatkarlar imal ediyor, onlara satıyoruz. Ama fazla bir kârla değil. Oysa onlar biz üreticilerin alınteri ile üretmiş olduğumuz mobilyaları ellerini sürmeden dünyanın parasına satıyorlar. Tabii ki bu da siz sayın müşterilerin sayesinde.

Şimdi bir işçi, mobilya emekçisi olarak sizlere şu çağrıyı yapıyorum: Gelin lüks mağazalardan mobilya almayın. O mağazalarda lüks ve zarif bulduğunuz mobilyaları beğenmediğiniz o tozlu topraklı imalathanelerde bizler üretiriz. İsterseniz şöyle kabataslak bir düşünün. Yukarıda bahse konu aracıların kendi imalathaneleri yok. Gelip bizim gibi küçük esnaftan alırlar ve o lüks, şatafatlı mağazalarda çok yüksek kârlarla siz sayın müşterilere satarlar. Halbuki İnegöl'e geldiğinizde beğendiğiniz mobilyaları üreticiden alsanız siz de göreceksiniz ne kadar kâr ettiğinizi.

Ahmet Yaşar Oğuz
İnegöl'den mobilya emekçisi.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Demirel'in "özel gündem" vaadi de havada kaldı

Asgari geçim indirimi bir türlü Meclise gelemiyor

● Tasarı Meclise gelse bile tatile girmeden önce yasalaşması farklı görüşlerden ötürü olası görülmüyor.

İŞÇİ SERVİSİ

ASGARİ Geçim İndirimi Yasa Tasarısının sürüncemede bırakıldığı ve bu dönem içinde Meclislerde ele alınmasının zayıf bir olasılık olduğu belirtiliyor.

Demirel, başta Asgari Geçim İndirimi olmak üzere sosyal içerikli yasaların Cumhurbaşkanı seçiminden önce de "özel gündem" yapılarak Meclislerde ele alınabileceğini belirtmiş ve Türk-İş, muhalefet partilerini ikna ettiği takdirde kendilerinin buna hazır olduğunu söylemişti.

Ancak Türk-İş yönetiminin çeşitli partilerle yaptıkları temaslarda bu konuda henüz bir gelişme kaydedilmediği öğrenildi. CHP içinde Demirel'in bu önerisi Cumhurbaşkanı seçimini sürüncemede bırakma taktiğinin bir parçası olarak da değerlendiriliyor.

Ayrıca son siyasi gelişmeler ve Türkiye'deki bir çok sorunun Cumhurbaşkanlığı seçiminde düğümlenmesi, bu seçim sonuçlanmadan, başka yasaların Meclislerde ele alınması için "özel gündem" yapılmasını da zorlaştırıyor.

KAYNAK SORUNU VE GÖRÜŞLER

Öte yandan Cumhurbaşkanı seçilse bile Meclis tatile girmeden Asgari Geçim İndiriminin yasalaşması beklenmiyor. Asgari Geçim İndiriminin çıkarılması konusunda en büyük engeli kaynak konusunda partilerin farklı görüşleri teşkil ediyor.

Yasa için gerekli olan 98 milyar lirayı ve bunun bütçede yaratacağı açığı partiler değişik kaynaklardan karşılamak istiyorlar.

Demirel, Türk-İş'e yaptığı öneride bu açığın resmi damga

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

FKÖ, New York'ta temsilcilik açıyor

ŞAM (AA)

FİLİSTİN Kurtuluş Örgütü (FKÖ) idari heyetinin Şam'da yaptığı toplantı sonucunda, örgütün New York'da bir temsilciliğinin açılması kararlaştırıldı.

Filistin Haber Ajansı WAFA'nın yorumuna göre, FKÖ'nün New York'ta bir temsilcilik açmasının nedeni, BM Güvenlik Konseyi'nde alınacak kararların Filistin davası lehinde olmasının sağlanmasıdır.

OPEC toplantısında, ortak fiyatta anlaşma sağlanamıyor

CEZAYİR

PETROL satışlarında ortak bir fiyat tespit etmek için Cezayir'de toplanan Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) toplantısında, Irak, petrol fiyatlarının varil başına 4 dolar artırılarak 32 dolara çıkarılmasını istedi.

13 ülke Petrol Bakanlarının katıldığı toplantıda konuşan Irak Petrol Bakanı Tayif Abdül Kerim, petrol fiyatları üzerinde anlaşmaya varılmamasının üretim programlama anlaşmasını da yokuşa süreceğini belirtti.

Öte yandan Suudi Arabistan Petrol Bakanı Zeki Yamani, Irak'ın bu ortak fiyat (32 dolar) önerisinin kabul edilemeyeceğini, bunun çok yüksek olduğunu söyledi. Yamani, kendilerinin bu toplantıdan olumlu gelişmeler beklemedikleri görüşünü de yineledi.

Bu arada OPEC ülkelerinin ortaklaşa bir mühendislik şirketi kuracakları ve petrol arama çalışmalarını kendilerinin yürüteceği açıklandı.

Doğu Avrupa'daki Sovyet tankları, NATO silahlarından etkilenmeyecek zırhla korunuyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYETLER Birliği'nin Doğu Avrupa'ya yerleştirdiği T-64 ve T-72 tipi tankların NATO silah depolarındaki silah ve füzelerin saldırısından etkilenmeyecek nitelikte zırhla korunduğu bildiriliyor.

İngiltere Basın Derneği Haber Ajansının, hükümet kaynaklarına dayanarak yayınladığı bir raporda, söz konusu Sovyet tanklarının, kalite ve sayı bakımından NATO için büyük bir tehlike oluşturduğu görüşüne yer verildi.

Raporda, T-72 tipi Sovyet tanklarının, ABD ve Batı Almanya'nın ürettiği tanklardan daha üstün niteliklere sahip olduğu ve Sovyetler Birliği'nin yılda ortalama iki bin T-72 tipi tank ürettiği de kaydediliyor.

Ancak, İngiltere Savunma Bakanlığı yetkilileri, İngiltere Basın Derneği Haber Ajansınca yayınlanan söz konusu raporla ilgili olarak herhangi bir açıklama yapmadılar.

Çavuşesku Sovyetler'in çekilmesini ve Afgan gerillalarına desteğin kesilmesini istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ROMANYA Devlet Başkanı Nikolay Çavuşesku, Afganistan sorununun çözümü için bu ülkedeki Sovyet birliklerinin geri çekilmesini öngören uluslararası bir anlaşma imzalanmasını önerdi.

Çavuşesku, Bükreş'te yaptığı bir konuşmada, Afganistan'daki Sovyet birliklerinin geri çekilmesini belirtirken, yönetime karşı direnen güçlere dış desteğin de kesilmesini istedi.

Denizcilik Bankası emeklileri, kıdem tazminatı farklarını geri alacak

● Denizcilik Bankası personelinin kıdem tazminatlarının vergilendirme tarzı yeniden belirlendi.

İŞÇİ SERVİSİ

MALİYE Bakanlığının kıdem tazminatları hakkında son kararına uyan İstanbul Defterdarlığı, 3 Haziran tarihli bir duyuru ile Denizcilik Bankası ve Denizcilik Nakliyattan emekli olanların ve olacakların tazminatlarının yeniden hesaplanmasını kararlaştırdı. Buna göre 14.4.1980 tarihinden önce ve sonra emekli olan personelden fazla kesilen miktarlar geri ödenecek.

Denizcilik Bankası ve Deniz Nakliyat'ta Emekli Sandığı statüsüne bağlı olarak çalışanlar emekli olurken, Emekli Sandığından kanun hükümlerine göre bir emekli ikramiyesi, bir de toplu sözleşme hükümlerine göre kıdem tazminatı alıyorlar Emekli Sandığından alınan ikramiye, yasalara göre vergiden muaf tutulurken, kıdem tazminatı vergilendiriliyor. Daha önce Maliye Bakanlığınca verilen bir karara göre bu tutarın kıdem tazminatları bölümünün tamamı Gelir Vergisi Kanununun 25/7 sayılı maddesi dikkate alınmadan vergilendiriliyordu.

Yeni karara göre emekli ikramiyesi kıdem tazminatından yüksekse kıdem tazminatının tamamı vergiye tabi tutulacak. Kıdem tazminatının emekli ikramiyesinden yüksek olması halinde ise şu şekilde hesaplanacak:

Önce kıdem tazminatının gelir vergisinden istisna edilecek tutarı hesaplanacak, daha sonra

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

DGBF. ÜSS yetkililerini uyardı: "Üniversite seçme sınavında ÜYD'li komandoların sahtekarlıkları önlenmelidir"

ANKARA (ÖZEL)

DEVRİMCİ Gençlik Birlikleri Federasyonu Genel Başkanı Ali Tablacı, Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Başkanı Altan Günalp'e bir telgraf çekerek "Üniversite seçme sınavında ÜYD'li komandoların sahtekarlıklarının önlenmesini" istedi.

KTÜ'de bomba atmak isterken yakalanan Mahmut Kaya isimli komandonun. üzerinde çı-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

ABD Dışişleri Bakanı Muskie (sağda), Başkan Carter'la görülüyor.

ABD, Avrupa'nın Ortadoğu konusundaki girişimlerine karşı çıkmayacağını açıkladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri Bakanı Muskie, Avrupa'nın Ortadoğu'da barışı sağlamak için yapıcı girişimlerine karşı çıkamayacaklarını öne sürdü.

Muskie, "Ama Avrupa, Camp David anlaşmalarına zarar verecek hiç bir şey yapmamalıdır" dedi.

ABD Başkanı Carter'da geçtiğimiz günlerde, ABD'nin Batı

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Topkapı Anadolu Otogarında kurulan danışma bürosuna başvuran öğrenciler. Öğrencileri kalacak yerlerine götürmek üzere Belediyece tahsis edilen Belediye otobüsü. (Fotoğraf:Metin AKTAŞ)

ÜSS Danışma Büroları faaliyete geçti

HABER MERKEZİ

GENÇLİK ve Spor Bakanlığı, Üniversitelerarası Seçme Sınavına girecek adaylara yardımcı olmak amacıyla dün, 35 ilde danışma büroları açtı.

Danışma büroları, 13 Haziranda yapılacak olan Üniversitelerarası Seçme Sınavına katılacak adaylara, barınma, beslenme, ulaşım ve sınavla ilgili konularda yardımcı olacak. Büroların açıldığı 35 ilin isimleri şöyle: Adana, Afyon, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Isparta, İçel, İstanbul, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Konya, Malatya, Manisa, Muş, Ordu, Sakarya, Samsun, Siirt, Sinop, Trabzon, Van ve Zonguldak.

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Dershaneler fırsat eşitsizliğini körüklüyor

470 bin genç sınav kapısında

Büyük sınava 3 gün var ama dershaneler 1981 sınavı için kayıtlara başladılar bile

Dershane adı verilen eğitim tüccarları öğrencileri kandırabilmek için amansız bir rekabet içindeler.

● Devletin üniversiteye girişteki fırsat eşitsizliğini kaldırmak için bir çaba göstermemesi, asalakların gençlerin sırtından semirmesine yol açıyor.

GENÇLİK SERVİSİ

LİSE mezunu gençlerin üniversiteye yerleştirilmesi için yapılan eleme sınavlarındaki eşitsizlik bazıları için yeni bir kâr kapısı doğurdu; gençleri Üniversite Seçme Sınavlarına hazırladıklarını söyleyen dershaneler...

Ülkemizdeki bozuk eğitim sisteminin doğurduğu dershanelerin çalışmalarına her yıl yeni boyutlar ekleniyor. Ve bu yıl

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

ARTIK ÜNİVERSİTE ADAYISIN...

Ve senin gireceğin Ö.S.S sınav sistemi tamamen değişti. 2 defa sınava girecek ve ikisinide kazanırsan başarmış olacaksın. 1. sınav özellikle [redacted] nin başarılı olduğu *GENEL YETENEK* tendir.

Eylül ve Ekimde açılacak, cumartesi, pazar Ü.S.S. kurslarımızın kayıtları şimdiden açılmıştır. Dahası, kaydını şimdi 7 HAZİRAN 1980 Cumartesi günü saat 08.30/19.30 arasında yaptıranlar, daha geç yaptıracaklardan ücret ödeme yönünden çok avantajlıdırlar. Şöyleki, 7 HAZİRAN 1980 Cumartesi günü yeni ders yılının kurslarına kaydını yaptıranlara-eski tarife ücreti uygulanacaktır. Halbuki 7 HAZİRAN 1980 den sonra, yeni tarifeden ücret almak zorunluğumuz vardır.

7 HAZİRAN ÖZEL İNDİRİMLİ GÜNÜNDE : 320 saatlik olan ve her iki sınavı kapsayan kurslarımızın *yasal ücreti* : 17.600 TL dir. Ancak 7 HAZİRAN 1980 de sadece 1 gün için-bu ücret elinizdeki bu indirim kartı ile 4.800 TL. indirimlidir. Yani ödenecek ücret 12.800 TL dir. Dahası-1. GENEL YETENEK sınavında başarılı olamayanlara indirimli ödedikleri 12.800 TL nın 4.000 TL side iade edilecektir.

7 HAZİRAN CUMARTESİ GÜNÜ-HEM GARANTİLİ BİÇİMDE-HEM DE İNDİRİMLİ OLARAK KAYIT YAPTIRABİLİRSİNİZ. BU SİZİN VE AİLENİZ İÇİN ÖNEMLİ VE CİDDİ BİR ŞANSTIR. BU İNDİRİM SADECE 7 HAZİRAN GÜNÜ İÇİNDİR.

BU YILKİ SINAVI BİLE BEKLEYEMEDİLER: Onbinlerce gencin sırtından milyonlar vuran asalak dershaneler öğrencileri kandırma faaliyetine girişmek için 1980 yılının sınavının geçmesini bile bekleyemediler. Artık önümüzdeki günlerde ortalığı amansız bir rekabet kaplayacak ve çok dil dökecekler, gençleri kandırabilmek için. Örneği yukarda görülüyor.

Kırşehir Emniyet Müdürü komandolara, "Bir hafta içinde Vilayet Konağına kadar olan anacaddeyi denetiminize alamazsanız, gözüme gözükmeyin" dedi

Kırşehir'de ÜGD Başkanını yakalayan polislere karakolda dayak atıldı

● Yurtsever öğretmenler ve öğrencilere MHP'nin kurtarılmış mahallesi durumundaki Yenice Mahallesinde bir gecekonduya götürülerek günlerce işkence ediliyor

KIRŞEHİR (ÖZEL)

AP azınlık hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte, Kırşehir'de de başta Vali olmak üzere Emniyet Müdürü, Cumhuriyet Savcısı, Ağır Ceza Reisi, karakol amirleri ve lise müdürleri değiştirilerek yerlerine MHP'liler getirildi. Bu değişikliklerle birlikte şehirde cinayet, kışkırtıcılık, kahve taranması, bombalama gibi olaylar ve halk üzerindeki MHP terörü de hızla arttı. Okullarda başlayan komando baskınları ve silahlı saldırılar giderek bütün şehirde kendini göstermeye başladı.

Komandoların bu saldırılarına Emniyet Müdürünün bilgisi dahilinde polis karakollarına yeni getirilen amirler ve polisler de katılıyor.

EMNİYET TEŞKİLATI MHP'LİLEŞTİRİLDİ

Mekin Sarı'nın Kırşehir Valiliğine getirilmesinden sonra ilk olarak emniyet teşkilatına el atıldı. Emniyet müdürlüğüne 1961

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Kırşehir Lisesi — Devlet Hastanesi — Vilayet Konağı — Lise Cad. — Yenice Mahallesi — Ankara Cad. — Belediye — Merkez karakolu

MHP'li komandoların şehir merkezindeki saldırılarını gösterir kroki. Merkez Karakolundaki MHP'li polislerin desteğinde Yenimahalle'den, Vali Konağına doğru Ankara Caddesi üzerinde yoğunlaşan saldırılar sonucu bu cadde kurtarıldı.

Doktor Temuçin'in hastanedeki odasının kapısına bomba konuldu

ANKARA (ÖZEL)

NUMUNE Hastanesi Kanser Bölümü Şefi Doktor Turhan Temuçin'in servis kapısına bomba konuldu. Hastalar tarafından görülen bombanın patlamadan imha edildiği bildirildi.

Önceki gün, hastalar tarafından görülen bombanın ses ve yangın çıkaran nitelikte olduğu öğrenildi. Ayrıca, hem Turhan Temuçin'in servis kapısının hem hastanenin iç ve dış duvarına "Kana kan intikam MHP, ÜGD" yazıları ile doldurulduğu görüldü.

Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra da, hastane duvarları yazı ile doldurulmuştu.

İçişleri Bakan Vekili "İşkence yapıldığını duymadım" derken «Kars'ta her 5 kişiden biri işkence görmüştür»

ANKARA (ÖZEL)

CHP Kars Milletvekili Doğan Araslı, İçişleri Bakanının cevaplaması istemiyle Millet Meclisi Başkanlığına bir soru önergesi vererek, AP iktidarı döneminde Kars'ta her beş kişiden birinin poliste işkence gördüğünü söyledi.

Araslı bu konuda şöyle konuştu: "Bir süre önce Kars'ta emniyette işkence sonucu ölen Oruç Korkmaz'ın avukatı Naim İme'nin evi polis saldırısına uğramıştır. Kars Emniyetinde görevli bazı polisler işkence sonucu ölen Oruç Korkmaz'ın avukatlığından vazgeçmesi için Naim İme'yi zorlamışlardır. Bu polisler Sıkıyönetimden ayrı olarak başlarına buyruk hareket etmektedirler. Şimdi İçişleri Bakanına soruyorum: "Bu polisler hakkında yasal kovuşturma yapılmasını düşünüyor musunuz?"

Türkeş: "Ecevit'in sözleri, AP'yi MHP konusunda komplekse düşürmeyi amaçlıyor

ANKARA(AA)

TÜRKEŞ, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in, önceki gün MHP dışında MSP, AP ve CHP'nin oluşturacağı bir hükümet formülü önerisine karşı çıkarak "Ne AP'liler, ne MHP'liler bu oyuna gelmeyeceklerdir. MSP 1973-1974 koalisyonunun ve Ecevit'le işbirliği yapmanın zararlarını 1977 seçimlerinde görmüş

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Komandolar, Yenişehir Meslek Lisesinde "Hak Mahkemesi" kurdu

● Öğrenciler Sıkıyönetim Komutanlığına başvurarak, can güvenliği istediler.

● Öğrenciler, arkadaşlarının asılsız ihbarlar sonucu gözaltına alındığını söylediler.

ANKARA(ÖZEL)

SAĞLIK ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Yenişehir Sağlık Meslek Lisesinde komandolar "Hak mahkemesi" kurdu. Öğrenciler, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına 135 imzalı bir dilekçe vererek, can güvenliklerinin sağlanmasını istediler. Öğrenciler verdikleri dilekçede Okul Müdürünün komandolarla işbirliği içinde olduğunu ve olayları Sıkıyönetim yetkililerinden gizlediğini belirttiler.

Öğrencilerin Sıkıyönetim Komutanlığına verdikleri dilek-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Eskişehir'de faşist saldırılar sürüyor

Faşistler TİKP Eskişehir İl yöneticisine saldırdılar

ESKİŞEHİR (ÖZEL)

ESKİŞEHİR'de Gün Sazak'ın öldürülmesiyle başlatılan saldırı ve tehditler sürüyor. Faşistler son olarak Türkiye İşçi Köylü Partisi Eskişehir İl yöneticisi Mehmet Gürkan'a saldırarak, yaraladılar. Önceki gün saat 19.00 sularında, bir arkadaşıyla, Tunalı Mahallesindeki bir arkadaşının evinden dönerken, başlarında "Militan Mehmet" lakabıyla tanınan faşistin bulunduğu bir grubun saldırısına uğrayan Türkiye İşçi Köylü Partisi İl yöneticisi, dövülerek çeşitli yerlerinden yaralandı. Mehmet Gürkan'ın, 10 günlük rapor aldığı öğrenildi. Saldırganların, genellikle Sakarya Caddesi üzerinde bulunan Gençler Kıraathanesi, Tunalı ve Kumlubel Mahallelerinde bulunan bazı kıraathanelerde üstlendikleri ve saldırıları buralardan yönlendirdikleri belirtiliyor. 'Militan Mehmet' lakabıyla tanınan faşistın, daha önce de Sakarya Caddesinde bulunan, devrimcilerin çıktığı Çamlıca Kıraathanesinden bazı gençlere saldırdığı ve bugüne dek saldırılarını sürdürdüğü ve buna rağmen serbest halde dolaştığı yakalanmadığı belirtiliyor.

Eskişehir Emniyet Yetkilileri ise, aranma ve yakalanma emri bulunduğunu, fakat bugüne değin yakalanamadığını söylediler. Bu mahallelerde oturan halk, emniyet yetkililerinin tarafsız davranmasını ve bu saldırganların en kısa zamanda yakalanmalarını istiyor.

Otomobil-İş Genel Kurulu toplandı

İSTANBUL(ÖZEL)

BAĞIMSIZ Otomobil-İş Sendikasının 8. Olağan Genel Kurulu dün Kadıköy Kafkas Düğün Salonunda başladı. 144 delege ile toplanan Genel Kurul Genel Başkan Aydın Özeren'in konuşması ile açıldı.

Aydın Özeren, konuşmasında hükümetin iki koltuk değneği ile ayakta durduğunu en fazla 1,5—2 ay dayanabileceğini söyledikten sonra, Demirel hükümetinden işçi lehine veya emekçiler lehine herhangi bir şey beklemenin mümkün olmadığını belirtti.

Türkiye'nin "Geniş tabanlı ve güçlü hükümete ihtiyacı olduğunu" vurgulayan Özeren, daha sonra halen devam eden MESS sözleşmeleri hakkında bilgi verdi ve MESS'in katı, uzlaşmaz tutumunu eleştirdi.

Daha sonra konuk sendikacı olarak söz alan Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler de MESS grevleri ve Otomobil-İş, Maden-İş eylem birliği üzerinde durdu.

Kongre, çalışma raporu üzerine söz alan delegelerin konuşmaları ile devam etti.

bu köseden...

MHP'yi koruyanların hesabı

M.Bedri Gültekin

AP iktidarı artan bi. şekilde MHP'yi koruyuculuğu altına almaktadır. İktidar MHP'ye saldırıları için imkan hazırlamakta, cinayetlerini örtbas etmektedir. Türkeş'in partisi AP iktidarının koruyuculuğunun verdiği rahatlıkla güç toplamakta, daha büyük saldırılar için hazırlıklar yapmaktadır.

Demirel MHP'yi koruyarak neyin hesabını yapmaktadır? Türkeş'in sokak gücünü kullanarak solu ezip istikrarı sağlayabileceğini mi düşünmektedir? Bu hesabı yapanların sayısı az değildir. Söyledikleri ve davranışları ile Demirel'in de böyle bir hesap yaptığını görüyoruz.

MHP, ''Denizler durulmaz dalgalanmadan'' demektedir. Türkeş'in ''dalgalanmadan'' kastettiği halkın birbirini kırmasıdır. Halkın ezilmesidir. Maraş katliamı Türkeş'in bahsettiği dalgalanmadır. İşte MHP Türkiye çapında böyle bir dalgalanma önermektedir. Bugüne kadar bu masalı Türkeş söyler Türkeş dinlerdi. Ama bugün daha başkaları da bu düşünceye meyletmektedirler, en azından yeşil ışık yakmaktadırlar.

Solu ezerek istikrarı sağlamak! Her şeyden önce bu hesap yanlıştır. Bugün Türkiye tam tersine, en geniş kesimlerin birliği hesabını yapmak zorundadır. Bu ise ancak demokrasi temelinde olabilir. Solu ezmek hesabı ise, bu hesabı yapanların iflası ile sonuçlanacaktır.

MHP'ye dayanarak istikrarı sağlamak! MHP istikrar değil istikrarsızlık unsurudur. Bırakalım MHP'ye dayanarak istikrarı sağlayabilmeyi MHP'nin varlığı bile başlı başına istikrarsızlık alametidir. Türkeş'in partisi neredeyse Türkiye'nin yarısını Alevidir ve Türk değildir diye karşısına almıştır. Ve bunları ezmekten bahsetmektedir. Türkiye'nin yarısını ezmek amacıyla yola çıkanlar ancak derin çatışmalarla bölünmüş bir Türkiye yaratacaklardır. Yani şimdikinden de daha büyük istikrarsızlık içine düşmüş bir Türkiye.

MHP'ye dayanarak bir yerlere gidebileceklerini düşünenler kendilerini altından kalkamayacakları derin çatışmaların içinde bulacaklardır. Çünkü böyle çatışmaların pususuna yatmış olan bir Rusya vardır. Ve Rusya'nın bizzat kendisi çatışmaların baş körükleyicisidir. Bu bakımdan MHP'nin toplumda çatışma yaratma yolundan ilerleyenler bir gün başlarını kaldırdıklarında karşılarında Rusya'yı göreceklerdir.

MHP ile hiç bir yere varılamaz. MHP'li bir Türkiye önündeki büyük meselelerin altından kalkamaz. Çünkü MHP ve Türkiye'nin ihtiyacı olan şeyler birbirinin zıddıdır.

Türkiye'nin neye ihtiyacı vardır?

Birincisi Türkiye'nin birliğe ihtiyacı vardır. Bütün milliyetlerden ve mezheplerden Türkiye halkı dış tehdide karşı birleşmek zorundadır. MHP ne yapmaktadır? Bir yandan gözü dönmüş bir Alevi-Sünni ayrımı kışkırtıcılığıyla mezhep kavgalarını körüklemektedir. Yani Türkiye'nin en büyük ihtiyacı olan birlik politikasının aksine bölücülük politikasına sarılmaktadır.

İkincisi Türkiye'nin özgürlüğe ihtiyacı vardır. Özgürlük olmadan birliği gerçekleştirmeye imkan yoktur. Oysa, MHP özgürlüğe saldırmakta ve kara bir dikta rejimini savunmaktadır.

Üçüncüsü Türkiye'nin iç barışa ihtiyacı vardır. Oysa MHP iç barışa karşıdır ve iç çatışmayı savunmaktadır. Anarşi ve kargaşadan yanadır.

Gelişmeleri belirleyecek olan nedir? Türkiye'nin ihtiyaçları mı yoksa MHP'nin istekleri mi? Şüphesiz ki gelişmeleri belirleyecek olan Türkiye'nin ihtiyaçları olacaktır. Rusya'ya karşı hazırlanma durumunda olan Türkiye eninde sonunda kendi ihtiyaçlarına ters düşen MHP'yi bir kenara atmak zorunda kalacaktır. Bunun erken veya geç olması Türkiye'nin az veya çok zarar görmesi demektir.

MHP'yi kanatları altına alan Demirel Türkiye'nin ihtiyaçlarına göre hareket etmiyor. Bu bakımdan Demirel'in tuttuğu yolun geleceği yoktur.

Okullardan kısa haberler

GENÇLİK SERVİSİ

İÇEL SİLİFKE LİSESİ'ne bu yıl tayin olunan MHP yanlısı Nihat Balcı adlı sosyal bilimler öğretmeni, öğrencilere MHP ve ÜGD'nin propagandasını yapıyor. Öğretmen, orta okul birinci sınıfta okuyan öğrencilere bile,''Türk tarihinde bozkurtun rolü ve önemi'' konulu bir ödev verdi. Öğretmen konu için kaynak oluşturacak kitapların ''Taşkent Kitabevinden'' alınmasını da zorunlu kıldı. Ödevini yapmayanları sınıfta bırakmakla tehdit eden Nihat Balcı, dersin ortasında durup dururken Orta Asya ve Turancı fikirlerden söz açıyor. Tutumu yüzünden birkaç kez müdürlükten ihtar alan öğretmen hakkında herhangi bir işlem yapılmaması öğrencileri huzursuz ediyor.

İZMİR KIZ LİSESİ'nde hükümetin değişmesinden hemen sonra Müdür Beyhan Ülgen görevinden alındı, yerine, daha önceden aynı okulda müdürlük yapmış olan ve MHP'ye yakınlığıyla tanınan Necibe Gümen atandı. Yönetici kadroda da değişiklikler yapılmıştır.

Yeni kadronun işbaşına gelmesinden sonra, öğrenciler üzerindeki baskılar giderek arttı ve daha önceleri okulda hiç bir varlık gösteremeyen ülkücü öğrenciler de faaliyetlerine hız verdiler. Ülkücü öğrencilerin zaman zaman gruplar halinde okulda marşlar söylemeleri öğrenciler tarafından büyük tepkiyle karşılanıyor.

Okul idaresinin ülkücülere karşı tutum alması gerekirken özellikle Müdür Yardımcısı Ahmet Çakır, bunları koruyor.

Bunun yanı sıra, Müdür Yardımcısı Ahmet Çakır, öğrencilerine öğretmenlikle bağdaşmayacak sözler söylüyor ve kız öğrencileri rahatsız ediyor.

Hükümet değişikliğinden bu yana okul idarsindeki bu değişiklikler, öğrencileri huzursuz ediyor ve tepkiler çoğalıyor.

MUT LİSESİ 6 Haziran Cuma günü tatil edilmesi gerekirken, alınan ani bir kararla 22 Mayıs perşembe günü yaz tatiline sokuldu.

Yaz tatiline giren Mut Lisesinde yaz dönemi bütünleme sınavına hazırlanma kursları 9 Haziran Pazartesi günü başlayacak.

Öte yandan, okulun 15 gün önce tatil edilmesi kararının derslerin kesilmesiyle -not vermenin- çıkması muhtemel olayları önlemek amacıyla alındığı öğrenildi.

Okulda kışkırtıcılık yapan MHP yanlısı bir öğretmen ile 5 komando öğrencinin tutuklanması, MHP'lilerin okuldaki gücünü yitirmesine neden oldu.

Öğrencilerin uzun süren I. dönem dinlenme tatilinden sonra, yaz tatiline de iki hafta önce girilmesinin zararlarına olduğunu birçok derslerden son notlarını alamadıklarını söylediler.

Türkiye'nin AET nezdindeki Büyükelçisi Cenap Keskin, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen ve Dışişleri Bakanlığı Yüksek Müşaviri Tevfik Saraçoğlu, Türkiye-AET Ortaklık Konseyi toplantısında.

Avrupa Toplulukları Konseyi toplantı halinde.

■ AET'ye karşı muhalefetin yükselmesinde başta İngiltere olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinin Türkiye'nin ihraç ettiği dokuma ürünlerine koydukları sınırlamaların rolü büyük oldu

AET üyeliği Türkiye'de tartışmalara yol açtı

■ Hükümet bir an önce topluluğa üye olmanın çarelerini ararken, bir kısım bürokrat ve teknokrat bu karara kesinlikle karşı çıktı.

Burada, Yunanistan'ın AET ile 1961 yılında imzaladığı ortaklık anlaşmasının kimi özelliklerine bakmakta yarar vardır. Bu anlaşmayla Yunanistan için bir hazırlık dönemi öngörülmüyordu. Çünkü Yunanistan ekonomisinin daha sağlıklı bir yapıya sahip olduğu kanısı hakimdi. Yunanistan, tam üyeliğe geçiş aşaması teşkil eden bir dönemden sonra, tam üye olacaktı. Bunun yanı sıra, Yunanistan'ın tarım ürünlerinin Topluluk içinde tamamen serbest dolaşımı kabul ediliyordu. Atina bu hakkı elde ederken, AET'nin tarım politikasının ağır hükümleri altına da girmiyordu. (Geçerken, Topluluğun, tarım maliyetlerinin yüksek olduğu ülkelerde çiftçilerin çıkarlarını korumak üzere devlet desteğine ve ithal yasaklarına dayanan bir tarım politikası oluşturmuş bulunduğuna işaret edelim.)

V. KATMA PROTOKOLLE ''GEÇİŞ DÖNEMİ''NİN BAŞLAMASI

Türkiye, 5 yıllık hazırlık dönemi sona ererken, ''geçiş dönemine'' girerek ortak üyelik istemiyle AET'ye başvurdu. Bu kararı 1969'da Demirel hükümeti aldı. Ancak, karardan önce hükümet içinde görüş ayrılıkları ortaya çıktı ve yoğun tartışmalar oldu.

Başta Dışişleri Bakanlığı olmak üzere bir kesim, hazırlık döneminin normal süresi dolduğunda, tam üyeliğe geçişin ikinci aşamasına hemen girilmesinden yanaydı. Buna karşılık, şimdi çoğunlukla MSP çatısı altında toplanmış bulunan bir kısım teknokrat ve bürokratlar, o zaman hemen Topluluğa girme eğilimine karşıydılar; yürütülen çalışmaları da baltalıyorlardı. Bugün Demirel azınlık hükümetinin olağanüstü yetkili ''beyni'' olan Turgut Özal, o dönemde DPT müsteşarı olarak AET üyeliğine karşı çıkanların safında bulunuyordu. AET aleyhtarları kamuoyunda ''takunyacılar'' olarak adlandırılıyordu.

AET aleyhtarlarının çabaları sonucu değiştiremedi ve 6 Şubat 1969'da Türkiye ile Topluluk arasında ortaklık görüşmeleri başladı. Ancak görüşmeler, 9 Aralık 1969'da, AET'nin Türkiye'nin istediği bazı tavizleri vermemesi üzerine kesildi. Görüşmelere yeniden başlandıktan bir süre sonra, 1970 yılı Temmuz ayında Türkiye'nin kendi koşulları kabul edilmemesine rağmen anlaşmaya varacağı belli olmuştu. Nitekim 23 Kasım 1970'de Katma Protokol imzalandı. Bu protokolle; Türkiye,Topluluğa ortak üye olarak kabul edildi ve tam üyelik yolunda ikinci aşamayı teşkil eden geçiş dönemi başladı. Bu dönem, Türkiye karşısında AET'ye şu yükümlülükleri getiriyordu:

(1) AET, pamuk ipliği, kumaş ve pamuklu makine halıları ile, yün ya da hayvan tüyünden yapılma halı ve kilimler dışında, Türkiye'nin sanayi mamullerinden aldığı gümrüğü kaldıracaktı. İkinci istisna, Türkiye'nin ihraç edeceği petrol ürünleriyle ilgiliydi. Türkiye'nin rafinerilerinde işlenerek elde edilen petrol türevlerinden 200 bin tonluk bir sınır içinde vergi alınmayacak, bunun üzerindeki ihracat vergiye tabi olacaktı. Birinci sırada belirtilen dokuma ürünleri için konan gümrük tarifeleri, 12 yıl sonunda, yüzde 25 oranlı 4 indirimden sonra tamamen kalkacaktı.

(2) Türkiye'den AET'ye yapılacak sanayi ürünleri ihracatı üzerinde tüm miktar kısıtlamaları kaldırılacaktı. AET, ileride bir zorlukla karşılaşması durumunda ipek kozasına ve ham ipeğe kontenjan koyma hakkına sahipti.

(3) Taraflar, ileride ekonomik durumları elverirse, gümrük tarifelerinin ve kotaların daha hızlı kaldırılması yoluna gidebileceklerdi.

(4) AET, Türkiye'ye ham bezde 1000 tonluk, iplikte ise 500 tonluk bir kontenjan açmayı kabul etmekte ve bunlara başlangıçta yüzde 75 oranında gümrük indirimi yapmayı öngörmekteydi.

Türkiye'nin yükümlülükleri ise özetle şunlardı:

(1) Türkiye'nin AET'den 1967 yılında yaptığı ithalat, veri alınmıştı. Buna göre, 1967 ithalatının yüzde 55'ini meydana getiren mallarda Türkiye AET'ye karşı tüm gümrük tarifelerini sıfıra indirecekti. 1967 ithalatının yüzde 45'ini oluşturan mallarda ise, tarifeler 22 yılda sıfıra indirilecekti. Bu indirimler bir takvime bağlı olarak ve düzenli biçimde yapılacaktı.

(2) Türkiye, AET'den yaptığı ithalat üzerindeki kısıtlamaları 22 yıl sonunda tamamen kaldırmış olacak ve bu işlemi de düzenli olarak gerçekleştirecekti.

(3) Türkiye, AET'nin, dışındaki ülkelere uyguladığı ortak gümrük tarifesine uyacaktı. Bu uyum 12 ve 22 yıllık listelerde bulunan mallara göre sağlanacaktı.

(4) Türkiye, AET'ye karşı uyguladığı ithalat teminatlarını ve gümrük benzeri harçları da gene 12 ve 22 yıllık takvime bağlı olarak kaldıracaktı.

1970 yılında imzalanan Katma Protokol 1971'de TBMM'de görüşüldü ve 69 olumsuza karşı 149 olumlu oyla kabul edildi. Türkiye açısından bu kadar önemli bir konunun görüşülmesine karşı gösterilen kayıtsızlık hayret vericidir. Protokolün Topluluk üyesi ülkelerin parlamentolarında görüşülüp onanması ise oldukça uzun bir süre aldı ve protokol 1 Ocak 1973'de yürürlüğe girdi.

VI. ORTAK ÜYELİĞİN YARATTIĞI SORUNLAR

Daha Katma Protokol yürürlüğe girmeden sorunlar belirdi. 1972 yılında protokolün değiştirilmesi istemi, o dönemin İkinci Erim hükümetince öne sürüldü. Bu konu, AET ile Türkiye arasındaki ilişkileri düzenlemekle yükümlü Ortaklık Konseyince 1974 sonlarında ele alındı. 1976 Mart ayında birinci MC hükümeti Katma Protokolün Türkiye'nin kalkınma planı ile çeliştiğini ve ortaya çıkan dengesizliklerin giderilmesini istediğini açıkladı.

1970 yılında kolayca TBMM'den geçen Katma Protokole karşı muhalefetin sonradan yükselmesinin nedenlerini kabaca iki grupta toplamak mümkündür.

Birinci olarak, Türkiye'nin ihraç mallarına sağlanan kolaylıklar aşınmış ya da tamamen ortadan kalkmıştı. AET'nin çeşitli Akdeniz ülkeleriyle yaptığı tercihli ticaret anlaşmaları, bu ülkelerin ihraç mallarına büyük tavizler sağlamış, Türkiye'nin rekabet gücünü kırmıştı. Bir başka sorun da, dokuma ürünlerimize konulan kontenjanların genişletilmemesiydi. Dünya kapitalizminin derinleşen buhranı ve 1975 yılında yüksek bir düzeye ulaşan durgunluk, işsizlik ve daralma, gelişmiş kapitalist ülkelerde en çok emek-yoğun sanayi dallarını etkiledi. Başta İngiltere olmak üzere AET ülkeleri, Türkiye'nin dokumalarına konulan kontenjanları genişletmeye yanaşmadıkları gibi, dondurmaya ve hatta başka önlemler de almaya başladılar.

İkinci olarak, Katma Protokolün yürürlüğe girdiği 1970'ten iki yıl sonra, İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın Topluluğa tam üye olması, Türkiye'nin yükümlülüklerini ağırlaştırdı. Bu ülkeler, Türkiye ile ticaretlerinde büyük ihracat fazlasına sahiptiler. Dolayısıyla, Katma Protokolle taahhüt edilen gümrük tarifelerinin ve kotaların aşamalı olarak kaldırılması, Türkiye'nin ödemeler dengesini çok olumsuz yönde etkileyecekti.

(Devam Edecek)

Gençlik

Trabzon DGB'nin öğrencilere ve solcu gruplara çağrısı:

"KTÜ'deki faşist saldırılara karşı birleşip direnelim"

■ Saldırıların yoğunlaşması üzerine harekete geçen öğrenci velileri çeşitli yetkili makam ve kuruluşlarla görüşüyor.

TRABZON (ÖZEL)

Trabzon Devrimci Gençlik Birliği, Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencilerine yönelen faşist saldırılarla ilgili olarak yaptığı açıklamada, bütün öğrencileri ve solcu grupları birleşmeye ve direnmeye çağırdı.

SALDIRILAR YOĞUNLAŞIYOR

Karadeniz Teknik Üniversitesindeki faşist saldırılar son aylarda giderek yoğunlaşıyor. Geçtiğimiz cuma günü Havaalanı mevkiinde 2 solcu öğrenciyi bindikleri otomobilden tarayan saldırganlar olay yerinden hızla uzaklaştılar. Yaralı öğrenciler hastanede tedavi altına alındı.

Bu arada faşistler okulda gruplar halinde dolaşarak öğrencilere, öğretim üyelerine ve üniversite çalışanlarına saldırılarını sürdürüyor, bir çok kişiyi tehdit ediyorlar. Faşistler, Kalkınma Mahallesinde üsleniyorlar.

KTÜ öğrencileri ise 16 Haziranda başlayacak sınavlarda can güvenliklerinin bulunmadığını söylüyor, gerekli önlemin alınmasını istiyorlar. Üniversiteyi Nasreddin Hoca'nın türbesine benzeten öğrenciler faşistlerin okula silah bile soktuğunu söylüyorlar.

VELİLER HAREKETE GEÇTİ

Bu arada saldırıların yoğunlaşması üzerine KTÜ öğrenci velileri çocuklarını yalnız bırakmayacaklarını söyleyerek harekete geçtiler. Aralarında bir komite oluşturan veliler çeşitli yetkili makam ve kuruluşlarla görüşmelere başladılar. Geçtiğimiz günlerde Vilayet binasına giden bir grup öğrenci velisi Vali Ali Rıza Yaradanakul'dan sınavlar süresince çocuklarının can güvenliklerinin sağlanmasını istediler. Bu arada Fatih Eğitim Enstitüsü öğrenci velileri de aralarında topladıkları imzalı dilekçeleri Vali'ye ilettiler. Vali, velilerin jandarma istemini kabul etmedi ve bir saldırı olmayacağı konusunda güvence veremeyeceğini belirtti. KTÜ Rektörlüğü ise okula devam edemeyen öğrencilere vize verileceğini açıkladı.

TRABZON DGB'NİN ÇAĞRISI

Üniversitede yoğunlaşan faşist saldırılar üzerine bir açıklama yapan Trabzon Devrimci Gençlik Birliği bütün grupları faşist saldırganlara karşı güçbirliğine çağırdı. Açıklamada şunlar belirtildi:

"Okulumuza sahip çıkalım ve derslerimize girelim. Bütün öğrencileri okula devam etmeye ve faşist saldırılara karşı birleşmeye çağırıyoruz. KTÜ öğrenci velilerinin çocuklarına sahip çıkmasını bütün gücümüzle desteklemeye devam edeceğiz. Olayların önlenmesi için öğrenci veli, okul idaresi işbirliği şarttır.''

DGB'nin çağrısında velilerin kendi aralarında bir dernek çatısı altında örgütlenmeleri gerektiği de yer aldı.

YORUM

Gençlik içindeki son durum ve görevler

GENÇLİK SERVİSİ

Üniversitelerde ve liselerde bir öğrenim yılını daha geride bırakıyoruz. Bu öğrenim yılı ve Demirel iktidarının kurulması Moskova yanlılarının estirmeye çalıştığı terör rüzgarıyla birçok değişikliği de beraberinde getirdi. Anarşi sonunda da değişiklikler gözlenmeye başlandı. Anarşinin iki mihrakından sahte solun eylemlerinde bir gerileme dikkati çekerken faşistlerin özellikle Anadolunun bazı illerindeki eylemlerinde artış görülüyor. ''Huzur içinde eğitim'' talebi ise güçlenmeye devam ediyor.

* * *

Sahte TKP ve Moskova'dan esen iç savaş rüzgarına dümen tutan çeşitli gruplar 1980 başından itibaren dozunu giderek artıran bir kışkırtma çizgisi izlediler. ''Genel grev'', ''genel boykot'' sloganlarıyla ortaya çıkıp Tariş olayları, kepenk kapattırma eylemleri, 12 Mart, 31 Mart, 29 Nisan, 1 Mayıs günleri meydana gelen olaylarla Türkiye'de gerginliği artıran, öğrencileri ezdiren bir macera ve intihar çizgisi izlediler. Bunun sonucunda da gençlikten tecrit oldukları gibi büyük bir dağınıklık içine düştüler. Hemen her yerde güç kaybetmektedirler.

Sahte solun bu tahribatı faşist komandoların ve gerici iktidarın halka ve gençliğe saldırısı için zemin hazırladı. İktidar değişikliğiyle birlikte rahatlama duyan, cesaret bulan faşistler özellikle Anadolu'daki şehirlerde güvenlik kuvvetlerinin ve okul idarecilerinin destek ve himayesinde saldırılara giriştiler. Birçok liseyi işgal ettiler. KTÜ'ye yönelttikleri saldırılar sürüyor.

Bu saldırılar karşısında sahte solcu gruplar ya düello ve intihar, ya da tam zıddına, teslimiyet çizgisine düştüler. Özellikle faşist saldırıların yoğunlaştığı yerlerde kitleleri bırakıp kaçtılar. Bu tür bir saldırıya uğrayan Kayseri ve Trabzon liselerinde sadece DLB'li öğrencilerin etkin olduğu liselerin faşist işgale karşı direnebilmiş olması bunların göstergesidir.

Öğrenci gençlik iki ateş arasında kalmıştır. Bir yanda sahte solcular, öte yanda faşistler. Hatta bunlara bir de iktidarın hak ve özgürlüklere yönelen üçüncü bir baskısı da eklenirse gençliğin çok yönlü bir saldırıyla karşı karşıya olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum yerel özellikler göstermektedir. Bazı büyük şehirlerde sahte solcu grupların baskısı açık olarak görülürken Anadolu'da liselerde ve güvenlik kuvvetlerinin desteğini buldukları yerlerde faşistler öğrenimin önündeki esas engel olarak ortaya çıkmaktadırlar. Bütün bunlara ek olarak üniversite özerkliğini teminat altına alan 61 Anayasasına karşı son dönemde iktidarın desteğiyle gerici bir saldırı da başlatılmıştır.

* * *

Bütün bunlara karşılık gençlik kitlesindeki mücadele eğilimi geri bir seviyededir. Çok yönlü baskılar ve sahte solcu 'önderliğin' yarattığı tahribat gençlikteki mücadele ve direnme azmini son yıllardaki en geri düzeye düşürmüştür. Ancak devrimci bir önderliğin olduğu yerlerde direnme ve birleşme imkanı ortaya çıkmaktadır.

Dikkat edilmesi gereken bir başka gelişme de sahte solcu gruplardan uzaklaşan gençliğin sosyal faaliyetlere yönelmeleri ve bu alanda biraraya toplanmalarıdır. Son dönemde gençliğin tepkisini gören bazı sahte solcu gruplar dahi bu konuda adım atmak zorunda kalmışlar, düzenlenen şenliklerin sayısında ve öğrencilerin ilgisinde önemli bir artış olmuştur. Öğrenci gençliğin geçmişten beri gelen toplumsal özellikleri bu şekilde ortaya çıkmakta, sosyal faaliyetler demokrasi ve birlik ortamı yaratmaktadır. Maceracı ve hotzotçu siyasetlerde ısrar edenler ise bu alanda tecrit olmaktadır.

* * *

İşte bütün bu gelişmeler gençliğin akıllı ve güvenilir bir önderliğe olan ihtiyacını daha da artırmıştır. Sahte solcular bu konuda iflas etmiştir. Kendi hakimiyet alanlarında tecrite giderken, faşist saldırıyı görünce de teslim olmaktadırlar. Bu önderlik arayışına karşı devrimci siyasetlerle cevap verebilecek olan ise DGBF'dir. Devrimci gençlik önümüzdeki dönem çok yönlü saldırılara karşı gençliğe önderlik edecek siyasetlere ve tecrübeye sahip olan tek güçtür. Peki, devrimci gençlerin önündeki görevler nelerdir?

KİTLE İÇİNDE SABIRLI SİYASİ ÇALIŞMA

1) Devrimciler gelişmeleri iyi değerlendirmeli, kitle içinde gelişebilecek mücadele kıvılcımlarını tespit ederek mevcut durgunlukta gedikler açmaya çalışmalıdır. Önemli gelişmelerde kitledeki durgunluk yerini zaman zaman mücadele isteğine bırakabilir. Bu durumu iyi değerlendirmeli özellikle geniş kesimlerin desteğini alan meselelerde gençliğe önderlik edilmelidir. Faşist saldırılara karşı genel teslimiyet havası olan yerlerde de devrimcilerin direnişe önderlik etmesi bu havayı dağıtabilmektedir. DGBF'nin ODTÜ'de İstiklal Marşı olayındaki tutumu olumlu bir örnektir. Ancak son 19 Mayıs törenleri, halkın büyük ilgisine rağmen Atatürk'e yapılan saldırıyı cevaplandırmak açısından yeterince değerlendirilememiştir.

2) Devrimci gençler önümüzdeki dönem kitlenin mücadele seviyesine uygun olarak, saldırılara karşı mevzileri koruyan, küçük başarılar hedefleyerek adım atan sabırlı bir siyasi çalışma yürütmelidir. Kitle mücadelesinin gelecekte atılım yapması bu küçük adımlarla hazırlanabilir. İmza toplamak, broşür satmak, yeni insanları biraraya getiren toplantılar yapmak, kamuoyu çalışmaları böyle örneklerdir. Bu çalışmalarda somut güç kazanmak belki mümkün olmayabilir. Ama yaratılan birikim güvenilir bir önderlik yaratmaya ayrıca kitlenin en mücadeleci unsurlarını ortaya çıkarmaya hizmet edecektir.

3) DGBF'li gençler önümüzdeki dönem hızla sosyal faaliyetler alanına yönelmelidir. Bu faaliyetler gençliğin demokrasi temelinde birleşmesi, insiyatifini geliştirmesi ve gençlik içinde canlı bir fikir hayatı yaratmaya hizmet etmektedir.

Kitle mücadelesinin seviyesine uygun kollektifler olan bu çalışmalarda gençliği çeşitli düşmanlarına karşı birleştirmek de mümkündür. Sosyal kulüpler okullarda demokrasi düşmanlarına, faşist saldırılara karşı kurulmuş geniş birer cephedir aynı zamanda.

Bugün gençliğe önderlik etmek, kitleyle kaynaşmak isteyen devrimciler bu alana yönelmelidir. Varolan kulüplerde, kollarda çalışmalı, imkan olan yerlerde yeni çalışmalar örgütlemelidirler. Geceler, yarışmalar, toplantılar araştırmalar düzenlemek için faaliyetlere katılmalı, bu çalışmalarda da çabuk başarılar beklemeden sabırla çalışmalıyız. Bu alanda devrimcilerin öğrenecekleri çok şey var. İleride daha güzellerini, daha gelişmiş çalışmaları düzenleyebilmek için bugün yapılanların tecrübelerini kavramak, gerekirse hamallığını yapmak gerekir.

4) Üniversite özerkliğine, gençliğin hak ve özgürlüklerine karşı muhtemel bir saldırıya karşı uyanık olmalı, üniversite yönetimleriyle bu saldırılara karşı birleşmeye özen göstermeliyiz.

5) Güçlerini kaybeden ve politikaları iflas eden sahte solcu grupların etkisi altındaki gençler çıkmaza düşmüşlerdir. Çıkış yolu görememekte ve duruma boyun eğmektedirler. Bu nedenle devrimci gençlere, bu arkadaşlarla diyalog kurmak ve çıkış yolu göstermek görevi düşmektedir. Faşistlerin ve iktidarın baskısı, sahte solcu politikaların iflasını açıkça gözler önüne sermiştir. Gençlik kitlesine önderlik etmenin yolu bugün devrimcilerin öteden beri savundukları siyasetlere sarılmakla mümkündür.

6) Devrimci gençler kitleyle birleşmek ve etraflı düşünebilen önderlikler yaratmak için bilgilerini derinleştirmeli, her alanda kendilerini eğitmelidir. Öğrenci gençliğin bütün meselelerinde fikir geliştirmeden, asgari bir kültür düzeyine sahip olmadan önümüzdeki görevleri gerçekleştirmek mümkün değildir.

* * *

Gençlik mücadelesinde ve halk kitlelerindeki durgunluk, çeşitli subjektif zaaflarla da birleşince devrimci saflarda bir tıkanıklığa yol açmıştır. Bu tıkanıklık yukarıdaki görevleri yerine getirmek için ısrarlı bir çabayla giderilebilir.

Kitlelerdeki durgunluk her zaman mücadele eğilimiyle birlikte vardır. Devrimcilere düşen görev bugün hakim durumda olan durgunluğu tespit etmek ama durumu değiştirmek için çalışmaktır. Bu nedenle kitle içinde uzun vadeli sabırlı bir siyasi çalışma yürütmeli, sosyal faaliyetlere yönelmeli, mücadele seviyesine uygun adımlar atmak için fırsatları değerlendirmeliyiz. Bugünün şartlarında devrimcilerin önündeki görevler bunlardır.

Yatağan Lisesi öğrencileri, müzik ve folklor çalışmalarını halka sergilediler

YATAĞAN (ÖZEL)

Muğla'nın Yatağan Lisesi öğrencileri müzik ve halk oyunu çalışmalarını Belediye Sinemasında halka ücretsiz olarak sergilediler.

Şenliğin çalışma saatleri içinde yapılmasına rağmen bin kadar yurttaş gösterileri coşkuyla izledi. Sinemada yer bulamayanlar bile oldu. Şenlik, Yatağan Lisesi Müzik Kolu öğrencilerinin söyledikleri 10 türkü ile başladı. Daha sonra sunulan halk oyunları arasında en çok ilgi çeken ''Kına Gecesi'' oldu.

Gençlerin, halkımızın kültür mirasına sahip çıkmasının güzel bir örneğinin verildiği gösterilerin sonunda bazı izleyiciler müzik öğretmeni Ahmet Akçit ve folklor öğretmenleri Nuran Yüksel ile Şahin Kürklü'ye başarılarından dolayı kutladılar.

Yatağan Lisesi öğrencilerinin müzik ve folklor gösterileri halka sunuldu.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

«Dışarıdan gelen fitne»

Faruk Sükan'ın AP'ye katılmasıyla İçişleri Bakanı sayısı üçe çıkmış oluyor. Resmen görev verilmese de Sükan her dönemde fahri olarak iç işleriyle yakından ilgilenmiş olduğu için bu konuda hükümete elinden gelen yardımı yapacaktır!

Anarşinin gün geçtikçe büyüdüğü, ölü sayısının her gün arttığı şartlarda İçişleri Bakanı sayısının artırılması da olağan karşılanmalıdır.

Ancak Bakan sayısı çoğaldıkça bir sakınca beliriyor. Her önüne gelen iç işleri hakkında demeç verince, işler arap saçına dönüyor, bizlerin de kafaları iyice karışıyor.

Bir iken rahattık haftada bir yakalananların listesini vermekten başka işe karışmazdı. Gerçi olaylar hakkında açıklama yapmaz, hep susardı. Ama bunun, bizleri merakta bırakmaktan başka bir sakıncası yoktu.

İkiye çıktı. İkincisi gelir, gelmez yaptığı ilk açıklamada "Sağdan yakalanan kimse olmadığını, yakalananların hep solcu olduğunu" söyledi. Böylece asil ve vekilin söyledikleri bir birine ters düşmüş oldu.

Devlet Bakanı ve İçişleri Bakan Vekili Orhan Eren, açıklamasında daha başka konularda da ilginç şeyler söylüyordu.

Örneğin Çorum olayları hakkında.

Bakan Vekili konuşmasının başında olayların "karşıt grupların çatışması" olduğunu söylemişti. Ama herhalde konuşmasının sonuna doğru fikrini değiştirmiş olacak ki bu kez şöyle dedi: "Fitne bir yere girdi mi hemen kendine sermaye bulabiliyor. Bunlar tümüyle dışardan gelen grupların eseridir." Konuşmanın başındaki karşıt gruplardan biri sonunda ortadan kaybolmuş, yerini "dışardan gelen fitne"ye bırakmıştı.

Eren, başka yerlerdeki olayları açıklarken'de benzer bir deyim kullanmıştı: "Bölgeye musallat olan dışardan gelen gruplar"!

Bir "dışardan gelenler" var, nerede olay olsa onlar çıkarıyor. 67 vilayetin hepsini sorarsanız, dışardan gelenler yaptı diyecekler. İşin garip tarafı bu dışardan gelenler en fazla da Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra dolaşmaya başlamışlar. Çeşitli illeri dolaşıp olay çıkardıktan sonra Çorum'da yerleşmeye karar vermişler!

Adı konmadığı için insanın aklına türlü çeşitli ihtimaller geliyor. Acaba bu dışardan gelenler Çorum'da olaylar başlar başlamaz görevden alınan Vali ve Emniyet Müdürü müdür? Öyle ya Vali ve Emniyet Müdürü dediğin hep dışardan gelir.

Bakan Vekilinin bu açıklamaları yaptığı sırada Adana'da MHP'liler hapisteki adamlarını kaçırmak için jandarma ile silahlı çatışmaya girişmişlerdi.

Bunu duyunca aklımıza bir ihtimal daha geldi. Sakın bu dışardan gelip Çorum'da olay yaratanlar bugüne kadar hapisten kaçırılanlar olmasın? Bunların Yozgat'ta Tokat'ta, Kayseri'de ellerini kollarını sallayarak dolaştıkları yaygın söylentiler arasında.

Ama bu da olmaz. (Öyle olsa Bakan Vekili "dışardan gelenler" değil, "içerden gelenler" derdi.

Belki üçüncü İçişleri Bakanı adayı olan Faruk Sükan bu işi aydınlatır diye umutlanıyoruz. Ama Teoman Erel'in yazdığına göre o da eline verilmiş dosyaları kaybediyor. Ecevit tek kopya olarak hazırlanmış olan MHP dosyasını Sükan'a vermiş, o da bir başkasına. Sonradan dosyanın bir kazaya gelip yandığı anlaşılmış!

Galiba biz bu dışardan gelenlerin kimler olduğunu öğrenmek için daha epey bekleyeceğiz.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

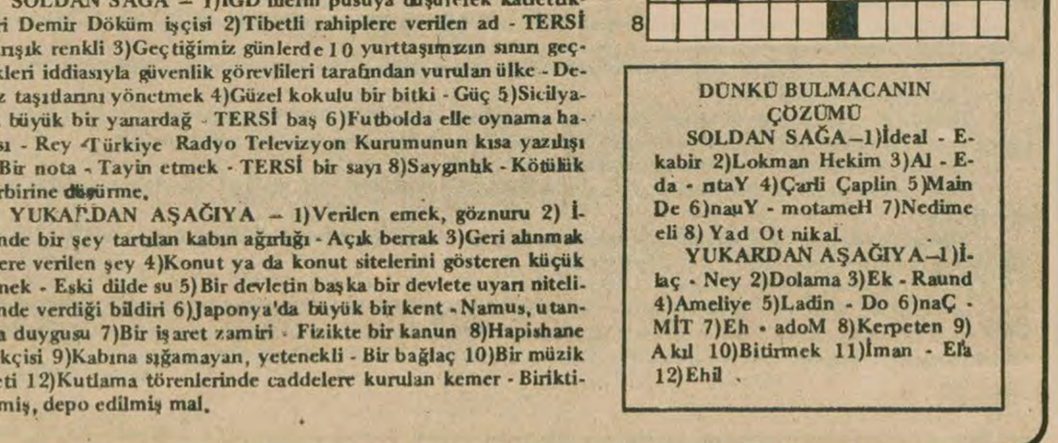

DEVAMI YARIN

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											■	
2					■		■					
3					■							
4					■							■
5		■					■		■			
6				■		■			■			
7			■							■		
8							■					

SOLDAN SAĞA – 1)İGD'lilerin pusuya düşürerek katlettikleri Demir Döküm işçisi 2)Tibetli rahiplere verilen ad - TERSİ karışık renkli 3)Geçtiğimiz günlerde 10 yurttaşımızın sınırı geçtikleri iddiasıyla güvenlik görevlileri tarafından vurulan ülke - Deniz taşıtlarını yönetmek 4)Güzel kokulu bir bitki - Güç 5)Sicilyada büyük bir yanardağ - TERSİ baş 6)Futbolda elle oynama hatası - Rey -Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun kısa yazılışı 7)Bir nota - Tayin etmek - TERSİ bir sayı 8)Saygınlık - Kötülük birbirine düşürme.

YUKARDAN AŞAĞIYA – 1)Verilen emek, göznuru 2) İçinde bir şey tartılan kabın ağırlığı - Açık berrak 3)Geri alınmak üzere verilen şey 4)Konut ya da konut sitelerini gösteren küçük örnek - Eski dilde su 5)Bir devletin başka bir devlete uyarı niteliğinde verdiği bildiri 6)Japonya'da büyük bir kent - Namus, utanma duygusu 7)Bir işaret zamiri - Fizikte bir kanun 8)Hapishane bekçisi 9)Kabına sığamayan, yetenekli - Bir bağlaç 10)Bir müzik aleti 12)Kutlama törenlerinde caddelere kurulan kemer - Biriktirilmiş, depo edilmiş mal.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA–1)İdeal - Ekabir 2)Lokman Hekim 3)Al - Eda - rıtaY 4)Çarli Çaplin 5)Main De 6)nauY - motameH 7)Nedime eli 8) Yad Ot nikal.

YUKARDAN AŞAĞIYA–1)İlaç - Ney 2)Dolama 3)Ek - Raund 4)Ameliye 5)Ladin - Do 6)naÇ - MİT 7)Eh - adoM 8)Kerpeten 9) Akıl 10)Bitirmek 11)İman - Efa 12)Ehil.

- İngiliz ve Fransız devlet adamları, Avusturya'nın Nazileşmesini "aile içi mesele" olarak değerlendirdiler
- Hitler dünyaya barış havarisi kesilirken, gizli toplantılarda Çekoslovakya'nın işgalini planlıyordu

Zamanın İngiliz Başbakanı Chamberlain, Avrupa'da teslimiyetçiliğin başını çekiyor ve Hitler sağa sola girerken bile sürekli bu kanlı Nazi şefi için iyimser fikirler yaymaya çalışıyordu. Fotoğrafta Chamberlain, Godesberg'te Hitler'le görüştükten sonra İngiltere'ye döndüğünde görülüyor.

Teslimiyetçi İngiltere ve Fransa, Hitler'in Avusturya'yı ilhakına ses çıkarmadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünkü yazımızda Hitler'in iktidara geldikten sonraki gelişmeleri ele almıştık. Bu gelişmeler Hitler'i Avusturya'yı açıkca tehdit eder bir duruma getirmişti.

Birinci Dünya Savaşından yenik çıkan Avusturya, Milletler Cemiyetininvesayetine verilmişti. Sosyalistlerle sağcılar arasında ikiye bölünmüş olan bu ülkede tam bir belirsizlik hüküm sürüyordu. Ülkede ne tekrar imparatorluk kurulabiliyor, ne de Almanya'ya bağlanabiliyordu. Bu karmaşık durumda Başbakan Dollfuss Avusturya'yı yönetmeye çalışıyordu.

Beşinci kol faaliyeti

Ancak Dollfuss, 1934'de Berlin'den gelen bir emirle öldürüldü. Daha sonraki yıllarda ise Avusturyalı Naziler sağa sola bombalar attı, terör yarattılar. Komplolar tezgahladılar.

Hitler'in Beşinci Kollarının yarattığı bu açık kışkırtmalara rağmen Dollfuss'tan sonra Başbakan olan Schuschnigg, Hitler'le uzlaşmaya çalıştı. 11 Temmuz 1935'de Almanya ile imzalanan bir anlaşmada Avusturya, Alman ya devleti sayılıyor, binlerce Nazi tutuklu serbest bırakılıyor ve Naziler yetkili mevkilere getiriliyordu.

1938 Şubatında Hitler'le bir görüşme yapan Avusturya Başbakanı bu kez Avusturyalı Nazi lider Seyss-Inquart'ın İçişleri Bakanı yapılmasını, Avusturya ekonomisinin Alman ekonomisiyle bütünleştirilmesini kabul ediyordu. Bundan sonra olaylar hızla gelişti.

«Aile içi mesele»

7 Martta Seyss-Inquart Hitler'i öven bir nutuk attı. Başbakan ise "Bağımsız ve özgür Avusturya için" 13 Martta halkoyuna başvurulacağını açıkladı. Hitler halkoyuna karşı çıktı ve Inquart'ın Başbakanlığa getirilmesini istedi. İsteği kabul edilince, 12 Martta Viyana'da gamalı-haçlı bayraklar dalgalanmaya başladı. Aynı gün ülkedeki "karışıklıkları bastırmak" gerekçesiyle Alman birlikleri Avusturya sınırını geçti Avusturya Bakanlar Kurulu ise ülkenin Almanya'ya katılmasını kararlaştırdı. 14 Martta "Anschluss" (ilhak) ilan edilmişti.

Hitler Avusturya'yı aldıktan sonra olayın "anısına" çıkarılan bir kartpostal. Karttaki haritada Viyana'nın (Wien) Almanya'ya dahil olduğu görülüyor. Hitler'in portresinin yer aldığı kartpostalın altında ise şunlar yazılı: "13 Mart 1938, Bir halk, bir devlet, bir Führer(Başbuğ)."

Zamanında bir çok İngiliz ve Fransız devlet adamı Avusturya'nın zaten Alman etki alanında olduğunu ileri sürerek olayı "aile içi bir mesele" olarak nitelendirmişlerdi. Oysa Hitler'in Avusturya'yı ilhakına karşı gösterilen kayıtsızlık, siyasi körlükten, gevşeklikten, teslimiyetten başka bir şey değildi.

Sıra Çekoslovakya'da

Hitler'in Avusturya'yı ele geçirmesinden sonra sıra Çekoslovakya'ya gelmişti. Hitler dünyaya barış havarisi kesilirken, gizli toplantılarda Çekoslovakya'nın işgalini planlıyordu. (28 Mayıs 1938'de yaptığı gizli bir toplantıda).

Bu arada Nazi Almanyası hızla silahlanıyordu da. Örneğin 1938'de Fransa ayda 40 savaş uçağı üretirken, Almanlar 550 tane üretiyordu.

Çekoslovakya'nın Hitler için önemli bir hedef oluşturmasının bir nedeni de bu ülkede çeşitli milliyetlerin bulunmasıydı. 1930 da nüfusu yaklaşık 14 milyon olan Çekoslovakya'nın Südetler bölgesinde 7,5 milyon Çek ve yaklaşık 3 milyon Alman, Karpatlar bölgesinde ise 2 milyon Slovak ve 1,5 milyon Macar, Polonyalı vs. yaşıyordu. Ayrıca Südetlerdeki Almanların kurduğu ve liderliğini eski banka memuru olan Henlein diye birinin yaptığı Nazi yanlısı bir örgütün bulunması da Hitler'e yardımcı oldu.

Öte yandan Hitler'in Çekoslovakya üzerindeki emellerine rağmen ne İngilizler ne de Fransızlar, Almanya ile bir çatışmaya girmek istemiyorlardı. Onlar bir uzlaşıcı anlaşmayla meseleyi çözmeyi hayal ediyorlardı. Nüfusun yüzde 50'den fazlası Alman olan yerler 3. Reich'a bağlanacak, Çekoslovakya'nın yeni sınırlarını ise uluslararası bir anlaşma güvence altına alacaktı. Bu anlaşma olursa Çekoslovakya'nın Fransa ve SSCB ile yaptığı anlaşmalar geçersiz sayılacaktı.

(DEVAM EDECEK)

HİTLER'İN AVUSTURYA KONUSUNDA YAPTIĞI BARIŞÇI KONUŞMALAR, DÜNYA KAMUOYUNU UYUTMAYI AMAÇLIYORDU

1 Şubat 1934: *"Almanya'nın, Avusturya devletinin sınırlarını çiğnemeye niyetle olduğu iddiası saçmadır ve tamamen temelsizdir."*

21 Mayıs 1935: *"Almanya'nın Avusturya'nın iç siyasetine karışmaya ve onu ilhak etmeye ne niyeti ne de isteği vardır. Eğer anlaşmalarda bir değişiklik gerekirse bu ancak barışçıl anlaşmalarla olabilir."*

1 Mayıs 1936: *"Almanyanın, Avusturya veya Çekoslovakya'yı istila etmek istediği yaygarasını koparıyorlar. Hepsi yalan! Kimdir bunları yayanlar? İlgisiz küçük bir çevre, barışı istemeyenler."*

20 Şubat 1938: *"Davetimi kabul ettiği ve gösterdiği anlayıştan ötürü Şansölye Schuschnigg'e teşekkür ederim. Avrupa'da barışa bir katkıda bulunduğumuza inanıyorum. Durmadan barıştan söz eden ve savaş kışkırtan tüm demokratlar, bu uzlaşmadan öfkeye kapıldı."*

(Andre Sidobre, "İlerleyen Almancılık, Cerf, 1938)

KİTAPLAR

[BİRİKİM YAYINLARI MART 1980 100 LİRA]

MAO ZEDUNG

Sovyet iktisadının eleştirisi

BİRİKİM Yayınları, mart ayında Mao Zedung'un sosyalizmin inşası ile ilgili fikirlerini içeren Sovyet İktisadının Eleştirisi adlı kitabı yayınladı.

Kitaptaki yazılar, Sovyetler Birliği'nde yayınlanan Siyasal İktisat: Ders Kitabı ve Stalin'in SSCB'de Sosyalizmin İktisadi Sorunları adlı kitapların eleştirisi temelinde kaleme alınmıştır. Kitap bir yandan Sovyet deneyinden dersler çıkarmakta, diğer yandan Çin'de sosyalizmin inşasında elde edilen deneyleri özetlemektedir. Mao Zedung'un kitapta yer alan fikirleri 1956 yılında Çin'de başlatılan Büyük İleri Atılım hareketinin deneylerini içermesi ve revizyonizme karşı dünya çapında başlatılan mücadeleye temel olması bakımından son derece önemlidir.

Mao Zedung sosyalist toplumdaki üretim ilişkileri ile üretici güçler; maddi, iktisadi temel ile üst yapı; üst yapıda burjuvazi ile proletarya, müktesep hak sahipleriyle ilerlemeden yana olanlar, yöneticilerle kitleler; iktisadi temeldeki tarım ile sanayi ağır sanayi ile hafif sanayi, sermaye birikimi ile işçi ücretleri, ileri teknoloji ile geri teknoloji, merkez ile bölgeler arasındaki çelişmeleri tahlil etmekte ve devrimci çözümler getirmektedir.

ÜRETİM İLİŞKİLERİ İLE ÜRETİCİ GÜÇLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

MAO Zedung, mülkiyet sistemindeki sosyalist dönüşümü gerçekleştirmek için önce sanayinin geliştirilmesi gerektiği yönündeki Sovyet görüşünü eleştirmektedir. Mao şu önemli görüşü ortaya atıyor:

"Dünya tarihi açısından, burjuva devrimleri ve burjuva ulusların kuruluşu, sanayi devriminden sonra değil önce gelmişlerdir. Burjuvazi gerçek gücünü toplamak için propaganda yürütmeden önce üst yapıyı değiştirdi ve devlet mekanizmasını ele geçirdi. Ancak bundan sonra üretim ilişkilerinde büyük değişiklikler meydana getirebildiler. Üretim ilişkileri halledildikten ve burjuvazi doğru yöne girdikten sonradır ki, üretici güçlerin gelişmesi için yol açılmış oldu...İngiltere'de sanayi devrimi ancak burjuva devriminden, yani 17. yy'dan sonra tamamlandı." (s.64)

Mao Zedung, Sovyetler Birliği'nde ileri sürülen "tam pekiştirme" görüşünü de eleştirmekte ve bunun artık üretim ilişkilerini değiştirmekten, ilerlemekten vazgeçen bir tutum olduğunu belirtmektedir. Oysa sosyalizmde ölümsüz kategoriler yoktur. Üretim ilişkileri üretici güçlerle çelişmeye düştüğü an değiştirilmelidir. Sosyalist mülkiyet sistemindeki kollektif mülkiyet ile tüm halkın mülkiyeti arasındaki çelişme de ilelebet yaşamayacaktır. Bu çelişme eninde sonunda tüm halkın mülkiyeti lehinde çözülmelidir.

Mao Zedung, Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan "komünizme geçişte toplumsal devrime gerek yoktur" görüşünü de eleştirmekte ve komünizme geçişin bir sınıfın diğerini devirmesiyle olmadığını ama üretim ilişkilerinde köklü bir değişikliği içerdiği için bir toplumsal devrim olduğunu belirtmektedir.

MADDİ İKTİSADİ TEMEL İLE ÜST YAPI ARASINDAKİ İLİŞKİ

MAO Zedung, Stalin'in ve Sovyetler Birliği'nin sadece maddi iktisadi temeli dikkate alan ama ideolojinin üst yapının, siyasetin, felsefenin rolünü küçümseyen tutumlarını da eleştiriyor. Sovyetler Birliği'nde tekniğe, makinelere, maddi teşvike aşırı ölçüde ağırlık verilmiş, diğer yandan siyaset, bilinç, kitlelerin rolü ve devrime sarılma yönü ihmal edilmiştir. Bu tutum Sovyetler Birliği'nde daha sonraki revizyonist gelişmelere temel teşkil etmiştir.

Mao Zedung, Sovyetler Birliği'nde maddi teşviklerin aşırı bir şekilde vurgulanması konusunda şunları belirtiyor:

"Zorlu, çetin mücadele, genişleyen yeniden üretim, komünizmin gelecekteki beklentileri; vurgulanması gereken bunlardır. Bireysel maddi çıkar değil. Kitlelerin yöneltileceği hedef, 'bir eş, bir köy evi, bir otomobil, bir piyano, bir televizyon' değildir. Bu kendine hizmet yoludur, topluma değil."(s.120)

Mao Zedung, iktisadi temelle üst yapı arasındaki çelişmenin bir önemli unsuru olarak değer yasası ile planlama arasındaki ilişkiyi de ele alıyor ve değer yasasının rolünü büyülten, planlamanın rolünü küçülten görüşleri eleştiriyor. Mao Zedung, öte yandan meta üretimini hemen ortadan kaldırmak isteyen ve onun sosyalist toplumun geliştirilmesine hizmet eden rolünü kavrayamayan sol' anlayışlara da karşı çıkıyor.

SOSYALİST ÜST YAPIDAKİ ÇELİŞMELERİN ELE ALINIŞI

SOSYALİST toplumda çelişmenin toplumun itici gücü olmaktan çıktığını ve sınıf mücadelesinin sona erdiğini iddia eden Sovyet görüşünü eleştiren Mao Zedung, sosyalist toplumda da ilerlemeye karşı çıkan ve o anki durumu değiştirmek istemeyen müktesap hak sahiplerinin bulunduğunu belirtmektedir. Mao Zedung bu müktesap hak sahiplerini şöyle tanımlamaktadır:

"Şu insan denen hayvan gerçekten garip. İnsanlar biraz üstünlük ele geçirmeye görsünler, hemen havalar takınıyorlar." (s.60)

Mao Zedung, yazılarında sosyalist toplumdaki çelişmelerin niteliği üzerinde de durmakta ve sosyalist toplumdaki çelişmelerin uzlaşmaz olmadığını, ancak bunun zıtların mücadelesinin ortadan kalktığı anlamına gelmeyeceğini belirtmektedir.* Sosyalist toplumda da çelişme vardır ve mücadele ile çözülebilir. Ancak çelişmeler doğru bir şekilde ele alınırsa uzlaşmaz (antagonist) bir hale gelmeyebilir.

Mao Zedung maddi iktisadi temeldeki devrimden sonra en önemli sorunun sosyalist üst yapıda yönetim sorunu olduğunu söylemektedir. Mao'nun belirttiği gibi emeğin hakları sadece ekonomik haklar değildir. Hatta bundan da önemlisi emeğin yönetme hakkıdır. Örneğin sinema, gazete, yayın merkezleri gibi şeyleri kim kontrol etmektedir? Eğer bunlar sağcıların elindeyse o zaman emeğin yönetme hakkı kısıtlanmış, ya da elinden alınmış demektir.

Mao Zedung yönetim sorununda özellikle yöneticiler ve kadrolarla kitleler arasındaki çelişme üzerinde duruyor. Mao kadroların kitlelerden kopmamasının çok önemli bir sorun olduğunu belirtiyor. Bunun için kadroların üretime kitlelerin yönetime katılmasını öneren Mao, sosyalist toplumda sadece burjuva aydınları değil, işçi köylü aydınlarının dönüştürülmesinin de çok önemli olduğunu açıklıyor.

SOSYALİST İKTİSADİ TEMELDEKİ ÇELİŞMELERİN ELE ALINIŞI

MAO Zedung, Sovyetler Birliği'nde iktisadi inşada da bazı hatalı uygulamalar yapıldığından söz ediyor. Sovyetler Birliği'nde sanayiye aşırı bir şekilde ağırlık verilmiş, tarım ihmal edilmişti. Ağır sanayiye aşırı bir şekilde ağırlık verilmiş, hafif sanayi ihmal edilmişti. Mao Zedung bu uygulamanın yerine tarımı ve sanayiyi, ağır ve hafif sanayiyi "birlikte desteklemeyi" öneriyor. Ayrıca büyük, orta ve küçük işletmelerin geliştirilmesinde de bir denge kurulması gerektiğini belirtiyor.

Mao Zedung, merkez ile bölgeler, ileri teknoloji ile geri teknoloji arasındaki ilişkide de bir tarafa aşırı ağırlık vermeye karşı çıkıyor. Sermaye birikimi ile işçi ücretleri arasındaki ilişkide işçi ücretlerine tek yanlı ağırlık vermenin üretime zarar vereceğini belirtiyor.

LUŞAN TOPLANTISI KONUSUNDA DEĞERLENDİRME

MAO Zedung, kitabında 1956 yılında başlatılan Büyük İleri Atılıma karşı çıkan sağcıları eleştiriyor ve Luşan Konferansı ile ilgili olarak şu değerlendirmeyi yapıyor:

"Aslında bu devrimi Luşan Konferansı ileri götürdü. Ve bu çok keskin bir devrimdi. Luşan'daki sağ oportünist çizgiyi yenmemiş olsaydık çok kötü olurdu." (s.135)

ÇEVİRİ HAKKINDA BIR KAÇ SÖZ

KİTABIN çevirisinin iyi olmadığını, gereken özenin gösterilmediğini belirtmekle yetineceğiz. Bunun örneklerini daha uzun bir tanıtmada vermek isteriz. Ancak şu kadarını belirtelim ki çeviri bir çok cümle bozukluklarını içermektedir.

Ancak yine de Birikim Yayınları önemli bir görevi yerine getirmiştir. Kutlarız.

*Çeviride bu noktada hata vardır. Çeviride "uzlaşmaz" kelimesinin yerine "karşıt" kelimesi, "zıt" kelimesinin yerine de "uzlaşmaz" kelimesi kullanılmıştır. Bu anlamı tamamen tersine çevirmektedir.

Kırşehir'de...

(Baştarafı 3. sayfada)

olaylarında ordudan atılan MHP'li Halil Sakallı getirildi. Daha göreve başladığı ilk günlerde emniyet mensupları ile yaptığı toplantıda "Ben ihtilalin içinden geliyorum, burada her şey benim istediğim gibi olacaktır" diyerek ilk tehditlerini savurmaya başladı. Daha sonraları, Kırşehir'de sadece Yenice Mahallesinde barınan MHP'li komandolara "Vilayet konağına kadar olan Ankara Caddesini denetiminiz altına almalısınız, almazsanız sizi bu şehirde yaşatmam" diyerek Yenice Mahallesinden şehrin merkezine doğru başlayan MHP saldırılarını bizzat teşvik etti.

Halil Sakallı aynı zamanda Merkez Karakolundaki Ekipler Amirliği kanalıyla komandoların saldırılarına polislerin de iştirakini sağladı.

Emniyet Müdürü olan Halil Sakallı, Merkez Karakolundan başlayarak teşkilat içindeki hemen hemen tüm amirliklere ve aktif görevlere MHP'nin militanı olan polisleri getirdi.

Ekipler Amiri Bektaş Babur görevinden alınarak Sivas'a sürgün edildi. Yerine Bölge Trafik Amirliğinden Ökkeş isimli emniyet teşkilatı içinde "Komando Ökkeş" olarak tanınan MHP'li bir başkomiser getirildi. Komando Ökkeş'in yardımcısı olarak da yine MHP'nin militanlarından Hasan isimli bir polis memuru getirildi. Hasan daha önce bir suçundan dolayı bir süre hapis cezası almış, mahkeme kararı gereğince de cezasından sonra üç ay görevden uzaklaştırılması gerekirken, mahkemenin bu kararı hiçe sayılarak hapis cezasını bitirir bitirmez Ekipler Amir Yardımcılığına atanmıştır.

2. Şube Şefi Halil Kocaburun görevinden alındı. Merkez Karakol Amiri Başkomiser Sait Ceran Çorum'a sürüldü. Hasan Gül, Turan Güler, Orhan Aktaş, komiser muavini Ayhan ve Celal Aydoğan da çeşitli yerlere sürüldüler.

MHP'Lİ POLİSLER OKULLARDAKİ KOMANDOLARA SİLAH GÖTÜRÜYOR

Merkez Karakolunda yapılan bu sürgün ve atamalardan sonra kışkırtma olayları başladı. Önce liselerde görevli polisler tarafından kışkırtılan MHP'liler diğer öğrenciler üzerine saldırttılar. Çıkan olaylardan sonra da saldırıya uğrayanlar yakalanarak karakollara götürülüp günlerce işkence edildi. Kırşehir Lisesindeki MHP'lilerin başını çeken Erol Sert'e bıçak, muşta gibi yaralayıcı aletler götüren Hasan Ünsal adlı polis memuru, bu defasında aletleri verirken yakalandı. Erol Sert iki ay hapis cezası alırken Hasan Ünsal ise 2. Şubede sivil istihbarat görevine devam etti.

Bir yandan okul müdürlüklerine MHP'liler getirilirken diğer yandan öğrencileri polisin izniyle saldırtma gerekçesiyle zabıtlar tutulup, öğretmenler sürgün edildi. Kırşehir Lisesindeki bir olayda Fethiye adlı bir bayan öğretmen hakkında "Polislerin kafasına vurun" dediği öne sürülerek zabıt tutuldu. Yapılan araştırmalar sonucu hakkında bu şekilde zabıt tutulan öğretmenin olay anında hastanede olduğu anlaşıldı. Bu sahte zaptı imzalamak istemeyen polisler ise hemen sürgün edildiler.

GECEKONDUDA İŞKENCE

Okullarda başlayan komando saldırıları kısa zamanda mahallelere ve şehir merkezine doğru yayıldı. Saldırılar Yenice Mahallesinde üslenen komandolar tarafından Vali konağına doğru planlı bir şekilde yapılıyor, şehrin ana caddesi olan Ankara Caddesi üzerindeki kahve ve parkta oturan insanlar silahlı saldırılara uğruyor. Komandoları, caddeye çok yakın olan Merkez Karakolundaki MHP'li polisler koruyor. Başını Ekipler Amiri Komando Ökkeş'in çektiği MHP'li polisler bir yandan saldırganları korurken öte yandan da saldırıya uğrayan yurttaşları yakalayıp Yenice Mahallesindeki bir gecekonduya götürerek işkence ediyorlar. İşkenceci polislerin arasında Kadir Kuş, gaddarlığı ile tanındı.

Polis desteğinde sürdürülen bu saldırılarda bir kişinin ölümü, iki kişinin yaralanması, Belediye binasının kurşunlanması sonucu Ankara Caddesi ele geçirildi.

ÜGD BAŞKANINI YAKALADIKLARI İÇİN POLİSLERCE KARAKOLDA DAYAK ATILDI

Mahallelerde hemen her gün cereyan eden saldırı olaylarından birinde yakalanan üç komando karakola getirilirken ÜGD Başkanı Semih Aktan tarafından yolda durdurulup, Mehmet, Ali Çiftçi ve Hilmi Sönmez adlı polis memurları "Bunlar bizim arkadaşımız. Onları bu dönemde karakola götürecek polisleri biz yaşatmayız" diyerek tehdit ediliyor. Bunun üzerine, polisler, Semih Aktan'ı da yakalayıp karakola götürdüler. Ancak, MHP'li polis memuru Necati Öztürk, "ÜGD Başkanını neden getirdiniz" diyerek polislere tekme tokat saldırıp karakoldan kovdu.

Bu olaya tanık olan Karakol Amiri, Başkomiser Cevat Yumuşak'ta bir müdahalede bulunmadığı gibi, getirilen MHP'lileri de salıverdi. Müdahale etmek isteyen 2. Şube Şefi Halil Kocaburun ise, birkaç gün sonra görevinden alınıp Gece Bekçi Kontrollüğü görevine verildi.

Cumhuriyet Savcısı, Ağır Ceza Reisinin ve Valinin de tüm bu olaylara kendi yetkileri dahilinde katkıda bulunduğu görülüyor.

Mucur ilçesine sürülen polis memurlarının izin günlerinde de hâlâ Kırşehir'e girmemeleri için Kaymakama emir veren, silahlı saldırılara mani olmak için karşı çıkan güvenliği sağlamaya çalışanlara hakaret ederek odasından kovan Vali Mekin Sarı, bu yaptıkları ile halk üzerindeki baskıyı ve terörün baş sorumlusu olarak ortaya çıkıyor.

Sakharov...

(Baştarafı 1. sayfada)

götürülerek, ülke dışına kaçırıldı.

Yazdığı makalede, silahsızlanma, Sovyetler Birliği'nin iç durumu ve kendi üzerindeki baskılara değinen Sakharov, Sovyetlere yaptırım uygulanmasının çok büyük önem taşıdığını vurguladı. Bunun "Sovyet yönetimi içinde daha aklı başında unsurlara" yardımcı olacağını belirtti.

Sakharov, Olimpiyatların da mümkün olan en geniş çapta boykot edilmesini isteyerek Moskova'ya gelen her atletin Sovyetlerin askeri siyasetlerini dolaylı olarak desteklemiş olacağını kaydetti.

Öte yandan Sakharov ABD'nin İran'da giriştiği müdahalenin "yiğit ve asil bir çaba" olduğunu iddia etti. Sakharov müdahale başarıya ulaşsaydı, "dünyanın bir kabustan kurtulmuş olacağını" ileri sürdü.

Gorki'de sürgünde bulunan Sakharov, Sovyet gizli polis teşkilatı KGB'nin sürekli gözetimi altında tutulmaktadır. Ünlü fizikçinin seyahat etmesi, yabancılarla görüşmesi ya da mektuplaşması hatta radyo dinlemesi bile engellenmektedir.

Çorum'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

lar.

"Ev yakıldıktan sonra jandarma tarafından suçüstü yakalanan Cevdet Zeren bir gün sonra polis tarafından serbest bırakıldı. Gerekçe olarak da yakalama emrinin görevli personele verilmemesi gösterildi. Diğer sanıklar ise yakalanarak Savcılığa ve Jandarma Komutanlığına sevkedildiler.'

Durak Kılınç daha sonra TİBO-MHP rumuzuyla dolaşan bu saldırganların Sosyal Evler semtinde barındırıldıklarını, Durak Aras ve Ayakkabıcı Hoca lakaplarıyla tanının kişilerin de TİBO için halktan zorla para topladıklarını anlattı.

Denizcilik...

(Baştarafı 3. sayfada)

emekli ikramiyesi bu tutardan düşülecek. Bu suretle ödenen kıdem tazminatının vergilendirilmeyecek kısmı belirlenecek.

Bu kararla birlikte mali ve idari organlara intikal etmiş olan uyuşmazlıklardan da vazgeçilmesi ve mükelleflerin düzeltme isteklerinin Vergi Usül Kanununa göre ve 5 yıllık tarih aşımı da dikkate alınarak giderilmesi öngörülüyor.

Terör...

(Baştarafı 1. sayfada)

liyor.

Kurtarılmış bölgelere geniş yer ayrılan bildiride, önce mahallelerin, sonra da şehirlerin sağcı militanlar tarafından "Kurtarılmış bölge" haline sokulduğu belirtilerek, can güvenliği kalmayan vatandaşların evini, barkını terkedip göçtüklerinden söz ediliyor. Bildiride mahalleden mahalleye, kentten kente dalga dalga yayılan göçün boyutları, yurt dışına iltica etme olanağı aramaya kadar varmıştır denildi.

Bugünkü hükümetin en kısa zamanda değiştirilmesinin ulusal bir zorunluluk olduğu kaydedilen bildiride bu hükümetle güvenli ve sağlıklı bir seçime gidilemeyeceği, yapılacak şeyin önce yaşam ve seçim güvenliğini sağlayacak bir hükümetin kurulması olduğu savunuldu.

Polisler...

(Baştarafı 1. sayfada)

yarak sokak ortasında yaktılar.

Gazetemizin dağıtım görevlisi Kazım Gönüllü'ye küfür ve hakaretlerde bulunan polisler görevliyi tartakladılar.

Dağıtım görevlimiz Kazım Gönüllü olayı şöyle anlattı:

"7 Haziranı 8 Hazirana bağlayan gece saat 01.15 sıralarında Tıp Fakültesi Hastanesi üzerindeki Akdere yolu kavşağında yolum asker ve polislerce çevrildi. Önce beni sonra arabayı aradılar. Arabadan ertesi gün Ankara bürosuna verilmek üzere İstanbul'dan gönderilen üzerinde idare damgası bulunan gazetelere el kondu. Sivil giyimli, üzerinde otomatik silah bulunan esmer, bıyıklı, 30 yaşlarında 1.73 boylarında polis, 'Gazeteleri yırtın' dedi. Ben müdahale ettim, beni tartakladılar. Bu gazetenin günlük yasal bir yayın olduğunu, yırtmakla kanunsuzluk yaptıklarını anlattım.

"Polisler daha sonra gazeteyi yaktılar. Bir yandan da 'Bununla ancak ısınılır' dediler."

Türkeş...

(Baştarafı 3. sayfada)

bir partidir'' dedi.

Ecevit'in MHP'ye "yalan ve iftiralarla sataştığını" iddia eden Türkeş, "MHP'nin, AP'nin sırtından semizlendiği yolundaki sözleriyle AP'yi komplekse düşürmeyi ve böylece hükümetin yıkılmasını hesapladığını" söyledi.

Büyük sınava...

(Baştarafı 3. sayfada)

bazı dershaneler 1980 ÜSS'nin yapılacağı 13 Haziran Cuma tarihinden önce 1981 ÜSS'nin hazırlık kursları kayıtlarına başladılar. Örneğin İstanbul'un tanınmış dershanelerinden biri geçtiğimiz 7 Haziran Cumartesi günü 1981 yılının 2 kademeli ÜSS'ye hazırlık kursları için kayıtların başladığını ilan etti. Dershane, bu yıl lise üçüncü sınıfa geçen bazı öğrencilerin adreslerine gönderdiği tanıtma kartında "avantajlarının" reklamını da bol bol yapıyor.

BU GİDİŞLE LİSELER KAPANACAK, ÖĞRENCİLER DERSHANELERE GÖNDERİLECEK!

ÜSS'deki eşitsizlik boyutunun her yıl büyümesi üzerine ortaya çıkan dershanelerin sayısı her geçen yıl çoğalıyor. Bu yıl büyük sınavdan bir hafta önce, gelecek yılın sınavlarının hazırlık kursuna da kayıt açan dershaneler neredeyse liselerimizin yerini alacaklar. Çünkü sayıları binlere varan özel dershanelerin öğrencilere bir "lise diploması" vermedikleri kaldı.

Konuyla ilgili olarak geçtiğimiz mayıs ayında Ankara'da düzenlenen bir sempozyumda konuşan Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal ise dershanelerin eğitim eşitsizliğine neden olduğunu belirtiyor ve şöyle diyordu:

"Bir zamanlar özel yüksek okullar eğitim eşitsizliğine neden oluyor, sömürü düzenini sürdürüyor diye kapatılmıştı. Şimdi özel dershaneler aynı görevi üstlendi."

EĞİTİM TÜCCARLARININ AMANSIZ REKABETİ

"Öğrencileri üniversite sınavlarına hazırlıyoruz" diye piyasaya çıkan bu eğitim tüccarlarının oluşturduğu asalak tabaka kendi arasında da amansız bir rekabet sürüyor. Öğrenciler sınav kazanmak için birbirleriyle yarışmak zorunda kalırlarken, dershaneler de "Üniversite adaylarını sınavlara iyice hazırlamak" şeklindeki kutsal görevlerini yerine getirebilmek için birbirleriyle kıyasıya yarışıyorlar. Nereyse orta öğrenimin yerine geçecek olan bu asalak kurumlar öğrencileri kucaklarına çekebilmek için olmadık yöntemlere başvuruyorlar. Bunlardan öğrenci adreslerini tespit ederek evlere reklam broşürü göndermek, herkesçe bilineni. Sınav sonuçları belli olunca gazetelerde çıkan, "Şu kadar adaya sınav kazandırdık" türünden reklamlar da dikkatinizi çekmiştir. Dershanelerin bazen sahte isim yayınladıkları da bilinen bir gerçek. Söz konusu ettiğimiz dershanede olduğu gibi bazıları da belirli bir [illegible] gün süresince yapılan kayıtlara indirim uygulandığını söylüyorlar. Amaç, diğer dershanelerle olan rekabet içinde daha çok öğrenciyi tuzağa düşürmek, başka dershaneler "kapmadan" kapmak ve reklam. "İndirim yapan, öğrencilerin lehine çalışan" bir dershane görünümü verebilmek için eğitim tüccarları "esas" ücreti çok pahalı tespit ediyor, dolayısıyla "indirim" yapabiliyorlar!

BAŞARI İÇİN "GARANTİ" VEREN DERSHANELER

Piyasayı kaplayan dershanelerin bir kısmı da öğrencilere sınavı kazandıracaklarına dair "garanti" verdiklerini söylüyorlar. Biz de merak ettik ve kendisine bir dershane tarafından "garanti" verilen bir öğrencinin fikirlerini aldık. Şunları belirtiyor üniversite adayı garantili gencimiz:

"Ben Antep'ten geldim ve şu anda 10 günlük garantili kurslara devam ediyorum. Sene başında 8500 lira ödedim 10 gün için. Eğer kazanamazsam 5 bin lira kadarını geri verecekler. Ama bu parayı da geri vermemek için ellerinden geleni yapıyorlar. 10 gün süren kurs boyunca sabah erken saatlerde başlayan derslere 1 dakika geç bile kalsan "hakkın yandı" diyorlar. Birkaç dakika geç geldiği için "garanti" hakkı yanan çok arkadaşım var. Ayrıca anlaşma ders yılı başında imzalanıyor. Üniversite Giriş Formunu doldururken dershane 18 tercihin hepsini de yapmanı şart koşuyor. Bir de bu18 tercihin hepsinin farklı programları kapsaması gerekiyor. Örneğin İstanbul'da iki ayrı Siyasal Bilgiler Fakültesini yazamazsın. Hadi diyelim bütün şartları yerine getirdin ve sınavı kazanamadın, o zaman da paranı sınav sonuçlarının belli olmasından 150 gün sonra ödüyorlar. Yani sene başında yatırdığın parayı rahatça işletebilirler, bir yıl boyunca. İşte "garanti" dedikleri bu."

Böylece "garanti" konusu da aydınlanmış oluyor ve biz ekleyecek bir şey bulamıyoruz bu gencin söylediklerine.

FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ KÖRÜKLENİYOR

Özel dershaneler yüksek öğrenime geçişteki fırsat eşitsizliğini daha da körüklüyorlar. Dershaneler Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgelerinde özellikle de üç büyük ilimizde yoğunlaşıyorlar. Böylece bu asalak kurumların çabasıyla ülkemizin geri kalmış bölgeleri ile gelişmiş bölgeleri arasındaki eşitsizlik daha da büyüyor.

DERSHANE YAYINLARI DENETİMDEN GEÇMİYOR

Özel dershanelerin öğrenciler için hazırladıkları para tuzaklarından biri de dershane yayınları. Gençleri sınava hazırlamak iddiasıyla yayınlanan yüzlerce kitap Milli Eğitim Bakanlığının denetiminden geçmiyor. Ücret bakımından da serbest kalan kitaplar piyasada fahiş fiyatlarla öğrencilere satılıyor.

SONUÇ

Sonuç olarak özel dershanelerin başvurdukları bütün kâr sağlama yöntemleri yüz binlerce üniversite adayında bir "zorunluluk" duygusu yaratıyor. Öğrenciler adeta dershaneye gitmezlerse sınavı kazanamayacakları şeklinde şartlandırılıyor. Böylece devletin ÜSS'de bölgeler ve farklı eğitim türleri arasındaki eşitsizliği gidermek konusunda herhangi bir adım atmaması, asalak eğitim tüccarlarının on binlerce öğrencinin sırtından daha da semirmesine neden oluyor.

Komandolar...

(Baştarafı 3. sayfada)

de şöyle deniliyor:

"Okulumuza Müdür olarak Ali Yanar gönderildi. Ancak yeni idarenin göreve başlamasıyla okuldaki eğitim aksamaya başladı. İdare öğrencilere karşı taraflı davranarak, gereksiz cezalandırmalarla bir kısım arkadaşlarımız okuldan uzaklaştırıldı. Bu da yetmiyormuş gibi okula görevli gelen polisler de kendi görüşündeki öğrencilerle samimiyet kurarak arkadaşlarımızın dövülmelerine, saldırılara uğramalarına göz yumuyorlardı. Kendilerince kurdukları "Hak mahkemesinde" arkadaşlarımızı yargılıyorlardı. Bu konuda okul idaresine yapılan başvurulardan hiç bir sonuç alamadık. İdareye yaptığımız şikayetin hemen arkasından bir gece bazı öğrenciler yurdumuza silahlı saldırıda bulundular ve bir arkadaşımızı yaraladılar. Bunu da okul idaresine ilettik ama hiç ilgilenmediler. İdarenin bu taraflı tutumu nedeniyle okulumuzda hemen her gün olaylar çıkmakta ve arkadaşlarımız sürekli saldırılara uğramaktadırlar."

Gün Sazak'ın cenaze törenine okul öğrencilerinin zorla götürüldüğünü, törenden dönen komandoların gece olay çıkardıklarını, ancak okul idaresinin bu durum karşısında gerekli işlemi yapmadığını da belirten öğrenciler, arkadaşlarının komandolar tarafından geceleri yataklarından kaldırılarak "Hak· mahkemesinde" yargılandıklarını ve dövüldüklerini belirterek, can güvenliğinin sağlanmasını istediler. Komandoların asılsız ihbarlarda bulunarak arkadaşlarının gözaltına alınmasına neden olduklarına dikkat çeken öğrenciler, Abdurrahman Ayaz, Osman Uzman, Eyüp Gülün, Selman· Günbak ve Kudret Bezci'nin hâlâ Sıkıyönetimde bulunduklarını söylediler.

Asgari geçim..

(Baştarafı 3. Sayfada)

pulu ve noter işlemlerine ek artışlar koyarak bu tür "görünmeyen alanlarda" vergiler artırılarak karşılanmasını istemişti. Türk-İş ise bu açığın "zirai alanda" vergilerin artırılması ile karşılanmasını öneriyor.

CHP ve MSP ise bütçedeki açığın "görünmeyen vergilerin" arttırılması yoluyla kapatılmasına karşı çıktıkları ve daha kapsamlı bir vergi reformu istedikleri biliniyor. Bunun sonucu olarak Asgari Geçim İndiriminin geniş bir vergi reformu tartışmasına yol açması bekleniyor.

Bu konuda bir anlaşmaya varılarak tasarının bu dönem içinde Meclislerden geçirilmesi ise olanaksız görülüyor.

TANIM TARTIŞMASI

Tasarı konusunda diğer bir tartışma da "asgari geçim" tanımı üzerinde cereyan ediyor. Hükümet şimdiki asgari ücret olan 5400 liranın tasarıya rakam olarak geçirilmesini isterken, Türk-İş bunun yasada "miktar" olarak değil "kavram" olarak yeralmasını ve asgari ücretin her artışı ile birlikte yükseltilmesi görüşünü savunuyor.

Asgari Geçim İndirimi yasalaşmadan Meclis tatile girerse yüzbinlerce emekçi sonbahara kadar daha da artacak hayat pahalılığı altında ekonomik buhranın bütün yükünü omuzlamaya devam edecekler.

Sanık vekillerinin...

(Baştarafı 1. sayfada)

kimler davaya bakmak istemiyorlar, diye söylentiler yayıyorlar" diyerek şöyle devam etti:

"Bunun amacı nedir? Söylenenleri anlamadan hareket ediyorlar. Bizler itirazlar karşısında 'Biz devletin hakimiyiz. Devlet görev verdiği için davaya bakıyoruz' şeklinde sözler söyledik. Mahkeme Heyetinin, devlete, yargılama sırasındaki taraflara olduğu kadar, kamuoyuna karşı da sorumluluğu vardır. Hiç bir hakim baktığı davadan çekilmez. Aynı çevreler bu davaya bakan hakimlerin yanlı davrandığını da ileri sürüyorlar. Bu da asılsızdır. Avukatların ileri sürdükleri 'hakimlerin çekilmesi' talebinin hiç bir hukuki yönü yoktur. Avukatlar 'Biz ileri sürelim de, gerisini Mahkeme Heyeti düşünsün. Tutarsa tutar' şeklinde hareket ediyor. Mahkeme Heyetini nasıl CHP Genel Başkanının sözleri bağlamazsa, MHP Kahramanmaraş Milletvekilinin önerileri de bağlamaz. Biz, Kahramanmaraş halkının tümünü hedef almadık. Olayların incelenmesinde bir isyan olduğu ortaya çıktı. Askerlere ateş açılmıştır, İçişleri Bakanının kellesi istenmiştir. Ateş açan saldırganlar askerlerle şaka mı ediyorlardı? Cephaneyi basmak isteyenler buradan alacakları cephanelikle ne yapacaklardı?

"Sosyal barışın gelmesini biz de bütün kalbimizle istiyoruz. K. Maraş'a, kamuoyunda bu olay nedeniyle iyi gözle bakılmıyor dendi avukatlarca. Bunun sorumluluğu katliamı yaratanlara onları teşvik edenlere, bu aşamaya gelen davada, davayı şurasından burasından kendi menfaatleri için çekiştirenlere aittir. Tekrar aynı gerekçelerin ileri sürülmesinin davayı bitirmemek amacında olduğu kanaatindeyim. Tamamen davayı uzatmak amacına yönelik bu iddiaların tutuklu sanıkların tutukluluk hallerinin uzamasına hizmet ettiğini de vurgulamak isterim. Avukatların taleplerinin reddini istiyorum."

Gizli müzakereye çekilen Mahkeme Heyeti üyeleri, ara kararı açıkladılar. Açıklamada, "Avukatların taleplerinin tümünün davayı uzatmak amacına yönelik ciddi yanı bulunmayan talepler olduğu" belirtilerek reddedildiği bildirildi.

Av. Çetin Alaybeyoğlu'nun Mahkeme Heyetinin taraflı atandığı, taraflı olduğu şeklindeki iddiasına da cevap veren Mahkeme Heyeti şu görüşleri savundu: "Avukatlar, Mahkemenin tamamen dışında cereyan eden olayları ileri sürerek davadan çekilmemizi ileri sürüyorlar. Mahkeme Heyeti sübjektif nedenlerle davadan çekilmez. Avukatların ileri sürdükleri sübjektif gerekçelerdir. Ellerinde hiç bir kanıt olmadan Mahkemeyi zan altında bırakan çabalardır.

"Davaya bakan hakimlerden Yarbay Gürsel Akbatur taraflı davranıldığı ileri sürülünce 4 yıllık hakimlik teminatından da vaz geçerek istifa etmek istemiş ve eski görevine iadesini istemişti. Bu dilekçesine cevap alamayınca iki dilekçe daha vermiştir. Üç dilekçesi bulunmaktadır. Bizler devletin hakimleriyiz. Devletin bize verdiği görevi yerine getiriyoruz. Bütün bunlara rağmen avukatın bu talebi ciddi değildir ve tamamen davayı uzatmaya yöneliktir."

BİR KİŞİ ÖLDÜ BİR KİŞİ TAHLİYE EDİLDİ

Öte yandan tutuklu sanıklardan Velican Çokuçkun'un cezaevinde öldüğü öğrenildi. Mahkeme Heyeti ayrıca tutukluluk hali ortadan kalkan Yusuf Çetinkaya'yı, Deniz Hakim Yarbay Gürsel Akbatur'un muhalefetiyle oy çokluğuyla tahliye etti.

Duruşmalara 30 Haziran günü sabah saat 8.30'dan itibaren avukatların savunmalarını yapmalarıyla devam edilecek.

ÜSS Danışma...

(Baştarafı 3. sayfada)

İSTANBUL'DAKİ DANIŞMA BÜROLARI

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından oluşturulan bürolar İstanbul'da Topkapı Anadolu Otogarı, Topkapı Trakya Otogarı, Harem Otogarı, Haydarpaşa İstasyonu olmak üzere 4 yerde kuruldu.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ÜSS Danışma Büroları 9-13 Haziran günleri 07.00-24.00 arasında müracaat eden öğrencilere hizmet verecek. Danışma Bürolarına müracaat eden öğrencilere kalacak yer, yiyecek, imtihana girecekleri okulları bulmada yardım ediliyor. Ayrıca Bakanlık belediyenin girişimi ile imtihana girmek üzere İstanbul dışından gelen öğrencilere müze, plaj vb. yerleri bedava olarak gezme imkanı sağladı.

Kasımpaşa'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

du.

Önceki akşam da Kasımpaşa'nın Bahriye Caddesindeki ara sokakta yürüyen üç kişinin üzerine kimlikleri tesbit edilemeyen kişiler ateş açtılar. Olay sırasında Ümit Haspolat öldü, Nevzat Özdener ve Orhan Özer yaralanarak hastaneye kaldırıldılar.

Küçükyalı'da bir kahvehaneye dün erken saatlerde atılan patlayıcı madde geniş çapta hasara yolaçtı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI ÖLDÜ

Konya'nın Çaldıran Sokağında 3 Haziran günü silahlı saldırıya uğrayarak ağır yaralanan Çumra ilçesine bağlı İçeriçumra kasabasının CHP'li Belediye Başkanı Battal Pekiş kurtarılamayarak öldü.

ELAZIĞ'DA

Elazığ'da Irmak Caddesi üzerindeki Müjde Apartmanının üçüncü katında oturan Melahat Aslangil adlı bir kadın kapısının önüne konan bombanın patlaması sonucu ağır yaralandı. Olayda büyük çapta maddi hasar da meydana geldi.

İSKENDERUN'DA BİR MEMUR ÖLDÜRÜLDÜ

İskenderun'da Ali Kaya adında bir memur silahlı beş kişinin saldırısına uğradı. Saldırganlara cevap veren memur aldığı kurşun yaraları sonucu öldü. Olay sırasında yoldan geçmekte olan Hasan Cankesen de seken kurşunlardan birine hedef olarak ağır yaralandı.

Afganistan'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

masını sağlamakta da önemli bir payı olduğu belirtildi.

Bu arada idamlarla ilgili bir yorum yapan BBC Radyosu, Kabil Radyosunun her gün partide birliğin sağlanması için çağrılar yaptığına dikkat çekerek, idamların, Karmal'ın hükümet içindeki rakiplerine karşı açık bir saldırıya giriştiğini gösterdiğini vurguladı. Bilindiği gibi Amin taraftarlarının oluşturduğu "Halk" hizbi ile Karmal yanlılarının oluşturduğu "Bayrak" hizbi arasındaki çekişme nedeniyle Babrak Karmal, daha önce Çekoslovakya'ya kaçmak zorunda kalmıştı.

Siyasal gözlemciler, idamlarla birlikte hükümet içindeki hizip çatışmasının sertleşeceğine dikkat çekiyorlar.

"Üniversite...

(Baştarafı 3. sayfada)

ka mektupta "teşkilatın" Erzurum ve Elazığ'da faşistleri yerleştirme faaliyetinde olduklarını yazdığına dikkati çeken Tablacı, "Açıktır ki ÜYD adlı cinayet şebekesi seçme militanlarını üniversitelere sokabilmek için bir sahtekarlık faaliyeti içindedir. Bunun için özellikle etkin olduğu Erzurum ve Elazığ gibi şehirleri kullanmaktadır. Yetkililer bu mektubu ihbar kabul etmelidirler. Bu şehirlere dışardan ek denetçiler gönderilerek sıkı bir denetim uygulanmalı ve bu cinayet şebekesinin sahtekarlığının önüne geçilmelidir" dedi.

İngiltere...

(Baştarafı 1. sayfada)

minin "başvurduğu karalama, fiziksel saldırı, ihbarcılık ve tasfiyecilik yöntemleriyle partiyi bölmek için çalıştığı" söyleniyor.

Duyuruda şu cümleler yeralıyor:

"Bugün Türkiye Komünist Partisi içinde, herbiri kendi iç disiplinine sahip çeşitli gruplar vardır. Bunlar el altından işgören partimizi burjuva ahlakıyla çürüten oportünist-ortacı gruplardır. Bu gün Türkiye Komünist Partisinde irade birliği yoktur."

Konferanstan sonra yayınlanan bir çağrıda da "Türkiye Komünist Partisi, partimiz, oportünist yöneticilerin elinde üstüne düşen görevi yerine getirmekten bugün uzaktır. Oportünistler TKP'yi burjuvazinin eklentisi, reformlar partisi durumuna getirmeye çalışıyorlar. Kuyrukçu-reformcu bir siyasal çizgi izleyerek, Leninci normları ve tüzüğü çiğneyerek, fraksiyoncu, tasfiyeci yöntemler kullanarak, partiye, halkımıza, devrime ihanet ediyorlar" denilerek, "Oportünist yönetim kliğinin dükkancı tutumu nedeniyle aramızda yeralmayan parti-dışı komünistler! Partiye girin, oportünizme karşı örgütlü savaşa katılın!" çağrısında bulunuluyor.

ABD, Avrupa'daki...

(Baştarafı 3. sayfada)

Avrupa'nın 242 sayılı BM kararını Filistin'in yasal haklarını kabul edecek şekilde değiştirme girişimini veto edeceğini açıklamıştı.

Bu arada Batı Almanya Dışişleri Bakanı Genscher, Avrupa'nın Ortadoğu'da barışın sağlanmasına zarar verecek girişimde bulunmak niyetinde olmadığını söyledi.

Fransa Dışişleri Bakanı Françoise Poncet, Avrupa'nın Ortadoğu'da barış konusunda ABD ile çatışmaya girmeye niyeti olmadığını bildirdi. Poncet hem İsrail'in güvenliğini, hem de Filistin halkının yasal haklarını güvence altına alacak dengeli bir anlaşma sağlanması gerektiğini söyledi.

Perinçek...

(Baştarafı 1. sayfada)

mek ve istila' amacıyla kurulduğunu, bu yönde eğitim yapıldığını açıklamaktadır. MHP ordu içinde örgüt kurarak silahlı kuvvetleri bölmeyi, silahlı kuvvetlerin büyük çoğunluğunu zorbalıkla sindirmeyi hedef almaktadır. Bunun eylemlerine geçildiğini de bir kere daha Adnan Özçiftçi'nin açıklamalarından öğreniyoruz.

"Yetkili mercileri bu konu üzerine eğilmeye, derhal soruşturma açmaya çağırıyoruz. Bu musibet ordunun içinden temizlenmelidir. Dünya ve Ortadoğu'nun büyük bir çalkantıya girdiği bu dönemde, ordunun demokrasiye bağlılığını tahrip etmek isteyenlere karşı önlem alınması daha da büyük bir önem kazanmaktadır. Yurt savunması için ordunun birliği korunmalıdır.

"Bu olay bir kere daha göstermektedir ki, MHP'ye dayanarak istikrar sağlanamaz. MHP'nin elinden tutarak ancak bölücülük, anarşi ve zorbalık büyütülür. Demirel hükümeti MHP ile işbirliği siyaseti ile işte bunlara hizmet etmektedir. Hükümeti Türkiyemiz için son derece zararlı olan bu siyasete son vermeye çağırıyoruz.

"Adnan Özçiftçi, MHP tarafından tehdit edilmiş, MHP Genel Merkezinde kendisine zorla bazı kağıtlar imzalatılmıştır. Şimdi özgür iradesiyle buradadır. Herşeyi sorabilirsiniz. Şunu da belirteyim vicdanının sesini dinleyerek Türkeş'in kanlı amaçlarına alet olmaktan vazgeçenlere kimse dokunamaz. Partimiz, hükümetin bu güvenliği sağlayamadığı bugünkü ortamda onların güvenliğine büyük bir duyarlık göstermektedir."

ÖZÇİFTÇİ: "VİCDANIM BENİ ZORLADI BU AÇIKLAMAYI YAPTIM. ÖLÜMDEN KORKMUYORUM"

Soru: Kendi kendine düşünmüşsün, bir soygunun eşiğinden döndüm, ya dönmeseydim, bundan sonra hangi cinayete alet edilecektim, diye düşünmüşsün. Banka soymak, cinayete alet olmak suç. Ama sen davadan döndün, bu çok büyük bir olay. O zaman peki ya davadan dönersem diye de düşündün mü?

Cevap: Çok memnunum, vicdanım rahat. Nasıl anlatayım, bundan sonra gerek kendimi gerekse toplumu ilgilendiren olaylarda hiç bir zaman zor kullanmayacağım. Her şeye fikir olarak yöneleceğim. Silahla vs. ile hiç bir ilgim olmayacak.

MHP beni tehdit edecek. Etti de. 1 Haziranda Genel Merkeze götürdü. Ama MHP'nin tehditleri benim için ne ölçüde geçerli? MHP beni öldürmekle neyi çözecek, davadan dönmeyi mi önleyecek?

İnsanları bir noktada zorlayan bazı koşullar var. Benim vicdanım beni zorladı. Bu açıklamayı yaptım. Ölümden korkmuyorum.

Soru: Açıklamada bahsettiğin Hidayet Pat'ın başkanlık ettiği vurucu tim ne gibi eylemlerde bulundu? Bildiklerin var mı?

Cevap: Bu vurucu tim okul içinde görevliydi. Örnek olarak demin de söylediğim gibi Cemal Doğan'ın dövülmesi bu grup tarafından gerçekleştirildi. Kavga edebilme yeteneği güçlü arkadaşlar alınırdı bu gruba. Genel olarak okulda devrimci öğrenciler üzerinde baskı uygulardı. Çok şey yapmıştır. Teneffüste, yemekhanede, yatakhanede hocaların görmediği yerlerde dayak atardı.

Soru: Askeri okullarda ister kendi isteğinle ayrıl, istersen okuldan atıl, tazminat ödersin. Sen tazminat ödedin mi?

Cevap: Daha ödemedim, babam ödeyecek. Durumumuz iyi olmadığı için Maliye Bakanlığına başvurup tazminatın takside bağlanmasını istedik. Cevap geldi fakat dilekçede taksit miktarlarını belirtmediğimiz için yeniden başvurduk. Babam ödeyecek.

Soru: 1980 Martında İstanbul'a gittiğimde Salih Zeki Cabbar beni buldu dedin. Nasıl buldu?

Cevap: Üsküdar'da devamlı gittiğimiz kıraathaneye gittim. Bir cumartesi sabahı İstanbul'a indim, doğru o kıraathaneye gittim. Orada okuldaki arkadaşlarımı gördüm. Okuldan arkadaşım ülkücü Yüksel'i gördüm, Salih Zeki Cabbar'a beni gördüğünü söylemiş. Daha sonra Salih Zeki Cabbar Yüksel'le beraber geldi, beni buldu.

Soru: MHP Genel Merkezinde Mehmet Güçlü'nün seni tehdit ettiğini söyledin. Bu Mehmet Güçlü kimdir?

Cevap: Hâlâ devam ediyor mu, bilemiyorum, eskiden güreşçiydi.

Soru: Hava Harp Okulundaki örgütlenme nasıldı, biliyor musun?

Cevap, Onu bilmiyorum, yalnız Hüseyin Bakırcı ile Mustafa Diker'in Hava Harp Okulundaki çalışmayı yürüttüğünü biliyorum?

Soru: Kaç lira aldın?

Cevap: Okulda iken toplam 6 bin lira. Yani 4-5 ayda.

Soru: Silahı onlar mı verdi sana?

Cevap: Hayır. Biz gittik aldık. Muzaffer'in halasının oğlu vardı. ÜGD İkinci Başkanı. Ondan istedik. Bende yok dedi. Aslında biz çok silah almak istiyorduk. Sonra Muzaffer'in dayısı "Dinleyici Şükrü"ye gittik. Onda da iki silah varmış. Biri Beretta, diğeri de 6.35. Beretta bana lazım. Benim de kendimi korumam gerekiyor dedi, 6.35'i verdi. Aldık. Okula eli boş dönemezdik. Otoritemiz sarsılırdı, onun için 6.35'i aldık.

Soru: Silah şimdi nerede?

Cevap: Muzaffer Fişek'te.

Soru: Bu silah bazı olaylara karışmış olabilir mi?

Cevap: Hayır, sanmıyorum, silah kirli değildi.

Soru: Salih Zeki Cabbar'ın üzerinde kim vardı?

Cevap: Salih Zeki Cabbar Ahmet Karabacak ile görüşürdü hep. Emirleri Ahmet Karabacak'tan alıyordu hep diyebilirim.

KAYIP — Aydınlık gazetesinden almış olduğum muhabir kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Ergün KIPCAK

BAŞSAĞLIĞI

Devrimci arkadaşımız
Ekin Akbal'ı
yitirdik. Ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

TİKP
Kocaeli İl Örgütü

BAŞSAĞLIĞI

Türkiye'nin bağımsızlığı ve birliği için mücadele eden devrimci arkadaşımız
Ekin Akbal'ı
karanlık bir tertip sonucu kaybettik. Anısı MHP'li katillerden hesap sorulmasına ışık tutacaktır.

Esentepeli
devrimci arkadaşları

90 TİYATRO SANATÇISININ ORTAK GÖRÜŞÜ

«İ.B.Şehir Tiyatrolarında yasa ve yönetmeliklere uyulmuyor»

İSTANBUL (ÖZEL) IB Şehir tiyatrolarında 90 kadar sanatçı, çoğaltılmış bir örnek yazılarla kurum yönetimine başvurarak, yasal ve demokratik istemlerini topluca duyurdular.

Ödenekli-ödeneksiz kurumları üzerinde anti-demokratik baskıların yoğunlaştığı içinde bulunduğumuz dönemde, "Halktan aldığı ödenek ile halka kültür hizmeti sunma görevini üstlenmiş, İBŞT'nin, düşün ve sanat alanının demokratikleştirilmesi mücadelesinin gündemde bir kez daha ilk sıralarda yer aldığı belirtilen başvuru yazılarında; geçen tiyatro dönemi çalışmalarının eleştirisi ile daha verimli bir tiyatro hizmeti adına Şehir Tiyatrosu çalışanlarının istemleri yer alıyor.

1979-80 dönemi boyunca, "İBŞT'nin yeterli ürün vermediğini; ürünlerin sanatsal değerlerinin yükseltilmediğini; gösterilerin üzücü denecek kadar az sayıda seyircinin ilgisini çekebildiğini; çok sayıda gösterinin yönetim kargaşası nedeniyle iptal edilerek, İstanbulluların tiyatrolarının kapısından çevrildiğini; yönetmeliğin görev saydığı tiyatro dışı kültürel etkinliklerin bütünüyle gerçekleştirilmediğini; yarım yüzyıllık Türk Tiyatrosu dergisinin ancak bir sayı yayınlanabildiğini... Özetle Şehir Tiyatrolarının etkisizleştiğini" belirten sanatçılar; bu gerilemenin temel nedeni olarak, yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere uyulmamasını gösterdiler.

Uyulması yasa gereği olan yönetmeliklerin gözardı edildiği bir kuruma 'Keyfilik ve kargaşanın egemen olmasından kaçınılamayacağı'' vurgulanan başvuru yazılarında; daha sonra şu yasal ve demokratik istemler yer alıyor:

1- İB Şehir Tiyatroları yönetmeliği eksiksiz olarak uygulanmalı;

2- Bu yönetim tarzında başarının temel koşulu olan ekipleşme (tepeden inme rol dağıtımı saptırması ile değil) kazanılmış hakların gereği olarak, çalışanların karşılıklı özgürce seçimi esasına dayalı bir yöntemle gerçekleştirilmeli;

3- Ekip Yürütme Kurulları yönetmelik uyarınca hemen seçilerek, oyun dağarcığının saptanmasından gündelik işleyişe kadar, çalışanların yönetime etkinlikle katılmaları yolu tıkanmamalı;

4- Yönetmeliğe işlerlik kazandırmak amacıyla hazırlanmış ve disiplin maddeleri üzerinde çalışanların görüşü alınmış içtüzük yürürlüğe sokulmalı;

5- Yeni sözleşmelerde 657. ve 1310 sayılı yasalarla da çelişen (savunmasız ceza, ihbarsız sözleşme feshi gibi) anti-demokratik maddeler kaldırılmalı;

6- İki yıldır engellenen Disiplin Kurulunun sanatçı temsilcisi üyesinin seçimi yeni dönemin başlangıcından önce gerçekleştirilmeli;

7- Kuruma yeni sanatçıların katılmasında yalnızca sanatsal değerler esas alınmalı;

8- Çalışanların kazanılmış haklarını enflasyona karşı bir ölçüde koruyabilmek için, üç aydır bekletilen yan ödemeler ivedilikle ödenmelidir.

İBŞT'ye yıllardır emek veren "konuk sanatçıların" da yönetmeliğe uygun olarak çalışma güvencesine kavuşturulmalarının istendiği başvuru yazıları; 'İB Şehir Tiyatrolarının ancak yetkin, yetenekli ve tüm çabasını tiyatroya adamış yöneticilere çalışanların gönüllü desteğiyle gelişebileceği'' savıyla sonuçlanıyor.

Yukarda sıralanan eleştiri ve istemleri açıklayan Şehir Tiyatrosu sanatçıları şunlar:

Erhan Abir, Hikmet Acehan, Kahraman Acehan, Hamit Akınlı, Hale Akınlı, Gül Akelli, Aslan Altın, Leyla Altın, Emin And, Mustafa Arslan, Uğurtan Atakan, Oya Aydonat, İsmet Ay Orhan Alkaya, Ali M. Berge, Reha Bilgen, Necati Bilgiç, Yalçın Boratap, Mehmet Bulduk, Rıdvan Çelebi, Metin Çeliker, Metin Çoban, Metin Deniz, Savan Dinçel, Sevil Davudoğlu, Demiray Erül, Bercis Fesci, Oben Güney, Alev Gürzap, Özkan Gürol, Ünal Gürel, Özdemir Han, Ümit İmer, Tomris İmer, Çetin İpekkaya, Ergün Işıldar, Sükan Kahraman, Hikmet Karagöz, Aslan Kaçar, Erol Keskin, Cengiz Keskinkılıç, Ersun Kazançel, Argun Kınal, Gülen Kıpçak, Cahit Kök, Gökhan Mete, Burçin Oraloğlu, Sema Öner, Erdal Özyağcılar, Güzin Özyağcılar, Tijen Par, Başar Sabuncu, Candan Sabuncu, Ayşe Sarıkaya, Salih Sarıkaya, Tuncer Sevi, Mete Sezer, Oktay Sözbir, Uluer Süer, Serpil Süyev, Yavuz Şeker, Kamuran Tanfer, Ali Taygun, Nefrin Tokyay, Celile Toyon, Tanju Tuncel, Cüneyt Türel, Engin Uludağ, Filiz Usluer, Ersan Uysal, Aliye Uzunatagan, Gül Vergon, Necdet Yakın, Avni Yalçın, Ayşegül Yalçın, Fehmi Yaşar, Erhan Yazıcıoğlu, Zeki Yıldırım, Mete Yılmaz, Feyza Zeybek, Haşmet Zeybek.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

ARNAVUTLUK Halk Dansları Topluluğunun İstanbul'daki ikinci ve son gösterisi, bugün 20.00'de Spor ve Sergi Sarayında. Biletler 100 lira.

ANKARA Sanat Sevenler Derneğinde, bugün 18.00'de Şahika Kayıhan, "Doğal Çevre Eğitimi" konulu bir dia gösterisi sunacak.

İSTANBUL Sinematek'te, 18.30'da, Jean-Pierre Melville'nin 1967 yapımı filmi KİRALIK KATİL (Le Samourai) izlenebilir. Başrolünde Alain Delon'un oynadığı film, Türkçe alt yazılı.

ŞENLİK

ÇANAKKALE'de dün başlayan 3. Uluslararası Tahta At Çocuk Şenliği çeşitli sanat-kültür etkinlikleriyle sürüyor.

Tiyatro Yazarları Derneği Başkanlığına Necati Cumalı seçildi

Oyun yazarlarının demokratik örgütü Tiyatro Yazarları Derneğinin yıllık Olağan Kongresi geçtiğimiz hafta içinde yapıldı.

TRT kurumunun telif ödemelerinde yerli yazarlara karşı olumsuz tutumunun kınandığı kongrede, yeni Yönetim Kurulu da belirlendi.

Buna göre Haldun Taner'in sürdürdüğü dernek başkanlığına bu kez Necati Cumalı getirildi. Tarık Buğra'nın İkinci Başkanlığa, Recep Bilginer'in Genel Sekreterliğe getirildiği derneğin diğer Yönetim Kurulu üyeleri de şu adlardan oluştu: Haldun Taner, Sabahattin Kudret Aksal, Sadık Şendil, Turan Oflazoğlu.

OKURLARDAN

Afgan kızlarına ağıt

Direniş siperlerinde
Zemheri bir mahşer.
Doruklardan yağan kar
değil,
Yumuşayan napalm.
Saçaklardan akan su değil,
Barışçıl kan.
Obalarda cesetler
kanrevan....
Afgan üniformalı yeni
çarlar
Karala köyünde
Bin yüz yetmiş bir kişiyi
Ölü diri aynı mezara
taradılar.
Varsak kampında binbir
illet,
Kundaktaki bebeleri de
Ninnisiz su çiçeyi
sarmalar...
* * * * *
'Bağımsızlık gülü''
Daha hamken, zümrüt
yeşili kırlarda,
Saldırdı aç beyaz ayılar.
Kopardılar tomurcuğu
dalından,
İşgal altındaki tüm halkla-
rın
Kanla sulanmış bağından...
Kölelik boyunduruğu
ağırdır.
Baş öne eğik;
Yürekte acı sızıdır, bilirim.
Ne var ki, suskun değiliz.
Ve suskun değil Kabil
kızları.
Belki elleri, ayakları çamur
Benim feryadım özgürlük
Ve bağımsızlık türküsüdür.
Esir Afganistanın."
* * * * * *
Ey Afganlı kardeş!
Biz birbirimize benzeriz.
Kimbilir, daha nice
Musibetten geçeriz.
Esaretin ne olduğunu da
bilirim.
İhanettir, ağudur.
Her gün damla damla
içeriz.
Ve esaret zincirini
Kırmasını da biliriz.
Uzat dostluk elini kenetle-
nelim.
Namertlik yok soyumuzda,
Şangşara kentindeki
Bu seyran, bu bayram
bizim...
Bilmem bilir misin?
Pamir Yaylası kar ile
duman,
Hayber geçidi, kahbe or-
dulara
Geçit vermedi, vermeye-
cek,
Asırlardan bu yana.
Bağımsızlık uğruna
Gökyüzüne gömülen,
Afgan kızlarına
Kor yüreğim armağan...

HAMİT GEYLANİ
(ANKARA)

Ağlamayacaklar

Öğreneceksin Mehmet,
anlıyacaksın neden ağladığını.
Büyüyünce
bir çicek gibi
kara lastiklerinle
çamurların içinde.
Şimdi sen,
siyah önlüğünle
gidip geldiğin
sobasız, camsız, ışıksız okulunda
ne toprak evinde,
hiç okulsuz, alfabesiz
dilsizleri,
ne de yüksek apartmanında
mutlu taş bebeleri
anlıyamazsın Mehmet.
Şimdi yaz
kargacık burgacık
Konumuz: Türküm, doğruyum, çalışkanım ve okulsuzum.
Daha da neler nelersizim.
Yaz kargacık burgacık
kara gözlü,
kara yüzlü,
sümüklü Mehmet, yaz.
Ellerin kirli,
tırnakların uzamış.
Varsın olsun.
Aldırma, boş ver yaz.
Ve inan ki Mehmet,
gelecek, senin kadar güzel,
senin kadar temiz olacak.
Siyahönlüğündekikırmızı kordeladan günleri
boğazındaki yakalığın gibi ak va aydınlık olacak.
Ve göreceksin Mehmet,
Mehmetler bayramlarda
AĞLAMIYACAKLAR.

Kemal BULUT
Yomra Merkez İlkokulu öğr.
TOMRA/TRABZON

29-4-1980 (2)

«Türkiye nasılsa ben de öyleyim»

MUZAFFER BUYRUKÇU

Düşünüyorum da, nice aşamaları arkamızda bırakmıştık. Bir sigara yaktım. Şubatta TRT'ye gittiğimde hem program Yayın Planlama Müdürlüğünü hem de Genel Müdürlük danışmanlığını üstlenen Özdemir İnce'yi işi başından aşkın bir halde görmüştüm. Dur durak bilmiyor, oradan oraya seğirtiyor, Kurumdan ve dışardan gelenlerle ilgileniyor, buyruklar yağdırıyordu. Binlerce düşünceyle kuşatıldığını, sıkışık durumda olduğunu, küllüğün kenarında sigara tüterken onu unutup bir başkasını yakmasından anlamıştım. Bu unutkanlıklar, dalgınlıklar, yorgunluklar birbirini izlerse uzun süre şiir yazamayacak, sanatsal faaliyet havasının dışına düşecekti. Tekrar yoğunlaşması, şiirin dondurulmuşdamarını ısıtarak hareketlendirmesi, boğulmuş seslerle biçimleri canlandırması epey güçtü. İsteği üzerine getirdiğim (Mağara) ile (Kavga)yı Özdemir İnce'ye teslim etmiş, o da yapımcı Ünlen Demiralp'a vermişti okuması için. Türk yazarlarıyla ilişki kurmak, dizi filmler yapmak amacındaydı. (Kavga) ile (Mağara) elverişli bulunursa gündeme alınacaktı. Ayranla birer peynirli sandviç yemiştik. Ordan hikayeci Dinçer Sezgin'in odasına inmiştim. Dinçer Sezgin, İstanbul'dan yeni dönmüştü. (Bir Kadının Penceresinden) romanını filme çekmek konusunda Oktay Rifat'la anlaşmıştı. Güneşli sokağa çıktığımızda, ayaklarımızın altında çıtırdayarak ezilen buzlar eriyor, kirli sular kendine özgü şarıltılarla akıyordu.

'Dinçer'i arıyayım. 'TRT'de yoktu. Evinin numarasını çevirdim. Açtı. "Selamın aleyküm." dedim.

"Aleyküm selam..." dedi duraksayarak

Güldüm. 'Elbet, -kim bu?- diyorsun ve hafızanı zorluyorsun."

"Dur, dur, bulacam."

'Demek ki sesim iz bırakmamış sende'

"Muzaffer abi..."

"Tamam. Kendileri..."

"Nasılsın abi?"

"Türkiye nasılsa ben de öyleyim!"

"O zaman durum iç açıcı değil."

"Senin durumun iç açıcı mı arkadaş?"

'Peki ne yapacağız?"

"Her halukarda yılmayacağız ve hayata dört elle sarılarak bozuklukları düzelteceğiz."

"Bu umutsuzluk, karamsarlık belasından sıyrılmaya iyi niyet yetmez abi."

"Ama niyet olmazsa hiç bir kötülüğün üstesinden gelemeyiz. Umutlarımızı kuvvetlendireceğiz, umutsuzluk denen rezili kepaze edeceğiz. Karabasanlı bir düş gördüğümüzü ileri süreceğiz veo yolda çabalıyacağız."

"Düş biter, uyanırsın, rahatlarsın. Oysa yaşadığımız gerçek!" dedi Dinçer Sezgin.

"Gerçeklerdeki dalgalanmalar daha çabuk uyandırır insanı. Bütün dünya bu yükselme çağına nasıl geldi?"

"Biz de geldik bu çağa ama hastalandık." dedi Dinçer Sezgin.

"Toplumsal bir hastalık bu, yanlışlıklardan, hatalardan doğan bir hastalık. Yanlışlıkları, hataları belirtip doğruyu ortaya korsak çabuk geçer..." dedim.

"Kim koyacak doğruları ortaya? Toplumla birlikte herkes hasta." dedi Dinçer Sezgin.

"O hastalar koyacak... Çünkü herkes hastalığından şikayetçi ve bir an önce kurtulmak istiyor."

"Senin bu iyimserliğine bayılıyorum abi." dedi Dinçer Sezgin, güldü. "Geçenlerde Vecihi Timuroğlu ile Gazeteciler Cemiyetindeydik. Hep kulaklarını çınlattık."

"Kimbilir nasıl kesip biçtiniz." dedim.

"Eh biraz!"

"Neler dediniz?"

"Güzel şeyler konuştuk. Timuroğlu, -insanlık galerisi gibidir onun yapıtları, laboratuvar çalışmasını andıran bir çalışması vardır- dedi. Katran'la edebiyatımıza yeni bir tarz getirdiğinden söz etti. Epey zamandır hikaye yazmamandan yakındık."

"Teşekkür ederim. Yalnız hikaye yazıyorum."

"Yayınlamıyorsun ama abi!"

"Uzun hepsi, dergi sayfalarına sığmayacak alamet şeyler."

"Kitaplaştırabilirsin."

"Hikaye basmıyor kitapçılar... Daha neler söylediniz arkadaş?"

"Timuroğlu: -Bir de kendini beğenmese- dedi."

"Anlamadım. Hırsız, uğursuz değilim, namuslu bir insanım. Haksızlıkların, sömürülerin, eşitsizliklerin, kavgaların, savaşların karşısındayım. Barışçıyım, karıncanın bile incinmesini istemem. Yurdumu, insanlarımızı seviyorum, edebiyatımıza hizmet etmeye çalışıyorum. Bu mu kendini beğenmek?" dedim.

"Timuroğlu, beğenmekten başka şey kastediyor sanıyorum."

"Narsislikle mi suçluyor yani?"

"Onun gibi bir şey..."

"Dinçer'ciğim, herkes biraz narsistir."

"-Ben edebiyat mareşalıyım, prensim, soyluyum.- diyorsun ya."

Güldüm. "Ne var bunda? Bu rütbeyi, bu ünvanı bir güldürü havası meydana getirmek, kendi kendimle alay etmek için kullanmam demek ki arkadaşlarımca yanlış yorumlanıyor, bu payelerle üstünlük tasladığım sanılıyor. Ve batıyor onlara, rahatsız ediyor. Peki ben kendimle alay etme özgürlüğüne sahip değil miyim? Ama soyluluğu savunurum bak. Çünkü kabalıkların yarattığı tedirginliklerden sıyrılmış, ince, duyarlığı ağır basan, yüce, kirlilikten, pislikten arınmış ilişkilerin peşindeyim ve bu erdemleri bağrında toplayan bir kişiliği oluşturma çabasındayım. Her yapılan işte, her eylemde güzelliği arıyorum. Bana göre -soyluluk- budur, aristokrat kökenli olmak, mezar taşlarıyla övünmek değildir."

"Öyleyse değerlendirmede bir eksiklik var."

"Var tabii. Eğer, herkese tepeden bakıyorsam, önemsemiyorsam, gururumla çevremdekileri eziyorsam, kendimi seçkin bir örnek diye gösteriyorsam, -benim düşüncelerim, yargılarım doğrudur, her şeyin iyisini ben biliyorum, ben yapıyorum- diyorsam bu tip karalamalar haklılık kazanır. Ama bütün bunların dışındayım ve insanın her an değişen bir varlık olduğunu, bu nedenle mükemmele erişemeyeceğinin bilincindeyim."

"Neyse...." dedi Dinçer Sezgin.

"-Neyse- deyip geçiştirmemeliyiz. Hepimizi ilgilendiren ve hep gündeme getirilen bir sorun bu. Ayrıntılarına inmek, ortak noktalarını saptamak, konumunu incelemek zorundayız. Bence kendini beğenme, insanın eski ve önemli özelliklerinden biridir; yetişme tarzıyla, yaşadığı koşullarla, kültürüyle ilgilidir. Beğenen, yeteneklerine, bilgisine, toplumdaki yerine, tutumuna güvenendir ayni zamanda. Olgundur, erişkindir, verilen görevleri titizlikle gerçekleştirendir, kitlelerin çıkarlarını çoğaltma yolları ararken kendi çıkarını arka planda tutandır. Beğenmezse hiç bir alanda başarı sağlayamaz, başarı sağlayanları kıskanır, içi içini yer ve ot gibi yaşar. Ot gibi yaşamak da bunca uygarlıkları tarihine armağan eden insana yakışmaz." dedim.

"Tuhaf karşılayanlar var da..."

"Tuhaf karşılayanlar da esasta kendilerini beğeniyorlar. Tuhaf karşılamaları ise o kişi ya da kişilerin yanında kendilerini zayıf bulmalarından, bir takım komplekslerinin su yüzüne çıkacağı korkusundan, su yüzüne çıkarsa zihinlerde yarattıkları imajların yıkılmasından, küçülüp tozlaşacaklarını sanmalarından doğuyor... Yani, birçok şeye sahip olanlar, birçok şeye sahip olmayanlar tarafından beğenilmiyor ve kendini beğenmişlikle damgalanıyor. Ana-babaların hepsi çocuklarının öteki çocuklardan üstün olduklarını söylemiyorlar mı?"

"Söylüyorlar."

"Ana-babalar da sık sık kendilerini komşularıyla, akrabalarıyla, yakınlarıyla kıyaslamıyorlar mı? Kıyaslıyorlar. Kıyasladıklarından daha değerli olduklarını belirtmiyorlar mı?"

"Belirtiyorlar ama çevrelerindeki bazı bireylerin haklarını da yemiyorlar, onları beğendiklerini içtenlikle ortaya koyuyorlar."

"Sevgili Dinçer, bir -beğenme- sorunu var, bütün insanlar bu sorunu bir türlü çözemedikleri için dalaşıp duruyorlar. Yalnız aklımızı başımıza devşirmeliyiz. Çağımız insanına çağımızın geliştirdiği açılardan bakmalıyız. Sınırları belirlenmiş, kalıplaşmış, devingenliğini ve üretim gücünü yitirmiş kavramlar, yaşadığımız yoğun gerçeklerin arkasında kalmıştır artık. Dostlukları, arkadaşlıkları, sevgileri de ekliyorum buna. Dün, üç dört istekle dünya sahnesinde dolaşan insan, bugün yüzlerce isteğinin ayrımındadır ve her şeyi başka türlü algılamakta, başka türlü değerlendirmekte, öz benliğindeki binbir giysiyle acayipleşmiş canlıya varmak, onu soymak ve gereksinim duyduğu giysilerle donatmak istemekte, şunun bunun ilginççe önerilerine kulak asmamaktadır. Yeni bir insanla, yeni bir karakterle yüzyüzeyiz, unutmayalım. Onu modası geçmiş ölçülerle tanımlayıp hırpalayamayız, -bizim istediğimiz gibi hareket edeceksin- diyemeyiz. Tamam mı?"

"Tamam!"

"Eee, sen bu edebiyat çevresinde kendini beğenmeyene rastladın mı? Hepsi birbirinden büyük, hepsi -dahi- değil mi? Konuştuklarında mangalda kül bırakıyorlar mı?"

"Bırakmıyorlar abi. Timuroğlu diyor ki: -Sanatçı alçakgönüllülüğü elden bırakmamalı-"

"-Alçak gönüllü davranmasın- diyen kim? Alçakgönüllülük, kendini beğenmenin karşıtıdır. Demin de söylediğim gibi bir sürü değere, özelliğe sahip olduğun halde sahip olmayanları -hiç- yerine koymamak, aranızdaki uyumsuzluğu ortadan kaldırmak, eşit davranmaktır. Ama bu davranışın adı içtensizliktir bana sorarsan. Aslında alçakgönüllülüğünü sergileyen kişi bir çıkar uğruna yapmaktadır bu işi. Gerçekte ise ötekilerle sürdürdüğü ilişkilerdeki derin uçurumu bilir ve kendini beğenmekten vazgeçmez." dedim.

Öksürdü Dinçer Sezgin. "Alçak gönüllü davranışlarda bir sahtekarlık mı var diyorsun?"

"Hayır, öyle bir sav ileri sürmedim. Ama alçakgönüllülük insanın her anını yöneten sürekli edimlerden değildir. Durumlara, olaylara, koşullara, bize bir şeyler getirme bir şeyler götürme hesaplarına göre kullanılır. Sana alçakgönüllü davranın biri bana pek ala despotça davranabilir."

(DEVAMI PERŞEMBE GÜNÜ)

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.05

Siyah İnci

Bugün ekrana peşpeşe beş gün sürecek yabancı bir çocuk dizisi geliyor. Mart 1979'da ilk kez ekranda izlediğimiz bu güzel diziyi bir yıl sonra tekrar izleyeceğiz.

Dizinin bugünkü bölümünde Siyah İnci'nin dünyaya gelişini seyredeceğiz. Tom bu hayvanı daha doğmadan oğlu Luck'a armağan etmiştir. Siyah İnci adlı tay üç yaşına geldiğinde Tom hastalanır ve oğlunun iyi bir öğrenim görmesi için onu çevrenin zengin çiftlik sahiplerinden birine satar. Siyah İnci'ye Gordon'ların çiftliğinde kahya John Miley bakar. Gordon'ların büyük oğlunun attan düşüp ölmesi annelerini bunalıma iter. Bu kazaya Siyah İnci'nin neden olduğunu düşünmektedir.

22.10

TV'de Sinema

Serap

Yönetmen: Edward Dmytryk
Oyuncular: Gregory Peck, Diana Baker, Walter Matinau
Yapım Yılı: 1965

Hafızasını kaybetmiş bir adamın geçmişini ve kendini araştırmasını konu alan film işin içine cinayet de girince izleyiciyi başından sonuna sürüklüyor. Vakit öldürmek için izlenebilir. KONUSU: David (Gregory Peck) hafızasını kaybetmiştir, geçmişini soruştururken bir cinayete karışır. Özel bir dedektifin yardımıyla kurtulmaya çalışan David bu arada eskiden tanıdığını sandığı bir kadınla karşılaşır. Onun da yardımıyla araştırmayı sürdürür.

18.50

Stüdyo 1

Stüdyo I'in magazin bölümünde bu hafta yarıaçık cezaevinde sergilenen "Hababam Sınıfı" adlı oyundan bir bölüm gösterilecek. Ardından Türk Mutfağının korunması için alınacak önlemler daha sonra da trafik konusunda bilgiler sıralanacak.

"Ölç tart öyle al" bölümünde ailede kaynak kullanılması işlenecek. "Usta eller" bölümünde Türk Kadın Federasyonları tarafından düzenlenen atılan maddelerin değerlendirilmesi yarışmasındaki eserler tanıtılıyor.

"Toplum yapısı bilinmeden yapılacak yayın, karşılıksız yayındır"

Sütunlarımızda TRT çalışanlarının görüş eleştiri ve önerilerini yayınlamaya devam ediyoruz. Burada özellikle yayın politikasına, personel politikasına, renkli televizyon tartışmalarına, hak ve özgürlüklerin savunulmasına ilişkin görüşlere öncelik veriyoruz.

İnanıyoruz ki, TRT çalışanlarının demokrasi ortamında fikirlerini özgürce söylemeleri, açıklamaları TRT'nin sorunlarını, çalışanlarının sıkıntılarını kamuoyuna yansıtacak, çözümüne yardımcı olacaktır.

Ancak bir noktayı da hemen açıklamakta yarar görüyoruz. Köşemizdeki yazıları imzasız yayınlayabiliyoruz. Ne yazık ki, TRT çalışanları izin almadan, fikirlerini yöneticilerinin denetimine sokmadan basına, kamuoyuna açıklamada bulunamıyorlar. Bu nedenle biz de TRT çalışanlarının yazılarını, açıklamalarını bu uygulamayı kınayarak ve TRT yönetimine herkese görüşlerini istediği gibi açıklama hakkı tanımasını önererek imzasız yayınlayacağız.

Bugün de bir başka yapımcının görüşlerin dinleyelim.

Yapımlarda iki temel unsurdan hareket edilir:
a) İçerik
b) Anlatım

İçerik bilimsel doğrular çerçevesinde ve halk yararı esas alınarak hazırlanmalı. Olay net ve doğru bir biçimde kamuya sunulmalıdır.

Anlatım ise yapımın ikinci esası. Yapımlarda tüm sinema kurallarından yararlanılmalı, ancak bunlar çok üst düzeyde tutulmaya çalışılıp anlaşılmazlığa düşülmemeli. Estetik olarak özen gösterilmiş program, izleyici tarafından arzuyla ve dikkatle izleneceği için mesajın da iletilmesi kolay olacaktır.

YABANCI DİZİLER

Kuşkusuz bu dizilerden kurtulmak olası. Bunun da temel koşulu yerli üretimin nitel ve nicel yönden artırılmasıdır.

1979 yılı yayın raporuna göre çocuk programlarında dokuz yerli dizi, sekiz yabancı dizi program yayınlanmıştır. Aynı yılın dramlarında ise durum şöyle: On dokuz yabancı dizi drama, yedi-sekiz de yerli tek ya da 2-3 programlık dizi.

Bu verilerden de anlaşılacağı gibi yabancı dizilerin işgali altındadır televizyon.

Amerika, İngiltere, İtalya ve Fransa gibi ülkelerde büyük bir ticaret alanı oluşturmuştur film satma. Özellikle az gelişmiş ülkelerin televizyonlarına film yapmak için sayısız insan ve imkan seferber edilmiş durumdadır.

Bu dizilerin içerik olarak kamuoyuna yaptıkları olumsuz etkinin yanında milyon tutarında dövizi de yurt dışına götürdükleri bir gerçek.

79 yılı raporunda konu şöyle değerlendirilmekte:

"Televizyonumuz dizi filmlerde son yıllardaki döviz sıkıntısı nedeniyle firma eline geçmeyen transferlere rağmen iyi ilişkiler içinde çalışmaları olağanüstü gayretle yürütmüş ve Avrupa'daki ülkelerin bir çoğundan önce yeni filmleri sipariş etmiştir."

Olağanüstü çabaları sonucu ülkemiz izleyicisine "Aşk Gemisi", "Baretta", "Laverne ve Shirley" gibi dizileri kazandıran seçicilere herhalde izleyiciler teşekkür borçludur(!)

YABANCI DİZİLERİN ETKİLERİ

Bir televizyon programının etkinliği kuşkusuz izleyicilerin sosyo-kültürel yapısıyla ilgilidir. Televizyon izleyici kitlesini esas alıp yayınlarını ona göre mi yürütmeli? Daha açalım konuyu. Yayınladığınız bir dizi programın çok tutunduğunu, tekrarının izleyicilerce istendiğini düşünün. Bu yayın yararlı olmuş mudur?

Gerçi televizyonumuz izleyiciyle böyle bir diyalog içine bugüne dek girmemiştir ama, basın vasıtasıyla münferit başvurularla az çok kamuoyunun programları değerlendirmesi televizyonca ölçü alınacak durumdadır.

Çarli'nin Melekleri izleyicilerce tutunmakta, zevkle izlenmektedir kanısındayım, ya da Aşk Gemisi. Biz bu durumda ne yapalım, Çarli'nin Melekleri'ne, Aşk Gemisi'ne devam mı, yoksa tamam mı diyelim?

Avrupa kupalarında atılan goller de halkımızı yaman meraklandırmakta, büyük bir heyecan ve zevkle izlenmektedir. Ne yapalım. Bugün olduğu gibi cumartesi spor, pazar spor, pazartesi spor, çarşamba spor programları mı sunalım? Ya da haşin erkekleri, korkusuz kadınları reklamlar adı altında ve yerli motiflerimiz arkasında sürekli mi sunalım? Bunları bırakıp da mendiller dolusu göz yaşıyla izlenen yerli filmlerimizi mi artıralım?

Bence, kadınlarının % 60'ı, erkeklerinin % 45'i okuma yazma bilmeyen, % 60'ı köyde yaşayan, ilk okula başlayan köy çocuklarından ancak % 1'ini üniversiteli yapan bir ülkenin televizyonu, olaya daha bir gerçekçi yaklaşım içinde olmalıdır.

Toplum yapısı bilinmeden yapılacak yayın bence karşılıksız yayındır. Televizyon önce seslendiği kitleyi çok iyi tanımalı ve bu kitledeki eğitim ve kültür düzeyini yükseltecek bir yayın politikası içinde olmalıdır. Yoksa izleyiciye teslim olacak, onu ileri götürmek ona doğruyu ve çıkarlarını öğretmede başarısız olacaktır.

Tüm bu zevkle izlenen yabancı diziler toplumumuza yeni yabancı kültür örnekleri sunmakta. Artık "Taksi" adlı bir dizideki argo çocuklarımızın ağzında. Işıl Özgentürk'ün bir tespitine göre bir Türk ana-babanın çocuğunun adı o burnuyla herşeyi yapan Sementa adını taşıyor. Bir başka yan da gazetelerde boy boy ilanlar görüyorsunuz "Aşk Gemisine" benzeyen gemilerle seyahat ilanları vs.

Genelde bir kültür emperyalizmi niteliğinde olduğu için dizilerde sürekli yabancı kültür zerki söz konusu. Bir çiftlikte yaşayan çok mutlu bir aile tablosu. Yoksullara iyi davranan zenginliğinin hakkını veren, dolayısıyla zengin olmayı esas alan ya da onu tanrı buyruğu doğrultusunda değerlendirenler, onu yasallaştıran diziler.

Sürekli yayına giren polisiye ve hastane filmleri. Her akşam ekrandan kan ve barut kokusu gelmekte. Özellikle çocuklar için ne denli olumsuz etki yaratacağı ortada bu tür programların.

Böylelikle sağlanan güleryüzlü ve heyecanlı ekran izleyicileri hayal dünyasında yaşamakta, onları içinde bulundukları gerçeklerden uzaklaştırmaktan, dolayısıyla verecekleri mücadeleden arındırmaktan öte bir işe yaramayacaktır sanırım.

YARIN: BİR BAŞKA YAPIMCI

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HUSNU
Kurulus yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

itiraf.3

«DAVADAN DÖNEN» ADNAN ÖZÇİFTÇİ ANLATIYOR

■ «Bir teşkilat şeması çizdik. Bir okul başkanı vardı. Bu, okulun idaresinden dışarıyla ilişkilerinden sorumluydu. Daha sonra 5 gruba ayırdı bunu. Her grubun ayrı ayrı başkanları vardı. Birinci grubun görevi eğitim, ikincinin sosyal faaliyetler, üçüncünün mali işler, dördüncünün propaganda, beşincinin görevi ise vurucu timdi.»

■ Teşkilatı kurduktan sonra Beykoz Ülkü-Bir Şubesiyle ilişkiye geçtik.»

Deniz Assubay Okulunda ülkücü teşkilat nasıl kuruldu?

"Davadan dönen" Adnan Özçiftçi 1963 Çorum doğumlu. 1976 yılından bu yana önce bir sempatizan sonra militan olarak MHP saflarında bulundu. 1977 yılında Deniz Assubay Okuluna girdi. Daha sonra yedi gün firar etmesi üzerine okuldan atıldı.

Özçiftçi, 22 Nisan 1980 tarihinde Türkiye İşçi Köylü Partisi Ankara İl Örgütüne gelerek faşist "dava"dan vazgeçtiğini söyledi ve başından geçenleri anlattı. Adnan Özçiftçi, 1 Haziran 1980 günü tehditle MHP Genel Merkezine götürüldü ve orada kendisine baskı yapılarak "TİKP'de zorla itiraf imzaladım" diye bir belge hazırlatıldı. Ve ertesi günü MHP Genel Merkezine gelmesi istendi.

Adnan Özçiftçi ertesi gün, TİKP'ye gitti. Orada basın mensupları önünde kendisine yapılanları anlattı. MHP Genel Merkezinde zorla TİKP hakkında yazı imzalatıldığını açıkladı.

Adnan Özçiftçi'nin MHP içinde bulunduğu sürede gördüklerini ve askeri kesimde yapılan faşist faaliyeti bugünden itibaren yayınlamaya başlıyoruz.

MHP'nin Deniz Assubay Okulunda kurduğu 5'li hücrenin elemanları soldan sağa: İsmail Nasırsoy, Hidayet Pat, Adnan Özçiftçi, Rahmi Bıyık, Muzaffer Çiçek.

—Komandoların arasına nasıl katıldın?

A.Ö— Orta 2'ye başladığımda Abidinpaşa'da oturuyorduk. Okulda komünistleri dövdük, bizi dövmeye kalkıştılar üzerimden zincir eksik etmiyorum gibi konuşmalar yapıyorlardı kendi aralarında. Ben de tabii kulak misafiri oluyordum, yanlarında oturuyordum. Okulda bir arkadaşım vardı benim, Sami Güçlü diye. Onunla birlikte Site Yurduna gidip geliyordum. Amcası orada yatıp kalkıyordu.

—Hangi ortaokulda okudun?

A.Ö.— Şafaktepe Ortaokulu. Sonra Site Yurdunda taekvando falan çalışılıyormuş gelin siz de çalışın spor yaparsınız dediler. Biz de olur madem spor yapacağız gidip yapalım dedik. Daha sonra gittik oraya taekvando falan çalışmaya başladık. Aylık 15 liraydı dışarda 150-200 lirayken orada 15 liraydı. Teşkilata gidiyormuş bu alınan paralar. Elbise falan diktirdiler taekvando çalışmak için, 100'er lira aldılar. O da teşkilata yardımmış. Burada tabii bazı seminerler veriliyordu. Biz de katılıyorduk orada çalıştığımız için. Bu seminerlerde Türkçülük konusundan milliyetçilik konusundan bahsediliyordu. Fakat yaşımızın küçüklüğü itibarıyla pek bir şey anlamıyorduk bunlardan. Fakat elimizde olmadan yine de dinliyorduk, bir şeyler öğrenmeye çalışıyorduk. Arkadaşlar arasında sohbet ederken komünistlerin vatan haini olduklarını bunların iktidara geldikleri takdirde anamıza, bacımıza tecavüz edecekleri anlatılıyordu. Namus kavramı da Türkiye'de en önemli konulardan birisidir. Böyle olduğu için biz de ister istemez komünistlere karşı anti-pati besliyorduk.

Okulda sağ-sol ayırımı

Daha sonra seminerler ilerledi kitap filan verdiler bize okuyun diye. Dokuz Işık Doktrininin özetini çıkarmazsak orada çalıştırmayacaklarını söylediler. Ben de pek sevmezdim böyle kitap okuyup özet mözet çıkartmayı. Gelmem dedim gitmedim ondan sonra. Orta 3'e başladığımda okulda bir takım hadiseler oluyordu. Boykota gitmek gibi. Bunlara karşı bizim herhangi bir ilgimiz yoktu, sadece seyirci olarak kalıyorduk. Fakat bu sırada sınıfta siyasi akımlar ayrılmıştı sağ sol diye. İster istemez ben de sağ grubun içine gittim. Çünkü en nihayetinde ordan yetiştim. Tartışmaya başladık, sınıfta böylece olaylar ilerledi. Bir kaç kere dışarda tehdit edildim sol görüşlü arkadaşlar tarafından. Daha sonra dövmeye kalkıştılar. bir daha okula gidemedim, diplomamı falan annem gidip aldı.

Deniz Assubay Okulunda

Deniz Assubay Okuluna 1977 yılında başladım. Bu sırada iyice kendimi yetiştirmiştim. Yaz tatilinde boş vakit buldukça kitap okuyordum. Okula başladıktan sonra 3. sınıfta Cabbar vardı o sırada, sağcı Salih Zeki Cabbar. Bir konuşma sırasında onunla tanıştık. Onun ülkücü görüşe sahip olduğunu daha sonra öğrendim tabii. Onun yanına gittik onunla konuşmaya başladım okulda neler yapabiliriz. O teşkilat kurulması gerektiğini, fakat bunun erken olduğunu söyledi. Olayların gelişmesini beklemeliydik. Ve bu arada kendimize olduğunca çok arkadaş edinmeliydik. Bu siyasi arkadaşlık değil sadece arkadaş çekmek kendimize. Ben Anadolu'dan gelen benim gibi arkadaşlarla samimiyet kurmaya çalıştım elimden geldiği kadar. Daha sonra da Cabbar abi de geldi bunlara ülkücülük fikrini empoze etmeye başladı. Tabii güncel olaylardan konuşuluyordu. Namus kavramından milliyetçilik, ülkücülük şuurundan ibaretti. Sene sonuna doğru okul içinde tartışma yapılacaktı sağ ve sol görüşlü kişiler tarafından, buna Cabbar abim bizim başkanlığımızı ederek girdi.

—Kim düzenliyordu tartışmayı? İdarenin haberi yok tabii değil mi, böyle şeylerden?

A.Ö —Yok kesinlikle yok. Sınıfa toplandık biz koridorlara ikişer kişi nöbetçi koyduk. Nöbetçi subaylarından herhangi biri gelmesin diye. Tartışmada bir sonuç elde edemedik, çünkü en nihayetinde bilgisi yetersiz kişilerdi her iki tarafında. Bu bizim için yine de büyük bir adım olmuştu, çünkü ilk defa Deniz Assubay Okulunda ülkücü hareket tartışmaya girebilir nitelikteydi.

—Taekvando düzenleyenler, para toplayanlar bunlar kimdi? Mesela teşkilatla ilişkileri?

A.Ö — Ali Şahbazoğlu'nun ismini hatırlıyorum bir tek.

—O mu yönetiyordu? Yönetenlerden birimiydi•

A.Ö — O başkandı. Zaten taekvando spor salonunun başkanıydı.

—Peki onun MHP'li ilişkileri konusunda bir bilgin var mı?

A.Ö — O zamanlar pek aklım ermiyordu sadece ülkücülük mevzubahisti ve o teşkilata yardım edin diye söyleniyordu

Okulda tartışma düzenleniyor

—Semineri verenler nereden geliyordu? Seminer yerine gidiyordun hangi seminerler düzenleniyordu?

A.Ö — Seminerler veriliyordu. Bunlar MHP'den geliyorlarmış, tabii ben tanımıyordum, kendilerini. Fakat MHP'nin gönderdiği elemanlarmış bunlar.

—Ne zaman olmuştu tartışma?

A.Ö — Okulların kapanmasına... Zannedersem nisan ayının ortalarında olmuştu tartışma. Nisanın sonlarına doğru... 78'e girmiştik o zaman.

■ «Ahmet Arvasi hoca bize milliyetçilik fikrini, ülkücülük fikrini, kapitalist görüşü, siyonist görüşü, liberal görüşü, komünist görüşü anlattı. Bu hoca, MHP İstanbul senatör adayıydı»

Tekrar ikinci sınıfa başladığımızda okuldaki ülkücü sayısı 40 kişiye kadar varmıştı sadece bizim devremizden. Fakat bu 40 kişi sadece bir kuru gürültüydü ve hiç bir fikir yoktu sayılır. Verimli çalışmalar yapılmıyordu, verimli çalışmalar için de teşkilata ihtiyacımız vardı. Teşkilat hakkında benim de pek fazla bilgim yoktu, bunun için... O sırada sınıf okuluna gitmişti Cabbar abi, ona danışmayı uygun gördük.

—Sınıf okulu neresi?

A.Ö — Okul bittikten sonra Beylerbeyi, Derince ve Gölcük'te sınıf okulları var orada eğitim görülüyor. Ondan sonra assubay çıkılıyor.

Onu buldum hafta sonunda onunla birlikte konuştuk bu meseleleri. O, sırada assubay olan Yalçın Kara ile görüşmemizi söyledi. Yalçın abi ile görüştük. Lakabı Yalçın baba.

Teşkilat şeması çiziliyor

—Yalçın Kara okulda görevli değil mi?

A.Ö — Hayır okulda görevli değil o dışardan. Beykoz'daydı. Onunla birlikte bir teşkilat şeması çizdik. Şema... bir okul başkanı vardı. Bu okul başkanı okulun idaresinden dışarıyla ilişkilerinden sorumluydu. Daha sonra 5 gruba ayırdık bunu. Birinci grubun başkanı vardı, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci grubun her birinin ayrı ayrı başkanları vardı. Bunların altında beşer tane üye. Birinci grubun görevi eğitim, sohbet, kitap, gazete vs. dergiden yararlanacaklardı. İkinci grubun görevi sosyal faaliyetlerdi, spor, toplumu ilgilendiren konulardı. Üçüncü grubun görevi mali işlerdi. Teşkilatın geliri aidatlar vs. Dördüncü grubun görevi ise propagandaydı, bu da yayılma oluyor, çevreye yayılma politikası. Beşinci grubun görevi ise vurucu timdi. Bu da bizden olmayan, bize karşı çıkan kişileri sindirmekti. Her grup beşer kişiden oluşuyordu. Ayrıca ayda bir toplanacak divan teşkil edildi. Divana başkanlık eden okul başkanıydı. Ayrıca bu beş grubun başkanları da divanın üyeleri sayılıyordu. Bunlar ayda bir toplanacak o ayki yapılan çalışmaları düzenleyeceklerdi ona göre tartışmalar yapılacak eksikler giderilmeye çalışılacaktı.

—Bunu ikinci sınıfta oluşturdunuz değil mi?

A.Ö — İkinci sınıfta oluştu. İkinci sınıfın başlarında.

—Okulda ülkücü faaliyete yardımcı olan komutan ve subaylar var mıydı?

A.Ö —Coğrafya öğretmeni teğmen Enver Silsüpür yardımcı oluyordu. Okulda nasıl hareket edilmesi gerektiği konusunda buna danışırdık. Kendisi donanmanın faşisti diye tanınır. Daha önceki durumlarından dolayı hakkında soruşturma açılmış. Bundan dolayı rütbe vermediler. Bunun için okulda bizle ilişkide çekingen davranıyordu. Bize hangi hocalardan çekinmemiz gerektiğini bildirirdi.

—Divan diye sözünü ettiğin örgüt kimlerden meydana geliyordu?

A.Ö —Üçüncü sınıftaki divan şöyleydi:

1. Ben - Başkan
2. Muzaffer Çiçek - Eğitim Sorumlusu,
3. Hidayet Pat - Vurucu tim sorumlusu,
4. Mehmet Gökdemir - Maliye sorumlusu.
5. Nedim Yazal - Propaganda sorumlusu.
6. Rahmi Bıyık - Sosyal faaliyet sorumlusu.

İkinci sınıfta divan başkanı Sivaslı, soyadını hatırlayamadığım Yüksel adlı biriydi.

—Beş kişiden oluşan beşer kişilik beş tane grup oluyor yani?

Ülkü-Bir'le ilişki

A.Ö — Şimdi bu sırada teşkilat kurulduktan sonra Ülkü-Bir ile ilişkiye geçildi.

—Ülkü-Bir'in merkezi mi şubesi mi?

A.Ö — Beykoz şubesi. Bu Beykoz şubesinde Şükrü Apuhan vardı. Hoca denilen ilkokul öğretmeni kendisi. Onun kardeşi bizim okuldaydı. Biz ikinci sınıftaydık o üçüncü sınıftaydı. O bize önerdi, dedi orada seminer alabiliriz, oraya gittik. Size seminer günü ayırabiliriz dediler. Fakat bizim de işlerimiz var. Düzenli gelirseniz seviniriz dediler biz olur dedik. Oradan ayrıldık geldik. Bir kaç kere oraya gittik arkadaşlarla beraber. Orada Şükrü hoca bize milliyetçi eğitim sistemini, milliyetçilik fikrini ülkücülük fikrini falan anlattı.

—Bu okulda kardeşi olan hoca değil mi? İlkokul öğretmeni...

A.Ö — Evet. Şimdi teşkilatın kurulmasından, şemasından bahsetmiştim.

Teşkilatın kuruluşu

Teşkilatı, Marmara Kıraathanesinde toplandık, teşkilatı kurmak için arkadaşlarla birlikte. Orada başkan seçimi yaptık, aslında Ülkücü Gençlik Derneğinde başkan seçimi yoktur. Kongre toplanır genel merkezden liste gelmiştir oraya kimlerin başkan olacağı hakkında. Onlar göstermelik olarak sahneye çıkarlar, kabul edilip edilmeyeceği sorulur ve kabul edildi denilir en nihayetinde. Sayılmaz oylar. Fakat ben buna karşı çıktım ilkönce. Yalçın abi başkanı ben seçerim dedi. Fakat o öyle deyince hani arkadaşlar da yeni olduğu için demokrasi ilkelerine ters düşüyordu. Oya sunalım.. Oya sunuldu ve okul başkanı olarak ben seçildim. Sonra grupları tayin etti, kimlerin görev alacağını. Teşkilat kurulmuştu artık fakat kuru kuruya bir teşkilat da hiç bir işe yaramaz. Beykoz'la ilişkide bulunduğumuzu daha önce anlatmıştım ondan sonra kitap ihtiyacımız oldu, kitap ihtiyacını teşkilattan pek karşılayamazdık, çünkü onlardaki kitaplar ağır nitelikteydi. Arkadaşların okuyup da kaldırabilecekleri nitelikte kitaplar değildi.

Gene Cabbar abiyi buldum. Kitap işini danıştım o beni Beyazıt'ta Beyaz Saray kitabevinde Milli Hareket yayınevinin sahibi Ahmet Karabacak'la tanıştırdı. Bu Ahmet Karabacak bize kitap verebileceğini söyledi. Orada kitap aldık okula getirdik. Bu kitapları dağıttık.

—Parayla alıyorsunuz?

A.Ö— Parayla almıyoruz. Parasız. Karşılıksız olarak. Çünkü parayla alabilecek gücümüz yoktu bizim. Onlar parayı temin ediyorlardı, nerden ediyorlarsa.

—Bedava veriyorlardı tabii.

A.Ö —Bedava kitabı veriyorlardı bize. Ondan sonra okulda kitapları dağıtmaya başladık.

—Hangi kitaplar mesela bunlar?

A.Ö —Peyami Safa'nın kitaplarından başladık ilkönce aşama aşama. Peyami Sefa Ülkücü Camia'da Ülkücü olarak bilinen bir kişidir. Ve bunun kitapları her ne kadar siyasete girmese bile az çok kişileri duygusallık yönünden etkileyebilir. Daha sonra İlhan Darendelioğlu'nun Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri adlı kitaplarını, Kırım Kurbanlarını. Yusuf Yıldırım'ın kitaplarına inanmıştım. Tabii bunlar tek kitaplar halinde gelmiyordu. Her kitaptan en az beşer adet, onar adet geliyordu. Bunları ayrı ayrı arkadaşlara dağıtıyorduk. Seminer alma konusu işin içine girdi. Semineri Ahmet abi yine Seyit Ahmet Arvasi İstanbul senatör adayı ondan alabileceğimizi söyledi.

—Bu Ahmet abi kimdi?

A.Ö — Ahmet Karabacak Milli Hareket yayınevinin sahibi. Bizi Türk Gençlik Vakfı diye bir yere götürdüler. Vakıf yeni kurulmuştu, o zaman orada seminer alacaktık, fakat Vakfın daha tamiri bitmemişti tam, beş arkadaş gittik oraya. O Ahmet Arvasi hoca bize orada milliyetçilik fikrini, ülkücülük fikrini, kapitalist görüşü, siyonist görüşü, liberal görüşü, komünist görüşü hepsini ayrı ayrı anlattı.

—Bu hoca ne yapardı?

A.Ö —Bu MHP'den İstanbul senatör adayıydı. Bu yılın.

—Mesleği falan var mı?

A.Ö —Mesleğini bilmiyorum. Din kitapları var kendisinin. Bu Türk Gençlik Vakfı'da Çetin işhanında. Aksaray Çetin işhanında.

Daha sonra bu seminerler böyle sürekli olarak devam etmeye başladı. Bu arada ben de elimden geldiği kadar okul içinde anlatmaya çalışıyordum arkadaşlara. İkinci sınıf bitti...

«Okuldaki ülkücü faaliyete coğrafya öğretmeni teğmen Enver Silsüpür yardımcı oluyordu»

Yarın: Teğmenler seminer vermeye geliyordu

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SİYAH İNCİ
18.50	STÜDYO 1
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
21.00	SAZESERLERİ
21.05	HANGİSİ DOĞRU
22.10	TV' DE SİNEMA
23.55	HABERLER

(GENİŞ HABER 7.SAYFADA)

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

İLK ÇAĞ İŞKENCELERİ - 1

En önemlisi, halkın ve kölelerin tanrılara kurban edilmesiydi

- Eski Yunanlılar işkencenin insan onuruna gölge düşürdüğünü söylüyor ve bu yüzden işkenceyi yalnız köle ve yabancılara uyguluyorlardı. Sanki köle ve yabancılar insan değilmiş gibi
- İlk kölelerin çoğu, tanrılar adına en ağır işkencelerle kurban edildiler

İLKÇAĞLARDA, insanlar boylar ve klanlar biçiminde örgütlenerek yaşamışlardır. Tarihin bu devrelerinde, özel mülkiyet bilinmiyordu. Düşünce yaşamı pek ilkeldi. Yaşamı, ilkel alışkanlıklar ve gelenekler düzenliyordu. İnsanlar göçebeydiler. Yerleşik bir yaşama düzeni yoktu. O dönemde yazı bilinmediğinden, insanlar yaşamlarını günümüze aktaramamışlardır. İnsanın gezginciliği sürdürdüğü bu dönemde, birlik ve beraberlik olduğundan, kavgalara pek az rastlanmaktaydı. Bu ilkelliğin devam ettiği süre içerisinde özellikle kişilerin birbirlerine işkence yaptıkları görülüyordu. Bu işkence de avlanmalardaki kişisel kavgalar sonucu meydana gelmekteydi. İyi bir hayvan avlayan insana, başka boydan bir insan saldırıyor ve taşla ağır yaraladıktan sonra, av hayvanını alıp gidiyordu. Taşla yaralanan insan ise acılar içerisinde kıvranıyor, uçsuz bucaksız ormanda bu acılarını çoğu kez ölüm noktalıyordu. Bu ve buna benzer kişisel acı çektirmeler ilkel yaşam boyunca sürüp gitti...

İlkel yaşam, boyların göçebelikten kurtulup, yerleşik bir yaşam biçimine kavuşmalarıyla son buldu. Kasabalar, kentler bu yerleşik düzenin oluşmasıyla kuruldu. Kurulan bölgelerde, devletlerde ilk olarak tarımcılık başlamıştır. Bir süre daha devam eden ilkel yaşam giderek kaybolmuş, o güne dek birlik ve beraberlik içerisinde olan toplumlar sınıflara bölünmüş, tarım ilkellikten sıyrılmış, kentler arası ticaret başlamış. İşte bu çağlarda Mezopotamya imparatorluklarını, Eski Roma, Yunan, Mısır ve İbranilerin yerleşik bir yaşam düzeyine kavuştuklarını görüyoruz.

Dini kavgalar işkenceyi de getirdi

MÖ XII. yüz yılda İbraniler, gezici topluluklar halinde Mısır çöllerinden gelip Kenan ülkesine girerek, Kenanlıları dize getirdiler. Kenan ülkesine yerleştiler. Bir süre yaşamlarını sürdürdükten sonra, Kenanlıların yaşamlarına alıştılar. Bir süre sonra ise dini kavgalar halkı kırıp geçirmeye başladı. Bu dini kavgalar sonucu işkenceler de kendisini gösterdi. Kenanlıların tanrısı Baal'dı. İbranilerin ise Jahve ve Yahova'ydı. Yahova bir çöl tanrısı olduğundan, Kenan ülkesinde İbranilere pek yardımı olamazdı. Zenginler bolluk ve kazanç tanrısı Baal'a tapıyorlardı. Yoksullar ise bağışlayıcı iyilik tanrısı Yahova'ya tapıyorlardı. Böylece toplumda sınıflar oluştu. Yoksullaşmış olanlar, dertlerini Yahova'ya anlatıp, ondan yardım istiyorlardı. Ülkenin ekonomik yaşamın değişmesiyle Yahova-Baal arasındaki anlaşmazlık giderek şiddetlendi. Birlik ve beraberlik içerisindeki dönem artık geri dönmemek üzere kaybolmuştu. Yerini dini kavgalara, giderek büyüyen ekonomik eşitsizliğe, sınıflar arası çatışmalara bırakıyordu. Sömüren sınıflarla sömürülen sınıflar artık karşı karşıya gelmişlerdi. Baal'ın aksine Yahova kurban, adak istemiyordu. Yahova'nın istediği tek şey, adaletti.

Zenginler, yoksullara baskı yapmaya başladılar. Güçlerini tanrılarından aldıklarını belirterek, yoksullara her türlü acıyı çektirmeye başladılar. Manevi işkence içerisinde olduğunu belirten bir kadın İlyas Peygamberin yanına gidip acılarını şöyle dile getiriyordu: "Senin kölen olan kocam öldü. Yahova'dan nasıl korktuğumuzu bilirsin. Kocamın ölümünden sonra alacaklı bir zengin geldi. İki çocuğumu alarak köle yaptı.

"Şamille'rin Kenan ülkesinde yaptığı gibi, Ari zenginleri de Yunan ve Roma'da oldukça sert davranıyordu. İnsanoğlu için en büyük işkence sayılan kölelik böylece başlıyordu. Kölelik bu dönemlerin ayrılmaz bir parçası haline geliyordu. Yoksulların, borçluların köle yapılmasından sonra savaş esirleri de köle olarak her tür zor işte kullanılmaya başlandı. İlkel yaşamda, esir alınan insanlar hemen öldürülüyordu. Sonraları ise bir araç gibi kullanıldı. Köleler en ağır işlerde çalıştırılmaya, gerektiğinde zevk için öldürülmeye, en ağır işkencelere uğratılmaya başlandı.

Efendilerin zevkine kurban giden köleler

ZENGİNLER, zenginliklerini bir kuvvet olarak gördüğü bu dönemde, kölenin hiç bir insani değeri yoktu. Zavallı köleler, efendilerinin bir dediklerini iki etmiyor, en ağır işlerde çalışıyor, çoğu kez efendilerinin zevkine kurban giderek, işkenceler sonucu ölüyordu. Zorla tapınaklara götürülüp, tanrılara kurban ediliyorlardı. Mısır, Roma, İran, Arap devletlerinde köleler tapınaklara götürülüp, tanrının gazabını önlemek için testerelerle kesiliyordu. Tanrıya daha çok kan akıtılmalıydı. Bu nedenle testere kafadan başlayıp, vücudu ikiye bölene dek işliyordu. Oluk oluk akan kan gölünde zenginler tanrıya karşı görevlerini yapmanın gururu içerisinde duruyorlardı.

İnsan pazarları

DAHA sonra insan pazarları kuruldu. Köleler buralarda satılmaya başlandı. Savaş tutsakları çoğalınca, işe yaramayan kölelerin kanları tapınaklarda akıtıldı. İlk kölelerin çoğu tanrılar adına en ağır işkencelerle kurban edildiler.

Yunanlılar işkencenin insan onuruna gölge düşürdüğünü öne sürüyorlar ve işkenceyi yalnız köle ve yabancılara uyguluyorlardı. Sanki köle veya yabancı insan değilmiş gibi. Roma'da ise özgür vatandaşların sayısı artınca işkence de yaygınlaştı. Kırbaçlar altında taş ocaklarında çalıştırıldı köleler ve yabancılar. Kentlerin yapı işlerinde kullanıldı. En küçük bir sakatlık veya hastalanmada ölüme terkedildiler.

Günümüzde çok sayıda tarihi kalıntının yapılmasında o devirlerin işkence gören kölelerinin emeği vardır. Bu kalıntılar kölelerin kanlarıyla yükselmiş ve günümüze gelmiştir.

Roma'da işkence bir anda öylesine yaygınlaştı ki, sindirmek istenen sanıklara en ağır işkenceler yapıldı. Ekonomik eşitsizliklerin giderek büyümesi, özgür insan sayısını artırdı. Bunun sonucu olarak doğan işkence, tutuklulardan sonra tanıklara da uygulanmaya başlandı. Hatta kuşkulu vatandaşlara bile yapıldı. Kölelerin, yattıkları mahzenlerde, günlerce dövülüp, organları kesildi. Gözleri oyuldu. Kolları bacakları koparıldı.

Toplumun ibadet işlerini en büyük rahip olan ve kral tarafından atanan "Pontifex" denilen rahipler yürütüyordu. Eski Romalılar da Hellenler gibi tanrıların şerefine yapılacak gösterilerde, tanrının gazabına uğramamak için çeşitli oyunlar oynamaya başladılar. Savaş arabaları ile yapılan yarışlarda, tekerleklere bağlanan bıçaklar, yere düşen yarışmacıyı parçalıyordu. Bunlardan en önemlisi tanrılara, halktan çok sayıda kişinin veya kölelerin kurban edilmesiydi. Çeşitli yarışlardan sonra tapınaklarda, zorla getirilen insanlar kurban edilir, kanının iyice akması için çoğu kez ağır yaralı bırakılırdı. Daha sonraları bakir kızların kurban edilmesi yaygınlaştı. Bakir kızın kurban edilmesinin tanrıları daha çok memnun edeceğine inanılırdı Çoğu kez 5-10 bakir köle kız yakalanır ve tapınaklarda tanrılara kurban edilirlerdi. Bu öldürme sırasında, yakalanışından öldürülüşüne dek, köle en ağır işkenceleri görürdü. Bakir kızlar her an yakalanıp tanrılara kurban edilecekleri korkusuyla işkence dolu bir yaşam sürdürürlerdi.

Yarın: Kendi çocukları yerine başka çocukları kurban edenler